2024/1735

28.6.2024

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1735

z dnia 13 czerwca 2024 r.

w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([1]),

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ([2]),

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ([3]),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Transformacja w kierunku neutralności emisyjnej już teraz powoduje ogromne zmiany w przemyśle, gospodarce i geopolityce na całym świecie, które w miarę realizacji globalnych działań na rzecz dekarbonizacji będą coraz bardziej widoczne. Unia musi na te zmiany reagować, jednocześnie przeprowadzając transformację energetyczną, klimatyczną i środowiskową. Jednym z kluczowych czynników zabezpieczania dostępu do technologii neutralnych emisyjnie i utrzymywania wysokiej jakości miejsc pracy w Unii jest solidna baza produkcyjna. Aby ją zapewnić, Unia musi zachować konkurencyjność, w tym dzięki innowacjom, w szczególności w odniesieniu do czystych technologii.

(2) W związku ze złożonością i transgranicznym charakterem technologii neutralnych emisyjnie istnieje ryzyko, że nieskoordynowane krajowe środki służące zapewnieniu dostępu do tych technologii spowodują zakłócenie konkurencji i fragmentację rynku wewnętrznego. Stosowanie przez państwa członkowskie takich środków może skutkować nałożeniem rozbieżnych regulacji na operatorów rynku, zróżnicowaniem poziomów dostępu do dostaw technologii neutralnych emisyjnie w poszczególnych państwach członkowskich, w tym poprzez oferowanie różnych poziomów wsparcia na rzecz projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, a także wprowadzeniem rozbieżnych przepisów i nieskoordynowanych form zamówień publicznych, rozbieżnych procesów wydawania pozwoleń i ich czasów trwania, co może tworzyć bariery w handlu transgranicznym między państwami członkowskimi i utrudniać prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Aby chronić funkcjonowanie rynku wewnętrznego, należy zatem utworzyć wspólne unijne ramy prawne, które pozwolą zbiorowo stawić czoła temu podstawowemu wyzwaniu poprzez zwiększenie odporności Unii i bezpieczeństwa dostaw w Unii w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie.

(3) Unia zobowiązała się do przyspieszenia dekarbonizacji swojej gospodarki i do ambitnego rozwijania odnawialnych źródeł energii w celu osiągnięcia do 2050 r. neutralności klimatycznej, czyli zerowych emisji netto lub emisji po odliczeniu pochłaniania. Cel ten jest centralnym elementem Europejskiego Zielonego Ładu, który przedstawiono w komunikacie Komisji z 11 grudnia 2019 r. zatytułowanym „Europejski Zielony Ład" i w komunikacie Komisji z 5 maja 2021 r. zatytułowanym „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy"; jest on również zgodny z zobowiązaniem Unii do podjęcia globalnych działań w dziedzinie klimatu na mocy porozumienia paryskiego ([4]). Aby osiągnąć cel Unii, jakim jest neutralność klimatyczna, w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 ([5]) ustanowiono

([1]) Dz.U. C 349 z 29.9.2023, s. 179.
([2]) Dz.U. C, C/2023/254, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj.
([3]) Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 25 kwietnia 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 27 maja 2024 r.
([4]) Decyzja Rady (UE) 2016/1841 z dnia 5 października 2016 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia paryskiego przyjętego na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 1).
([5]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

wiążący unijny cel klimatyczny polegający na redukcji emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. Zaproponowany pakiet „Gotowi na 55", który Komisja przedstawiła w komunikacie z 14 lipca 2021 r. zatytułowanym „»Gotowi na 55«: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej" służy osiągnięciu unijnego celu klimatycznego na 2030 r. i obejmuje przegląd oraz aktualizację prawa Unii w tym zakresie.

(4) Ponadto plan przemysłowy Zielonego Ładu przedstawiony w komunikacie Komisji z dnia 1 lutego 2023 r. określa kompleksowe podejście do wspierania przyspieszonego rozwoju czystych technologii energetycznych oparte na czterech filarach. Pierwszy filar ma na celu utworzenie otoczenia regulacyjnego, które uprości i usprawni procesy wydawania pozwoleń w odniesieniu do nowych miejsc produkcji i montażu technologii neutralnych emisyjnie oraz ułatwi rozwój unijnego przemysłu tych technologii. Drugi filar ma pobudzić inwestycje w produkcję technologii neutralnych emisyjnie oraz finansowanie tej produkcji za pomocą zmienionych tymczasowych kryzysowych i przejściowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy, ustanowionych w komunikacie Komisji z 17 marca 2023 r., oraz dzięki utworzeniu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 ([6]) Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP), aby zachować unijną przewagę w zakresie krytycznych i nowych technologii istotnych dla transformacji ekologicznej i cyfrowej. Trzeci filar dotyczy rozwijania umiejętności potrzebnych do przeprowadzenia transformacji i zwiększenia liczby wykwalifikowanych pracowników w sektorze czystych technologii energetycznych. Czwarty filar koncentruje się na handlu i dywersyfikacji łańcucha dostaw surowców krytycznych. Obejmuje to ustanowienie Klubu Surowców Krytycznych oraz współpracę z partnerami o zbieżnych poglądach w celu wspólnego wzmocnienia łańcuchów dostaw i odejścia od pojedynczych dostawców krytycznych środków produkcji. Niniejsze rozporządzenie stanowi element tych działań i przyczynia się do wzmocnienia biznesowego uzasadnienia dekarbonizacji przemysłu w Unii.

(5) Rynek wewnętrzny zapewnia odpowiednie otoczenie umożliwiające dostęp – w niezbędnej skali i niezbędnym tempie – do technologii, które są konieczne do zrealizowania ambitnych założeń klimatyczno-energetycznych Unii, a także celu Europejskiego Zielonego Ładu, aby przekształcić dekarbonizację w zrównoważoną konkurencyjność. Dążenie do neutralnej dla klimatu, zasobooszczędnej i neutralnej emisyjnie gospodarki tworzy duże możliwości ekspansji unijnego przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, przy wykorzystaniu siły rynku wewnętrznego, poprzez wspieranie inwestycji w technologie neutralne emisyjnie i ich łańcuchy dostaw. Wspomniane technologie są konieczne do zrealizowania celów przewidzianych przez państwa członkowskie w ich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ([7]), zwiększają odporność i konkurencyjność unijnego przemysłu i umożliwiają dekarbonizację sektorów gospodarki w Unii, od dostaw energii po transport, budynki i przemysł. Silny przemysł technologii neutralnych emisyjnie na terytorium Unii może znacząco pomóc w skutecznym osiągnięciu celów Unii w dziedzinie klimatu i energii, a także we wspieraniu innych celów Europejskiego Zielonego Ładu, a zarazem promować bazę przemysłową i tym samym tworzyć dobrej jakości miejsca pracy i pobudzać zrównoważony wzrost gospodarczy.

(6) Aby wypełnić te zobowiązania, Unia musi przyspieszyć tempo przechodzenia na gospodarkę neutralną emisyjnie, w tym poprzez zwiększenie udziału czystej energii w swoim koszyku energetycznym, a także poprzez zwiększenie efektywności energetycznej i udziału odnawialnych źródeł energii. Pomoże to w realizacji celów Unii określonych w planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych na 2030 r., który jest wkładem Komisji we wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych ogłoszonego w Göteborgu w 2017 r.

(7) Wzrost cen energii, który nastąpił po nieuzasadnionej i bezprawnej agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy, był silnym bodźcem do zwiększenia tempa wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu i wzmacniania odporności unii energetycznej, regulowanej rozporządzeniem (UE) 2018/1999, poprzez przyspieszenie przechodzenia na czystą energię i uniezależnienie się od paliw kopalnych eksportowanych z Rosji. Plan REPowerEU, przedstawiony w komunikacie Komisji z 18 maja 2022 r. zatytułowanym „Plan REPowerEU", ma kluczowe znaczenie w reagowaniu na trudności i zakłócenia na globalnym rynku energii spowodowane rosyjską inwazją na Ukrainę. Plan ten ma na

([6]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) oraz zmiany dyrektywy 2003/87/WE oraz rozporządzeń (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/241 (Dz.U. L 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([7]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

celu przyspieszenie transformacji energetycznej w Unii, aby zmniejszyć zużycie gazu i energii elektrycznej w Unii oraz pobudzić inwestycje we wdrażanie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań.

(8) Aby zrealizować cele Unii w dziedzinie klimatu i energii, należy uznać efektywność energetyczną za priorytet. Najtańszym, najbezpieczniejszym i najczystszym sposobem realizacji tych celów jest oszczędzanie energii. Zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim" jest ogólną zasadą polityki energetycznej Unii i jest ważna w praktycznych zastosowaniach zarówno w decyzjach w zakresie polityki, jak i w decyzjach inwestycyjnych. W związku z tym konieczne jest zwiększenie unijnej zdolności produkcji technologii efektywnych energetycznie, takich jak pompy ciepła, systemy ciepłownicze i chłodnicze oraz technologie inteligentnych sieci energetycznych, które pomagają Unii ograniczać i kontrolować jej zużycie energii.

(9) Unijne cele w zakresie dekarbonizacji, bezpieczeństwo dostaw energii, cyfryzacja systemu energetycznego i rosnący popyt na rozwiązania elektryczne, na przykład w odniesieniu do mobilności, i potrzeba utworzenia dodatkowych punktów szybszego ładowania, wymagają ogromnej rozbudowy sieci elektroenergetycznych w Unii, zarówno na poziomie przesyłu, jak i dystrybucji. Na poziomie przesyłu, do podłączenia energii z morskich źródeł odnawialnych potrzebne są między innymi sieci wysokiego napięcia prądu stałego, natomiast na poziomie dystrybucji – łączenie dostawców energii elektrycznej i zarządzanie elastycznością po stronie popytu wymaga inwestycji w innowacyjne technologie sieciowe, takie jak inteligentne ładowanie pojazdów elektrycznych, automatyzacja i sterowniki cyfrowe na potrzeby efektywności energetycznej budynków i przemysłu oraz zaawansowana infrastruktura pomiarowa i systemy zarządzania energią w domach. Sieć elektroenergetyczna musi współdziałać z wieloma podmiotami lub urządzeniami w oparciu o szczegółowo określony poziom obserwowalności, a więc o dostępność danych, tak aby można było zapewnić elastyczność, inteligentne ładowanie i inteligentne budynki z inteligentnymi sieciami elektroenergetycznymi i elastycznymi rozwiązaniami na małą skalę umożliwiającymi regulację zapotrzebowania przez konsumentów i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. Przyłączenie technologii neutralnych emisyjnie do sieci Unii wymaga znacznego zwiększenia zdolności produkcji w zakresie sieci elektroenergetycznych, jeśli chodzi np. o kable morskie i lądowe, podstacje i transformatory.

(10) Konieczne są zatem dodatkowe działania w zakresie polityki, aby zapewnić Unii solidny potencjał szybkiego zwiększenia zdolności produkcji w celu wspierania unijnego celu klimatycznego na 2030 r., w drodze poprawy warunków rynkowych dla technologii, które są dostępne na rynku, a także wspierania bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw, zmniejszenia fragmentacji rynku oraz chronienia lub wzmocnienia ogólnej odporności i konkurencyjności systemu energetycznego Unii. Obejmuje to dostęp do bezpiecznego i zrównoważonego źródła paliw najwyższej klasy, o czym mowa w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214 ([8]).

(11) Niniejsze rozporządzenie powinno stanowić uzupełnienie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 ([9]) i koncentrować się na produkcji technologii neutralnych emisyjnie, jeśli chodzi o produkty końcowe, konkretne komponenty i konkretne maszyny używane głównie do tej produkcji. Rozporządzenie (UE) 2024/1252 koncentruje się natomiast w wyższych ogniwach łańcucha dostaw, w szczególności na surowcach krytycznych, oraz na ich wydobyciu, przetwarzaniu i recyklingu. Technologie te są niezbędne dla wielu sektorów strategicznych, w tym dla sektorów przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, przemysłu cyfrowego, sektora lotniczego i kosmicznego oraz sektora obronnego. Kierując się tą samą logiką przewidującą dbanie o uzasadnienie biznesowe, podnoszenie kwalifikacji i zapewnianie odpowiednich umiejętności, a także wspieranie inwestycji, niniejsze rozporządzenie i rozporządzenie (UE) 2024/1252 uzupełniają się wzajemnie, aby stworzyć synergie wsparcia regulacyjnego w całym łańcuchu dostaw produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Niniejsze rozporządzenie obejmuje także materiał przetworzony, który jest jednym z zasadniczych komponentów technologii neutralnych emisyjnie, z wyjątkiem surowców krytycznych objętych zakresem stosowania rozporządzenia (UE) 2024/1252.

(12) Produkty końcowe i konkretne komponenty, które mają zasadnicze znaczenie dla produkcji technologii neutralnych emisyjnie, należy wymienić w załączniku w sposób niewyczerpujący. Obejmują one produkty końcowe i ich komponenty, które są produkowane i sprzedawane przez przedsiębiorstwo, w tym materiały przetworzone, ale z wyłączeniem surowców objętych rozporządzeniem (UE) 2024/1252. Celem tego załącznika jest wskazanie, w możliwym zakresie, produktów końcowych i konkretnych komponentów, które mają zasadnicze znaczenie dla produkcji technologii neutralnych emisyjnie i które można w związku z tym uważać zawsze za używane głównie do celów wszystkich technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w niniejszym rozporządzeniu. Konkretne komponenty i konkretne maszyny niewymienione w tym załączniku mogą jednak zostać objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, jeżeli projektodawca może przedstawić właściwemu organowi krajowemu

([8]) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej (Dz.U. L 188 z 15.7.2022, s. 1).

([9]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020 (Dz.U. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

dowody, na przykład za pomocą badań rynku lub umów offtake, na to, że konkretne komponenty lub konkretne maszyny są używane głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie, z wyłączeniem surowców krytycznych objętych zakresem stosowania rozporządzenia (UE) 2024/1252.

(13) Niektóre konkretne komponenty w łańcuchu dostaw technologii neutralnych emisyjnie są wytwarzane w energochłonnych procesach produkcyjnych w takich sektorach jak sektor stali, aluminium, metali nieżelaznych, podstawowych chemikaliów, cementu, wapna, szkła, ceramiki, nawozów, masy włóknistej i papieru. Wiele z tych procesów charakteryzują wysoka energochłonność i intensywność emisji, co sprawia, że emisje CO_2 z tych sektorów zwykle trudno zredukować. Tymczasem rozporządzenie (UE) 2021/1119 wymaga, aby dekarbonizacja unijnej gospodarki nastąpiła szybko. Wobec faktu, że w 2019 r. sektory energochłonne odpowiadały za 17 % całkowitych emisji gazów cieplarnianych w Unii, ich dekarbonizacja jest nieodzowna do osiągnięcia neutralności klimatycznej w Unii. Oznacza to, że bezpieczeństwo dostaw konkretnych komponentów w Unii wykorzystywanych w technologiach neutralnych emisyjnie zależy także od tego, czy zintensyfikowane zostaną działania na rzecz dekarbonizacji w sektorach energochłonnych. Zakłady w sektorach energochłonnych wchodzą w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia, jeżeli produkują konkretne komponenty używane głównie w technologiach neutralnych emisyjnie. Ze względu na potrzebę dekarbonizacji tych sektorów w całości, a także aby zapewnić dostępność produkowanych przez nie konkretnych komponentów używanych w łańcuchach dostaw technologii neutralnych emisyjnie – inaczej niż w przypadku innych projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie – niniejsze rozporządzenie powinno mieć również zastosowanie do projektów w sektorach energochłonnych produkujących konkretne komponenty, które są używane między innymi, ale nie wyłącznie, w łańcuchach dostaw technologii neutralnych emisyjnie. Włączenie takich zakładów, z których emisje trudno zredukować, w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia powinno zależeć od tego, czy dany projekt przewiduje budowę lub przekształcenie takiego zakładu, które skutkowałyby znaczącą redukcją emisji CO_2 pochodzących z działalności produkcyjnej. Wspieranie w ukierunkowany sposób takich sektorów na podstawie niniejszego rozporządzenia przyczynia się do zapewnienia dostępu do zrównoważonych dostaw technologii neutralnych emisyjnie na rynku wewnętrznym, zwiększa pewność inwestycyjną i tworzy zapotrzebowanie na transformacyjne i dekarbonizacyjne technologie neutralne emisyjnie.

(14) Wykaz technologii neutralnych emisyjnie obejmuje technologie niezbędne do realizacji unijnych celów w zakresie dekarbonizacji i do poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego. Obejmuje również technologie, które nie wszystkie państwa członkowskie akceptują jako źródło czystej i bezpiecznej energii. Jest to zgodne z prawem tych państw do decydowania o wyborze między różnymi źródłami energii oraz wyborze ogólnej struktury swojego zaopatrzenia w energię, a także swojej polityki przemysłowej. Aby chronić te prawa, wykaz technologii neutralnych emisyjnie pozostaje bez uszczerbku dla przydziału środków finansowych na mocy obecnych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, w szczególności pod względem kwalifikowalności przydziału i kryteriów wyboru w odniesieniu do technologii energetycznych w funduszach unijnych, w tym tych finansowanych z uprawnień w ramach systemu handlu emisjami (ETS) lub ze wsparcia ze strony Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI). Ponadto państwo członkowskie nie powinno być zobowiązane do uznawania za strategiczne projektów wspierających łańcuch dostaw technologii, których państwo to nie akceptuje jako części swojego koszyka energetycznego.

(15) Aby zapewnić odporność przyszłego systemu energetycznego Unii, należy zapewnić zwiększenie skali w całym łańcuchu dostaw przedmiotowych technologii, przy zachowaniu pełnej spójności i komplementarności z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 oraz (UE) 2023/1781 ([10]).

(16) Aby przeciwdziałać problemom związanym z bezpieczeństwem dostaw energii i przyczyniać się jednocześnie do wsparcia odporności systemu energetycznego Unii oraz działań na rzecz dekarbonizacji i modernizacji, należy zwiększyć zdolność produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Unia powinna zapewnić, aby otoczenie regulacyjne dla producentów technologii fotowoltaicznych pozwalało im zwiększać przewagę konkurencyjną i poprawiać perspektywy bezpieczeństwa dostaw, poprzez dążenie do osiągnięcia do 2030 r. co najmniej 30 gigawatów operacyjnych zdolności produkcji energii fotowoltaicznej w całym łańcuchu wartości fotowoltaiki, zgodnie z celami określonymi w ramach europejskiego sojuszu na rzecz przemysłu fotowoltaicznego, wspieranego w ramach strategii Unii na rzecz energii słonecznej, którą to strategię Komisja określiła w komunikacie z 18 maja 2022 r. Unia musi zapewnić, aby otoczenie regulacyjne dla producentów technologii wiatrowych i technologii pomp ciepła pozwalało im umacniać przewagę konkurencyjną oraz utrzymywać lub zwiększać obecny udział w rynku przez lata dwudzieste obecnego wieku, tak jak przewidują unijne prognozy wdrażania technologii zgodne z celami Unii w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. Oznacza to, że unijna zdolność produkcji ma do 2030 r. osiągnąć co najmniej 36 GW w przypadku energii wiatrowej i co najmniej 31 GW w przypadku pomp ciepła. Unijnym producentom baterii i elektrolizerów należy zapewnić otoczenie regulacyjne, które pozwoli im umacniać ich pozycję lidera technologicznego i aktywnie przyczyniać się do kształtowania tych rynków. W przypadku technologii dotyczących baterii oznaczałoby to wnoszenie wkładu w realizację celów europejskiego sojuszu na rzecz baterii i dążenie do zaspokojenia w niemal 90 % rocznego popytu w Unii na baterie przez unijnych producentów baterii, co przełożyłoby się na zapewnienie do 2030 r. unijnej zdolności produkcji na poziomie co najmniej 550 GWh. Jeżeli

([10]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1781 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie ustanowienia ram dotyczących środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników oraz zmiany rozporządzenia (UE) 2021/694 (akt w sprawie czipów) (Dz.U. L 229 z 18.9.2023, s. 1).

chodzi o unijnych producentów elektrolizerów, w planie REPowerEU przewiduje się, że wewnętrzna produkcja wodoru odnawialnego wyniesie do 2030 r. 10 mln ton, podobnie jak przywóz wodoru odnawialnego – również do 10 mln ton. Aby zagwarantować, że pozycja lidera technologicznego Unii przełoży się na pozycję lidera handlowego, co poparto we wspólnej deklaracji w sprawie elektrolizerów podpisanej przez Komisję i europejski sojusz na rzecz czystego wodoru, unijni producenci elektrolizerów powinni mieć możliwość dalszego zwiększania swojej mocy, tak aby ogólna moc zainstalowanych elektrolizerów osiągnęła do 2030 r. poziom co najmniej 100 GW. Ponadto w planie RePowerEU wyznaczono cel zwiększenia zrównoważonej produkcji biometanu do 35 mld metrów sześciennych do 2030 r. Z uwagi na to, że łańcuch dostaw biometanu znajduje się obecnie w dużej mierze w Europie, biometan już teraz przyczynia się do zwiększenia odporności Unii, co należy dalej wspierać. Unijni producenci paliw dla lotnictwa i żeglugi morskiej muszą dalej rozwijać i produkować zrównoważone paliwa alternatywne, zwiększając skalę działań, aby znacząco przyczynić się do redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu, która ma w 2050 r. wynieść 90 %, a także do wypełnienia zobowiązań określonych w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2405 ([11]) i (UE) 2023/1805 ([12]). Redukcję tę zdecydowanie popiera także sojusz przemysłowy na rzecz łańcucha wartości paliw odnawialnych i niskoemisyjnych. Unia musi zapewnić, aby otoczenie regulacyjne i ramy wsparcia dla producentów technologii zrównoważonych lotniczych i morskich paliw alternatywnych umożliwiały im zwiększanie ich zdolności produkcji w całym łańcuchu wartości paliw, od gromadzenia i dostaw surowców po mieszanie, w tym zdolności w zakresie konwersji i rafinacji.

(17) Należy wziąć pod uwagę te cele łącznie, a także uwzględnić fakt, że w przypadku niektórych elementów łańcucha dostaw, takich jak falowniki, a także ogniwa słoneczne, płytki i wlewki fotowoltaiczne lub katody i anody do baterii, unijna zdolność produkcji jest niska. Aby pomóc w przeciwdziałaniu problemowi zależności od przywozu i podatności na zagrożenia związanej z przywozem oraz zapewnić realizację unijnych celów w dziedzinie klimatu i energii, należy określić ogólny poziom referencyjny w zakresie zdolności produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie w Unii, dążąc jednocześnie do podobnego poziomu referencyjnego w zakresie technologii neutralnych emisyjnie. Należy dążyć do tego, aby do 2030 r. roczna unijna zdolność produkcji technologii neutralnych emisyjnie zbliżyła się do ogólnego rocznego poziomu referencyjnego w zakresie produkcji wynoszącego co najmniej 40 % rocznych potrzeb w zakresie wdrażania technologii neutralnych emisyjnie lub aby osiągnęła ten poziom.

(18) Jednocześnie produkty technologii neutralnych emisyjnie przyczynią się do zwiększenia odporności Unii i bezpieczeństwa dostaw czystej energii w Unii. Bezpieczne dostawy czystej energii są warunkiem rozwoju gospodarczego, a także porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego. Produkty technologii neutralnych emisyjnie przyniosą również korzyści innym strategicznie ważnym sektorom gospodarki, takim jak rolnictwo i produkcja żywności, dzięki zapewnieniu dostępu do czystej energii i maszyn po konkurencyjnych cenach, co przyczyni się w sposób zrównoważony do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego Unii i tworzenia coraz większego rynku zbytu dla zamienników pochodzenia biologicznego w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym. W ten sam sposób realizacja ambitnych celów klimatycznych Unii przełoży się zarówno na wzrost gospodarczy, jak i na dobrostan społeczny.

(19) Do 2030 r. globalny rynek masowo produkowanych kluczowych technologii czystej energii będzie wart około 650 mld USD rocznie, czyli ponad trzykrotnie więcej niż obecnie. Przemysł technologii neutralnych emisyjnie na całym świecie rośnie w coraz szybszym tempie. Przemysł unijny może gwarantować dobrobyt obywatelom Unii wyłącznie wtedy, gdy jest konkurencyjny na światowym rynku i otwarty na ten rynek. Jeżeli unijny sektor technologii neutralnych emisyjnie będzie konkurencyjny w skali światowej, będzie on sprzyjał rozwojowi solidnej unijnej zdolności produkcji tych technologii. Ponadto jeżeli unijne sektory przemysłu będą konkurencyjne w skali światowej w segmentach łańcuchów dostaw technologii neutralnych emisyjnie, przyczynią się do ogólnej odporności unijnych łańcuchów dostaw tych technologii i zwiększą dostęp Unii do tych technologii.

(20) Produkcja technologii neutralnych emisyjnie zależy od złożonych i globalnie powiązanych łańcuchów wartości. Aby utrzymać konkurencyjność i zmniejszyć obecne strategiczne zależności od przywozu w kontekście produktów technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw, a zarazem unikać tworzenia nowych zależności, Unia musi stale wzmacniać swoją bazę przemysłu technologii neutralnych emisyjnie oraz stać się bardziej konkurencyjna i otwarta na innowacje. Wraz z innymi środkami służącymi zwiększeniu konkurencyjności Unii środki mające na celu zwiększenie zdolności produkcji w Unii powinny zapewnić jej również możliwość odgrywania dominującej roli w strategicznych częściach globalnego łańcucha wartości, w tym w zakresie produktów końcowych, w celu zapewnienia poziomu bezpieczeństwa dostaw, którego Unia potrzebuje do osiągnięcia swoich celów w dziedzinie klimatu i energii. Należy zatem ustanowić drugi ogólny poziom referencyjny. Należy dążyć do tego, aby unijna zdolność produkcji technologii neutralnych emisyjnie prowadziła do większego udziału w produkcji światowej, do 2040 r. osiągając 15 % wartości tej produkcji zgodnie z monitorowaniem przewidzianym w niniejszym

([11]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2405 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego (ReFuelEU Aviation) (Dz.U. L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).

([12]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1805 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE (Dz.U. L 234 z 22.9.2023, s. 48).

rozporządzeniu. Ten drugi poziom referencyjny nie powinien mieć zastosowania, jeżeli zwiększona unijna zdolność produkcji znacząco przekroczyłaby potrzeby Unii w zakresie wdrażania odpowiednich technologii niezbędnych do osiągnięcia celów Unii w dziedzinie klimatu i energii.

(21) Aby jak najszybciej wdrożyć lub rozszerzyć projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej, w celu zapewnienia Unii bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie, należy zagwarantować sprawne planowanie i pewność inwestycyjną w drodze ograniczenia do minimum obciążeń administracyjnych dla projektodawców. Z tego względu należy usprawnić procesy wydawania pozwoleń w państwach członkowskich w odniesieniu do projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby takie projekty były bezpieczne, pewne, zrównoważone środowiskowo i zgodne z wymogami środowiskowymi, społecznymi i w zakresie bezpieczeństwa. W unijnym prawie ochrony środowiska określone są wspólne warunki dotyczące przebiegu i przedmiotu krajowych procesów wydawania pozwoleń, co pozwala zapewnić wysoki poziom ochrony środowiska. Przyznanie statusu strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej powinno pozostawać bez uszczerbku dla wszelkich mających zastosowanie warunków wydawania pozwoleń na realizację odnośnych projektów, w tym dla warunków określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE ([13]), 2004/35/WE ([14]), 2010/75/UE ([15]), 2011/92/UE ([16]) i 2012/18/UE ([17]) oraz w dyrektywie Rady 92/43/EWG ([18]).

(22) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość – w zależności od swojej organizacji wewnętrznej – podjęcia decyzji, czy ustanowić lub wyznaczyć swoje pojedyncze punkty kontaktowe na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym czy na dowolnym innym odpowiednim szczeblu administracyjnym. Ponadto odpowiednie właściwe organy powinny przed rozpoczęciem procesu wydawania pozwoleń określić wymogi i zakres informacji wymaganych od projektodawcy i udostępnić te wymogi i ten zakres informacji pojedynczemu punktowi kontaktowemu. Pojedynczy punkt kontaktowy powinien być odpowiedzialny za przekazanie tych informacji projektodawcy. Pojedynczy punkt kontaktowy pełniący rolę koordynatora powinien ułatwiać przekazywanie informacji właściwym organom, w szczególności w celu uniknięcia wielokrotnego zwracania się o te same informacje w ramach procesu udzielania pozwoleń. Organy mogą się zwracać między innymi o przedstawienie analiz, pozwoleń lub zezwoleń.

(23) Aby ograniczyć złożoność oraz zwiększyć efektywność i przejrzystość procesu wydawania pozwoleń, projektodawcy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym projektodawcy projektów strategicznych, powinni mieć możliwość kontaktowania się z pojedynczym punktem kontaktowym, który odpowiada za ułatwianie i koordynację całego procesu wydawania pozwoleń. W tym celu państwa członkowskie powinny ustanowić lub wyznaczyć co najmniej jeden pojedynczy punkt kontaktowy, zapewniając jednocześnie, aby projektodawcy musieli kontaktować się tylko z jednym takim punktem. Państwa członkowskie powinny postanowić, czy pojedynczy punkt kontaktowy ma być również organem podejmującym decyzje o wydaniu pozwolenia. Aby zapewnić skuteczne wypełnianie swoich obowiązków, państwa członkowskie powinny zapewnić pojedynczemu punktowi kontaktowemu, a także wszelkim innym organom uczestniczącym w procesie udzielania pozwoleń, wystarczające zasoby i personel.

(24) Aby umożliwić przedsiębiorstwom i projektodawcom, w tym w przypadku projektów transgranicznych, bezpośrednie czerpanie korzyści z rynku wewnętrznego bez niepotrzebnego dodatkowego obciążenia administracyjnego, w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 ([19]), którym ustanowiono jednolity portal cyfrowy, przewidziano ogólne zasady zapewniania internetowego dostępu do informacji, procedur i usług wsparcia, które mają znaczenie dla funkcjonowania rynku wewnętrznego. Informacje, które należy przedłożyć odpowiednim organom za pośrednictwem danego pojedynczego punktu kontaktowego w ramach procesów wydawania pozwoleń objętych niniejszym rozporządzeniem, są wskazane w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/1724, a powiązane procedury są określone w załączniku II do tego rozporządzenia, aby zapewnić

([13]) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

([14]) Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56).

([15]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

([16]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

([17]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).

([18]) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

([19]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1).

projektodawcom możliwość pełnego korzystania z procedur online i usług systemu technicznego opartego na zasadzie jednorazowości. Punkty kontaktowe ustanowione lub wyznaczone na podstawie niniejszego rozporządzenia są włączone do wykazu usług wsparcia i rozwiązywania problemów zawartego w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2018/1724.

(25) Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie podlegają długotrwałym i złożonym procesom wydawania pozwoleń trwającym od dwóch do siedmiu lat, w zależności od państwa członkowskiego, technologii i segmentu łańcucha wartości. Z uwagi na wielkość wymaganych inwestycji – w szczególności w przypadku projektów o wielkości gigafabryki, które są niezbędne do osiągnięcia oczekiwanych korzyści skali – nieodpowiednie procesy wydawania pozwoleń tworzą dodatkową, często szkodliwą barierę dla zwiększenia zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Aby zapewnić projektodawcom i innym inwestorom bezpieczeństwo i jasność, które są niezbędne do zintensyfikowania rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby proces wydawania pozwoleń dotyczący takich projektów nie przekraczał wcześniej ustalonych terminów. W przypadku strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie powinien przekraczać 12 miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji przynajmniej 1 GW, dziewięć miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji poniżej 1 GW lub 18 miesięcy w przypadku wszelkich niezbędnych pozwoleń na działanie strategicznych składowisk CO_2 i wdrażanie powiązanych projektów w zakresie wychwytywania $CO_{2\ i\ w}$ zakresie transportu CO_2. W przypadku projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie powinien przekraczać 18 miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji przynajmniej 1 GW oraz 12 miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji poniżej 1 GW. W przypadku technologii neutralnych emisyjnie, do których nie ma zastosowania wartość GW, takich jak sieci energetyczne wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) lub technologie transportu i wykorzystywania CO_2, zastosowanie powinny mieć górne limity tych terminów. Pierwszy etap oceny oddziaływania na środowisko na podstawie dyrektywy 2011/92/UE, który polega na sporządzeniu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jest jednak często przeprowadzany głównie przez projektodawcę. Etap ten nie powinien zatem być wliczany do ram czasowych, które są wiążące dla państw członkowskich i przewidziane w procesie wydawania pozwoleń. W tym celu pojedynczy punkt kontaktowy powinien powiadomić o dacie, do której projektodawca musi przedłożyć raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, lecz żaden okres między tą datą a faktyczną datą przedłożenia raportu nie powinien być wliczany do ram czasowych. Ta sama zasada powinna mieć zastosowanie w przypadku, gdy po przeprowadzeniu wymaganych konsultacji pojedynczy punkt kontaktowy powiadomi projektodawcę o możliwości przedstawienia dodatkowych informacji w celu uzupełnienia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W wyjątkowych przypadkach związanych z charakterem, złożonością, lokalizacją lub wielkością proponowanego projektu państwa członkowskie powinny mieć możliwość przedłużenia ram czasowych. Takie wyjątkowe przypadki mogą obejmować nieprzewidziane okoliczności, powodujące konieczność dodania informacji do ocen oddziaływania na środowisko danego projektu lub uzupełnienia tych ocen, lub opóźnienia wynikające z procesów wywłaszczenia, jeśli należy je przeprowadzić.

(26) Niektóre konkretne projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie można uznać za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej. Przynoszą one dodatkowe korzyści, w szczególności pod kątem ograniczania zależności Unii lub osiągania celów unii energetycznej i celów klimatycznych. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie mogą przyczyniać się do zwiększania technologicznej i przemysłowej odporności Unii poprzez zwiększenie zdolności produkcji w odniesieniu do jednego z kluczowych segmentów łańcucha dostaw. W szczególności zwiększenie zdolności produkcji w sektorach, w których unijna zdolność produkcji prowadzi do istotnego udziału w produkcji światowej i które mają kluczowe znaczenie dla odporności Unii, umożliwia wzmocnienie pozycji Unii w globalnym łańcuchu dostaw produkcji technologii neutralnych emisyjnie i pomaga przeciwdziałać problemom związanym z podatnością na zagrożenia związaną z przywozem. Ponadto projekty te mogą przynieść dodatkowe korzyści, jeżeli chodzi o rozwój umiejętności i konkurencyjność, a także wspierać cele dekarbonizacyjne Unii dzięki wdrażaniu praktyk zrównoważonej produkcji o obiegu zamkniętym. Z uwagi na wszelkie takie dodatkowe korzyści państwa członkowskie powinny wybierać te projekty jako projekty strategiczne, które należy objąć ramami umożliwiającymi ich przyspieszone wdrożenie, w szczególności poprzez przyznanie statusu priorytetowego oraz skrócenie terminów w procesie wydawania pozwoleń. Projektodawcy, którzy chcą, aby ich projekty otrzymały status strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej muszą formalnie wystąpić o taki status do odnośnego państwa członkowskiego zgodnie z kryteriami dotyczącymi składania wniosków i uznawania określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

(27) Oceny oddziaływania na środowisko i zezwolenia środowiskowe wymagane na mocy prawa Unii, w tym dotyczące wody, gleby, powietrza, ekosystemów, siedlisk, bioróżnorodności i ptaków, są integralną częścią procesu wydawania pozwoleń dotyczącego projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie, jak również stanowią niezbędne zabezpieczenie, które zapobiega negatywnemu wpływowi na środowisko lub go minimalizuje. Aby jednak zapewnić przewidywalność i odpowiednie tempo procesów wydawania pozwoleń dotyczących projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, należy wykorzystać wszelkie możliwości usprawnienia wymaganych ocen i zezwoleń, nie obniżając przy tym poziomu ochrony środowiska. W tym względzie niezbędne oceny powinny być ze sobą połączone, co pozwoli zapobiec ich niepotrzebnemu pokrywaniu się, a projektodawcy i odpowiednie organy powinni wyraźnie uzgodnić zakres takiej łącznej oceny przed jej przeprowadzeniem, aby uniknąć zbędnych działań następczych.

(28) Barierami we wdrażaniu projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie mogą być konflikty związane z użytkowaniem gruntów. Dobrze opracowane plany, w tym plany zagospodarowania przestrzennego i podział na strefy, powinny zawierać analizę, czy należy wprowadzić ewentualne projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, uwzględniającą wyniki konsultacji publicznych i potencjalny wpływ na środowisko. Plany te mogą pomóc w zapewnieniu równowagi między interesem publicznym a wspólnymi zasobami, a przy tym zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia konfliktu i przyspieszyć zrównoważone wdrażanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Należy zatem zachęcać odpowiednie organy krajowe, regionalne i lokalne, aby przy opracowywaniu planów uwzględniały, w stosownych przypadkach, przepisy dotyczące projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej.

(29) Tworzenie klastrów prowadzących działalność przemysłową ukierunkowanych na symbiozę przemysłową może zminimalizować wpływ tej działalności na środowisko, a także zapewnić zaangażowanym podmiotom przemysłowym wzrost wydajności. Tworzenie klastrów może istotnie przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia. W związku z tym niniejsze rozporządzenie promuje rozwój dolin neutralności emisyjnej (zwanych dalej „dolinami"). Celem dolin jest tworzenie klastrów prowadzących działalność w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, aby zwiększyć atrakcyjność Unii jako miejsca działalności produkcyjnej oraz dodatkowo usprawnić procedury administracyjne służące tworzeniu zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Zakres geograficzny i technologiczny dolin powinien być ograniczony w celu promowania symbiozy przemysłowej. Definiując ten zakres, państwa członkowskie powinny uwzględnić potrzebę wspierania wielorakiego wykorzystywania wskazanych obszarów, aby zapewnić rozwój, reindustrializację lub tworzenie unijnych klastrów w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, a także dostępność odpowiedniej infrastruktury transportowej i sieciowej, składowania i innych narzędzi elastyczności. Tworzenie dolin powinno być spójne z wszelkimi planowanymi lub już istniejącymi sekwencjami projektów oraz z możliwościami uzyskania dostępu do kształcenia i szkolenia albo zorganizowania takiego kształcenia i szkolenia, tak aby zapewnić dostępność wykwalifikowanej siły roboczej. Doliny powinny być wyznaczane przez państwa członkowskie, a każdemu wyznaczeniu powinien towarzyszyć plan, w którym określone zostaną konkretne środki krajowe mające na celu zwiększenie atrakcyjności danej doliny jako miejsca prowadzenia działalności produkcyjnej. Doliny powinny w szczególności być wykorzystywane jako narzędzia wzmacniania działalności w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie w regionach, z uwzględnieniem sprawiedliwej transformacji i jej celów, zwłaszcza w regionach górniczych w okresie transformacji.

(30) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczania i wspierania dolin. Wyznaczając dolinę, państwa członkowskie powinny sporządzić plan określający, jaka działalność w zakresie produkcji technologii neutralnych emisyjnie ma być w niej prowadzona (zwany dalej „planem"). Państwa członkowskie powinny również przeprowadzić oceny oddziaływania na środowisko wymagane względem działalności w zakresie produkcji technologii neutralnych emisyjnie, która ma być prowadzona w danej dolinie. Takie oceny oddziaływania znacznie ograniczają konieczność dokonywania ich przez przedsiębiorstwa na potrzeby uzyskania pozwoleń na prowadzenie działalności w zakresie produkcji technologii neutralnych emisyjnie wchodzącej w zakres danej doliny. Plan powinien zawierać wyniki ocen oddziaływania na środowisko oraz określać środki krajowe, jakie należy podjąć w celu minimalizowania lub łagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Plan powinien również określać konkretne środki krajowe, które mają wspierać działalność przemysłową wchodzącą w zakres danej doliny. Wśród nich powinny być środki mające na celu inwestowanie lub stymulowanie prywatnych inwestycji w infrastrukturę energetyczną, cyfrową i transportową, a także środki służące zmniejszaniu wydatków operacyjnych ponoszonych przez przemysł w danej dolinie, np. zawieranie kontraktów różnicowych dotyczących cen energii. Inne środki, które należy rozważyć, to środki mające na celu wzmocnienie ochrony własności intelektualnej, aby utworzyć centrum innowacji w danej dolinie, a także przyciągać do niej przedsiębiorstwa typu start-up. W celu zapewnienia unijnemu przemysłowi bezpieczeństwa inwestycji w planie należy również określić czas obowiązywania środków wsparcia.

(31) Zachęca się państwa członkowskie do wyznaczania dolin w regionach słabiej rozwiniętych regionach i regionach w okresie przejściowym oraz na obszarach objętych pomocą. Inwestycje mające na celu ustanowienie dolin, wyposażenie ich w odpowiednią infrastrukturę, przekształcanie terenów zdegradowanych oraz rozwijanie lokalnych umiejętności mogą korzystać z publicznego wsparcia finansowego także za pośrednictwem funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, czyli Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności ustanowionych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 ([20]), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 ([21]) i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (ESF+) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 ([22]). Zgodnie z przepisami regulującymi każdy z tych funduszy i według swobody uznania odnośnych instytucji zarządzających inwestycje te mogą uzyskać maksymalne stopy współfinansowania dopuszczalne przez dany fundusz.

([20]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).

([21]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

([22]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21).

(32) Ze względu na rolę dolin w agregowaniu i łączeniu zasobów, które mają znaczenie dla otwartej strategicznej autonomii Unii, a także na wkład dolin w unijne bezpieczeństwo dostaw technologii neutralnych emisyjnie i w transformację ekologiczną i cyfrową, odpowiednie organy odpowiedzialne za wydawanie pozwoleń powinny uznać, że tworzenie dolin leży w interesie publicznym. Środek ten polega na wprowadzeniu przepisu przewidującego, że projekty realizowane w dolinach leżą w interesie publicznym do celów odnośnych przepisów unijnego prawa ochrony środowiska. Projekty takie nie powinny powodować dla środowiska poważnych negatywnych skutków, których nie da się złagodzić ani skompensować. Na podstawie oceny *ex ante* odpowiedni organ odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń może stwierdzić, że interes publiczny, któremu służą projekty w danej dolinie, ma pierwszeństwo przed interesem publicznym związanym z przyrodą i ochroną środowiska i że w związku z tym na projekty te można zezwolić, pod warunkiem że spełnione zostały wszystkie odpowiednie warunki określone w dyrektywie 2000/60/WE, dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE ([23]), dyrektywie 92/43/EWG oraz w aktach ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych.

(33) Nieprzewidywalność, złożoność i niekiedy zbyt długi czas trwania krajowych procesów wydawania pozwoleń zmniejszają bezpieczeństwo inwestycji niezbędne do skutecznego rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej. W związku z tym, aby zapewnić i przyspieszyć skuteczne wdrażanie, państwa członkowskie powinny stosować usprawnione i efektywne procesy wydawania pozwoleń. Państwa członkowskie powinny także rozważyć innowacyjne podejścia w zakresie polityki w tej dziedzinie. Ponadto strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej powinny być uznawane na poziomie krajowym za pilne i dlatego należy przyznawać im status priorytetowy, o ile prawo krajowe przewiduje takie pilne procedury we wszystkich postępowaniach sądowych i procedurach rozwiązywania sporów dotyczących takich projektów; jednocześnie należy zapewnić poszanowanie prawa do obrony, o ile prawo krajowe przewiduje to w kontekście takich pilnych procedur. Działania te nie powinny uniemożliwiać właściwym organom usprawnienia procesów wydawania pozwoleń dotyczących między innymi innych projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, które nie są strategicznymi projektami na rzecz neutralności emisyjnej.

(34) Aby osiągnąć cele na 2030 r., należy położyć szczególny nacisk na strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej, również ze względu na ich znaczący wkład w dążenie do osiągnięcia zerowych emisji CO_2 netto do 2050 r. Projekty te odgrywają kluczową rolę w kontekście otwartej strategicznej autonomii Unii, ponieważ zapewniają obywatelom dostęp do czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii. Ze względu na tę rolę, w odniesieniu do tych projektów należy przewidzieć jeszcze sprawniejsze i skuteczniejsze procedury wydawania pozwoleń oraz możliwość nadania im statusu najwyższego możliwego znaczenia w kraju na podstawie prawa krajowego, a także przyznać dodatkowe wsparcie w celu przyciągnięcia inwestycji, jednocześnie zapewniając, by projekty te były zgodne z zobowiązaniami unijnymi i międzynarodowymi na podstawie dyrektyw 2009/147/WE, 92/43/EWG, aktów ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i wynikającymi z Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w Aarhus 25 czerwca 1998 r., a także z mającymi zastosowanie obowiązkami w dziedzinie prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionymi w prawie Unii i prawie krajowym.

(35) Biorąc pod uwagę rolę strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej w zapewnianiu bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii oraz ich wkład w otwartą strategiczną autonomię Unii, a także transformację ekologiczną i cyfrową, odpowiedni organ odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń powinien uznawać strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej za leżące w interesie publicznym. Na podstawie indywidualnej oceny każdego przypadku organ odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń może stwierdzić, że interes publiczny, któremu służy dany projekt, ma pierwszeństwo przed interesem publicznym związanym z przyrodą i ochroną środowiska i że w związku z tym na projekt ten można zezwolić, pod warunkiem że spełnione zostały wszystkie odpowiednie warunki określone w dyrektywie 2000/60/WE, 2009/147/WE lub 92/43/EWG, w aktach ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych.

(36) Należy również przewidzieć środki służące osiągnięciu unijnego celu, jakim jest zapewnienie do 2030 r. 50 mln ton rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO_2, wspierając tym samym dekarbonizację przemysłu Unii i przeciwdziałanie zmianie klimatu.

(37) W 2020 r. Komisja Europejska przyjęła strategię UE dotyczącą integracji systemu energetycznego. W strategii przedstawiono wizję przyspieszenia przejścia na bardziej zintegrowany system energetyczny, wspierający gospodarkę neutralną dla klimatu przy najniższych kosztach w poszczególnych sektorach. Strategia zawiera trzy uzupełniające się i wzajemnie wzmacniające koncepcje; pierwsza z nich to system energetyczny o bardziej zamkniętym obiegu, którego głównym filarem jest efektywność energetyczna; druga z nich to szerzej zakrojona bezpośrednia elektryfikacja sektorów zastosowań końcowych; a trzecia – stosowanie paliw odnawialnych i niskoemisyjnych, w tym wodoru. Kwestie związane z integracją systemu energetycznego odnoszą się do rozwiązań służących pełnemu włączeniu całej energii elektrycznej wytwarzanej przez instalacje energii ze źródeł

([23]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

odnawialnych do szerszego systemu energetycznego. Wśród nich jest przyjęcie rozwiązań technicznych umożliwiających integrację nadwyżek energii elektrycznej wytwarzanej przez instalacje energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – w tym przez magazynowanie i rozszerzanie planowalnych źródeł energii wolnej od paliw kopalnych w sieci energetycznej – w różnych formach i zarządzanie popytem.

(38) CCS to technologia, która przyczyni się do łagodzenia zmiany klimatu. Polega ona na wychwytywaniu CO_2 z instalacji przemysłowych, jego transporcie do składowiska i zatłaczaniu do odpowiedniej podziemnej formacji geologicznej w celu trwałego składowania.

(39) Przeszkodą w opracowywaniu rozwiązań w zakresie CCS dla przemysłu jest nieskuteczna koordynacja. Z jednej strony, mimo iż sygnał cenowy dotyczący emisji CO_2 zapewniany przez ETS sprawia, że takie inwestycje są rentowne, przemysł inwestujący w wychwytywanie emisji CO_2 staje przed poważnym ryzykiem braku dostępu do dopuszczonego miejsca składowania geologicznego. Z drugiej strony, inwestujący w pierwsze składowiska CO_2 ponoszą koszty początkowe związane z rozpoznaniem, opracowaniem i oceną składowisk jeszcze przed złożeniem wniosku o pozwolenie na składowanie. Przejrzystość w zakresie potencjalnej zdolności składowania CO_2, jeśli chodzi o geologiczną przydatność odpowiednich obszarów oraz wszystkie istniejące dane geologiczne, w tym dane nieprzetworzone i dane z modelowań, w szczególności pozyskane w ramach poszukiwania miejsc wydobycia węglowodorów, może pomóc operatorom rynku w planowaniu ich inwestycji. Państwa członkowskie powinny udostępniać publicznie takie istniejące dane, mając na względzie kwestie poufności, bezpieczeństwa narodowego oraz wrażliwych informacji handlowych, a także odpowiedniej rekompensaty za dane generowane przez podmioty prywatne i będące własnością prywatną, i regularnie składać uwzględniające przyszłość sprawozdania na temat wszelkich postępów dotyczących rozwoju składowisk CO_2 oraz odpowiadających im potrzeb w zakresie mocy zatłaczania i zdolności składowania, aby wspólnie osiągnąć ogólnounijny cel w zakresie mocy zatłaczania CO_2. Te obowiązki w zakresie przejrzystości pozostają bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do nieudzielenia zezwolenia na rozwój zdolności składowania CO_2 na ich terytorium lub do ograniczania tej zdolności.

(40) W celu niedopuszczenia do powstawania aktywów osieroconych i w celu zapewnienia, aby rentowna moc zatłaczania prowadziła do zmniejszenia emisji CO_2, należy stworzyć uzasadnienie biznesowe na przestrzeni całego łańcucha wartości. Dlatego do 2030 r. należy ustanowić – za pomocą skutecznych unijnych i krajowych polityk oraz odpowiednich przepisów gwarantujących konkurencję i otwarty dostęp – pełne i indywidualne łańcuchy wartości CCS obejmujące wychwytywanie, transport i składowanie.

(41) Jednym z głównych wąskich gardeł dla inwestycji w wychwytywanie dwutlenku węgla, które są obecnie coraz bardziej rentowne, jest dostępność działających składowisk CO_2 w Unii, stanowiących podstawę zachęt przewidzianych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE ([24]). Aby wdrożyć tę technologię na większą skalę i zwiększyć swoje wiodące zdolności produkcji, Unia musi rozwijać przyszłościową bazę miejsc trwałego geologicznego składowania CO_2 dopuszczonych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE ([25]) oraz infrastrukturę transportu CO_2. Dzięki określeniu unijnego celu, jakim jest zapewnienie do 2030 r. 50 mln ton rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO_2, zgodnie z oczekiwaniami co do mocy niezbędnej do 2030 r., oraz biorąc pod uwagę przedsiębiorstwa prowadzące działalność głównie w państwach członkowskich, których zdolność składowania jest bardzo ograniczona ze względu na ograniczenia prawne, geologiczne, geograficzne, techniczne lub rynkowe, odpowiednie sektory mogą koordynować swoje inwestycje, tworząc europejski łańcuch wartości neutralnego emisyjnie transportu i składowania CO_2, który to łańcuch może zostać wykorzystany przez przemysł do dekarbonizacji działalności. To wstępne wdrożenie przyczyni się również do dalszego rozwoju składowania CO_2 w perspektywie do 2050 r. Zgodnie z szacunkami Komisji, aby osiągnąć cel zerowych emisji netto, w tym w odniesieniu do pochłaniania dwutlenku węgla, konieczne może być wychwytywanie w Unii do 550 mln ton CO_2 rocznie do 2050 r. Ten początkowy cel w zakresie zdolności składowania na skalę przemysłową ograniczy ryzyko związane z inwestowaniem w wychwytywanie emisji CO_2, które jest ważnym narzędziem osiągania neutralności klimatycznej. Po włączeniu niniejszego rozporządzenia do Porozumienia EOG unijny cel, jakim jest zapewnienie do 2030 r. 50 mln ton rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO_2, zostanie odpowiednio skorygowany. Aby zapewnić osiągnięcie tego unijnego celu, państwa członkowskie powinny podjąć niezbędne środki w celu ułatwienia i stymulowania przy pomocy zachęt realizacji projektów CCS. Wśród tych środków powinny być także działania zachęcające emitentów do wychwytywania emisji oraz wsparcie inwestycyjne dla inwestorów w zakresie infrastruktury transportu CO_2 do składowisk.

([24]) Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

([25]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114).

(42) Wszelkie porozumienia międzynarodowe dotyczące trwałego składowania unijnego CO_2 w państwach trzecich powinny przewidywać równoważne warunki w celu zapewnienia trwale bezpiecznego, w tym bezpiecznego dla środowiska, geologicznego składowania wychwyconego CO_2, a także gwarantować, że składowanie unijnego CO_2 nie jest wykorzystywane do zwiększania wydobycia węglowodorów i stanowi faktyczną redukcję emisji.

(43) Dzięki zaliczeniu projektów dotyczących składowisk CO_2 i wszelkich powiązanych projektów w zakresie wychwytywania CO_2 i infrastruktury dotyczącej CO_2, które przyczyniają się do osiągnięcia unijnego celu na 2030 r., do strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej można przyspieszyć i ułatwić rozwój składowisk CO_2, a rosnący w przemyśle popyt na składowiska można ukierunkować na najbardziej racjonalne kosztowo składowiska. Coraz więcej wyczerpujących się złóż gazu ziemnego i ropy, które można by przekształcić w bezpieczne składowiska CO_2, znajduje się na ostatnim etapie okresu użytkowania. Ponadto przemysł naftowy i gazowniczy potwierdził swoją gotowość do udziału w transformacji energetycznej, a przy tym posiada aktywa, umiejętności i wiedzę potrzebne do poszukiwania i rozwoju dodatkowych składowisk. Aby osiągnąć unijny cel, jakim jest zapewnienie do 2030 r. 50 mln ton rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO_2, sektor ten musi skumulować swoje wkłady, aby zapewnić dostępność CCS jako rozwiązania klimatycznego, jeszcze zanim rozwinie się popyt. W celu zapewnienia terminowego, ogólnounijnego i racjonalnego kosztowo rozwoju składowisk CO_2 zgodnie z unijnym celem dotyczącym mocy zatłaczania, licencjobiorcy w zakresie produkcji ropy naftowej i gazu w Unii powinni przyczyniać się do osiągnięcia tego celu proporcjonalnie do swoich zdolności produkcji ropy naftowej i gazu, przy jednoczesnym zapewnieniu elastyczności pod względem współpracy i uwzględniania innych wkładów osób trzecich. Podejście uwzględniające łańcuch wartości powinno być wspierane działaniami podejmowanymi zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym. Dlatego licencjobiorcy w zakresie produkcji ropy naftowej i gazu w Unii powinni dokonywać niezbędnych inwestycji i wspierać rozwój rentownych modeli biznesowych w całym łańcuchu wartości CO_2.

(44) Aby przyczynić się do realizacji unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO_2, podmioty zobowiązane mają możliwość zawierania umów z podmiotami niezobowiązanymi w celu wypełnienia całości lub części swojego obowiązku. Umowy te mogą być częścią umowy o spółce joint venture w sprawie utworzenia składowiska lub mogą być zawierane odrębnie przez strony w celu zapewnienia wkładu podmiotu zobowiązanego. Jeżeli takie spółki joint venture zostały utworzone przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, pełna moc zatłaczania w ramach danego wspólnego projektu składowania CO_2 może być wykorzystywana do celów wypełnienia obowiązków stron będących partnerami zobowiązanymi.

(45) Aby zagwarantować, że składowiska są rozwijane w prawidłowych warunkach rynkowych, Komisja powinna przeprowadzić ocenę, w której przeanalizuje związek między konkretnym zapotrzebowaniem na moc zatłaczania w ramach projektów w zakresie wychwytywania CO_2, główną infrastrukturą niezbędną do transportu CO_2, która jest w trakcie budowy lub ma zostać uruchomiona do 2030 r., a zobowiązaniami do zapewnienia zdolności składowania do 2030 r.

(46) Odstępstwa od tego obowiązku są jednym z podstawowych narzędzi, które mają zapobiegać powstawaniu aktywów osieroconych w takich okolicznościach. Aby skutecznie stosować takie odstępstwa, państwa członkowskie i Komisja powinny w pełni współpracować z odpowiednimi podmiotami posiadającymi zezwolenie w przeprowadzaniu ocen potrzeby zastosowania odstępstwa, w szczególności w przypadkach, w których taki podmiot sygnalizuje taką potrzebę. W kontekście realizacji unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO_2, w przypadku gdy na podstawie przeprowadzonej przez Komisję oceny nie przyznano odstępstwa lub w przypadku gdy właściwe państwo członkowskie nie wystąpiło o odstępstwo, Komisja i to państwo członkowskie podejmą współpracę z odpowiednimi podmiotami posiadającymi zezwolenie, aby wyeliminować przeszkody i bariery i ułatwić wypełnienie danego obowiązku.

(47) Niezbędne są dodatkowe działania w zakresie polityki, aby zapewnić rozwój planowania infrastruktury transgranicznej. Dostępność i możliwość połączenia pełnej gamy rozwiązań w zakresie transportu CO_2 odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu projektów CCS i projektów wychwytywania i wykorzystywania dwutlenku węgla. Takie rozwiązania obejmują statki, barki, pociągi i ciężarówki, a także instalacje stacjonarne do podłączania i dokowania, skraplania, zbiorniki buforowe i konwertery CO_2 do celu dalszego transportu CO_2 rurociągami oraz przeznaczonymi do tego celu środkami transportu.

(48) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość tworzenia lub wspierania w tworzeniu podmiotów, których celem jest tworzenie sieci transportu CO_2, w tym budowa infrastruktury lub udostępnianie statków lub innych środków przewozu.

(49) Wychwytywanie, składowanie i wykorzystywanie CO_2 wraz z pochłanianiem staną się nieuchronnie częścią zdekarbonizowanej przyszłości Unii. Dobrze funkcjonujący ogólnounijny rynek dla wychwyconego CO_2, usług zatłaczania CO_2, usług transportu CO_2 oraz działań wykorzystujących CO_2 to konieczność. Rynek ten powinien realizować określone cele polityki publicznej w sposób, który będzie najkorzystniejszy pod względem gospodarczym. Ogólnym celem jest zrównoważona i racjonalna kosztowo dekarbonizacja unijnego przemysłu, która ma nastąpić dzięki zapewnieniu, aby wszystkie emisje CO_2, których nie można zredukować metodami

technicznymi lub których redukcja jest nierentowna, mogły być wychwytywane i składowane lub wykorzystywane, przy jednoczesnym unikaniu emisji opóźnionych. Rynek ten powinien również gwarantować bezpieczeństwo, zrównoważony rozwój i trwałość geologicznego składowania wychwyconego CO_2, a także dostępność wychwyconego CO_2 na potrzeby działań wykorzystujących go zgodnie z unijnymi celami klimatycznymi. Ponadto podstawą funkcjonującego rynku CO_2 powinna być sieć infrastruktury transportu CO_2 o minimalnym śladzie środowiskowym, udostępniana podmiotom rynkowym na sprawiedliwych, otwartych i niedyskryminujących warunkach. Rynek ten powinien spełniać unijne standardy środowiskowe.

(50) Wykorzystując wychwycony CO_2 w niektórych procesach produkcyjnych, można trwale składować CO_2 lub przyczyniać się do zmniejszenia zależności Unii od paliw kopalnych. W związku z tym wszystkie podmioty zaangażowane w łańcuch wartości działań w zakresie zatłaczania CO_2 określonych w niniejszym rozporządzeniu powinny być zachęcane do rozważenia, czy CO_2, który ma być składowany, mógłby być trwale składowany w nowych produktach lub czy mógłby wspierać realizację celów Unii w zakresie zmniejszenia jej zależności od paliw kopalnych.

(51) Unia pomogła zbudować globalny system gospodarczy, którego podstawą jest otwarty, przejrzysty i oparty na zasadach handel, dąży do przestrzegania i rozwijania norm zrównoważenia społecznego i środowiskowego oraz transformacji klimatycznej, a także w pełni angażuje się we wspieranie tych wartości. Unia chce wyrównania warunków działania w drodze reformy Światowej Organizacji Handlu (WTO), tworząc nowe partnerstwa i eliminując nieuczciwe praktyki handlowe i nadwyżki mocy produkcyjnych, tak aby zapewnić uczciwe otoczenie konkurencyjne dla przemysłu Unii, w tym poprzez partnerstwa przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej, gwarantujące pracownikom wysokiej jakości miejsca pracy.

(52) Aby zapewnić Unii dostęp do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw technologii neutralnych emisyjnie niezbędnych do zabezpieczenia odporności Unii, a także aby zagwarantować osiągnięcie jej celów w zakresie neutralności klimatycznej, rynek wewnętrzny musi stanowić otoczenie sprzyjające powstawaniu innowacji w zakresie technologii neutralnych emisyjnie. Innowacje będą kluczowym czynnikiem zapewniania konkurencyjności Unii oraz jak najszybszego osiągnięcia celów w zakresie neutralności emisyjnej. Z uwagi na szybki rozwój technologii neutralnych emisyjnie, a także szeroki zakres wskazówek regulacyjnych dotyczących transformacji ekologicznej, dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia niezwykle ważne jest, aby podczas przygotowywania, przeglądu i zmiany prawa Unii i inicjatyw w zakresie polityki uwzględniany był – poprzez zastosowanie zasady innowacyjności – ich potencjalny wpływ na innowacje.

(53) Z myślą o celach niniejszego rozporządzenia Komisja mogłaby rozważyć, czy należy zaktualizować ścieżki transformacji, które są opracowywane w następstwie komunikatu Komisji z maja 2021 r. i które mogą wskazać zarówno czynniki wspomagające, jak i wąskie gardła w kontekście transformacji i konkurencyjności przemysłu Unii, lub mogłaby uwzględniać niniejsze rozporządzenie we wszelkich takich przyszłych inicjatywach.

(54) W ramach pierwszego filaru Planu przemysłowego Zielonego Ładu Unia ma rozwinąć i utrzymać bazę przemysłową na potrzeby dostarczania rozwiązań w zakresie technologii neutralnych emisyjnie w celu zabezpieczenia swoich dostaw energii, a jednocześnie realizować swoje ambitne cele w zakresie neutralności klimatycznej. Aby wesprzeć realizację tego celu i uniknąć zależności w odniesieniu do dostaw technologii neutralnych emisyjnie, które to zależności mogłyby spowodować opóźnienie unijnych działań na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych lub zagrozić bezpieczeństwu dostaw energii, w niniejszym rozporządzeniu należy określić przepisy mające na celu wspieranie popytu na zrównoważone i odporne technologie neutralne emisyjnie.

(55) Stosowanie minimalnych obowiązkowych wymogów gwarantuje, że wpływ wydatków publicznych na stymulowanie zapotrzebowania na lepiej funkcjonujące zamówienia publiczne na produkty neutralnie emisyjnie w obszarze zrównoważenia środowiskowego wzrasta w sposób ustrukturyzowany, który instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą wdrożyć. Pewne wyjątki powinny zapewnić, aby instytucje zamawiające i podmioty zamawiające unikały konkretnych niepożądanych skutków. Wyjątki te dotyczą monopolów, konkretnych niedoskonałości rynku lub sytuacji, w których instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą mierzyć się z nieproporcjonalnymi kosztami lub niekompatybilnościami technicznymi. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny nadal dysponować swobodą, jeżeli chodzi o włączanie dodatkowych minimalnych wymogów do dokumentów zamówienia, pod warunkiem przestrzegania dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE ([26]), 2014/24/UE ([27]) lub 2014/25/UE ([28]) oraz mającego zastosowanie prawa sektorowego. Powinny

([26]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

([27]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

([28]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

nadal także dysponować swobodą, na tych samych warunkach, jeżeli chodzi o stosowanie – dodatkowo – kryteriów udzielenia zamówienia na potrzeby określenia oferty, która będzie najbardziej korzystna ekonomicznie, takich jak kryteria ceny, kryteria kosztu lub inne kryteria.

(56) W przypadku zamówień na roboty budowlane oraz koncesji na roboty budowlane, które są objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny także wybrać co najmniej jeden szczególny warunek lub wymóg lub co najmniej jedno szczególne zobowiązanie umowne, aby pomóc w realizacji szeregu celów, takich jak uwzględnienie kwestii socjalnych lub związanych z zatrudnieniem z myślą o uzyskaniu pozytywnych skutków społecznych, skuteczne wzięcie pod uwagę względów cyberbezpieczeństwa, w stosownych przypadkach, lub uzyskanie wystarczającej pewności, że odnośne produkty zostaną dostarczone na czas. Aspekty te mają także znaczenie dla zwiększania odporności. Należy również przewidzieć wyjątki dotyczące monopolów, konkretnych niedoskonałości rynku lub sytuacji, w których instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą mierzyć się z nieproporcjonalnymi kosztami lub niekompatybilnościami technicznymi.

(57) W niektórych przypadkach należy zwracać uwagę na wkład danej oferty w odporność w odniesieniu do niektórych państw trzecich. Jeżeli Komisja stwierdzi, że udział danej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego stanowi ponad 50 % dostaw tej konkretnej technologii lub tych komponentów w Unii, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny być zobowiązane do włączenia szeregu warunków do dokumentów zamówienia w celu osiągnięcia rezultatu dotyczącego odpowiedniej odporności. Dzięki temu wartość konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub głównych konkretnych komponentów takiej technologii pochodzących z danego państwa trzeciego nie powinna przekroczyć limitu 50 % w konkretnych warunkach. Ponadto jeżeli Komisja stwierdzi, że udział dostaw w Unii tych produktów lub komponentów pochodzących z państwa trzeciego wzrósł w ciągu dwóch kolejnych lat średnio o co najmniej 10 punktów procentowych i osiąga poziom co najmniej 40 % dostaw w Unii, powinien mieć zastosowanie ten sam mechanizm. Pozwoli to Unii na sprawne uwzględnianie zmieniających się zależności. W przypadku zamówień objętych dodatkiem I Unii do Porozumienia w sprawie zamówień rządowych WTO (GPA), jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi Unia jest związana, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie powinny stosować tych wymogów do technologii neutralnych emisyjnie lub ich głównych konkretnych komponentów pochodzących z państw będących źródłami dostaw, które są sygnatariuszami tych umów lub porozumień.

(58) W przypadku nieprzestrzegania tych wymogów dotyczących odpowiedniej odporności instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny również wymagać, w dokumentach zamówienia, by główny wykonawca był zobowiązany do uiszczenia na rzecz danej instytucji zamawiającej lub danego podmiotu zamawiającego proporcjonalnej opłaty w wysokości co najmniej 10 % wartości konkretnych technologii neutralnych emisyjnie objętych zamówieniem, aby zapewnić przestrzeganie mechanizmu.

(59) Państwa członkowskie nie powinny dyskryminować ani traktować inaczej w sposób nieuzasadniony dostawcy technologii neutralnych emisyjnie z innego państwa członkowskiego. Obowiązek ten odzwierciedla już istniejący obowiązek instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających, zgodnie z dyrektywami 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE, dotyczący równego i niedyskryminacyjnego traktowania podmiotów gospodarczych oraz przestrzegania przepisów proceduralnych określonych w tych dyrektywach, aby zapewnić przestrzeganie w praktyce zasad dotyczących równego traktowania i niedyskryminacji oraz otwarcie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na konkurencję.

(60) Bez uszczerbku dla prawa Unii mającego zastosowanie do konkretnej technologii, w tym na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 ([29]) i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 ([30]), oraz o ile w tych przepisach nie wskazano inaczej, przy ocenie zrównoważenia środowiskowego rozwiązań neutralnych emisyjnie zamawianych na podstawie niniejszego rozporządzenia, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny mieć możliwość uwzględniania różnych elementów mających wpływ na klimat i środowisko.

(61) Należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze, aby ustanowić zasady przewodnie dla instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających w celu określenia specyfikacji technicznych, wymogów i warunków realizacji zamówienia związanych ze zrównoważeniem środowiskowym w odniesieniu do zamówień publicznych. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla prawa Unii mającego zastosowanie do konkretnych technologii, w tym na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1781 i rozporządzenia (UE) 2023/1542.

([29]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylenia dyrektywy 2009/125/WE (Dz.U. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([30]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE (Dz.U. L 191 z 28.7.2023, s. 1).

(62) Aby uwzględnić, w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub aukcji, potrzebę wspierania produkcji lub zużycia energii ze źródeł odnawialnych i potrzebę dywersyfikacji źródeł dostaw technologii neutralnych emisyjnie w celu odejścia od pojedynczych źródeł dostaw oraz bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii, dostawy należy uznać za niewystarczająco zdywersyfikowane przynajmniej w przypadku, gdy konkretna technologia neutralna emisyjnie lub jej główne konkretne komponenty pochodzą z jednego państwa trzeciego i stanowią ponad 50 % tej dostawy w Unii.

(63) Aby propagować odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej przez oferentów, cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych w odniesieniu do wykorzystywanych technologii, projektów i powiązanej infrastruktury oraz aby propagować pełną i terminową realizację projektów dotyczących dostaw, organy publiczne opracowujące aukcje na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych powinny uwzględnić kryteria wstępnej kwalifikacji związane z odpowiedzialnym prowadzeniem działalności gospodarczej, cyberbezpieczeństwem i bezpieczeństwem danych oraz zdolnością do pełnej i terminowej realizacji projektu.

(64) Aby wesprzeć cel, jakim jest rozwój i utrzymanie bazy przemysłowej dla dostarczania strategicznych technologii energii ze źródeł odnawialnych w celu zabezpieczenia dostaw energii w Unii i uniknięcia zależności od dostaw tych technologii, która opóźniłaby unijne wysiłki na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych lub zagroziłaby bezpieczeństwu dostaw energii, organy publiczne opracowujące aukcje na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych powinny zwiększyć zrównoważoność i odporność dostaw tych technologii w Unii. Państwa członkowskie powinny ocenić wkład aukcji w zrównoważoność poprzez analizę zrównoważenia środowiskowego ofert, ich wkładu w innowacje oraz w integrację systemu energetycznego. W tym celu państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzenia kryteriów wstępnej kwalifikacji lub kryteriów udzielenia zamówienia w projekcie aukcji. Chociaż wszystkie projekty oferentów powinny spełniać kryteria wstępnej kwalifikacji, aby móc uczestniczyć w aukcji, kryteriów udzielenia zamówienia mają na celu ocenę i klasyfikację poszczególnych projektów uczestniczących w aukcji.

(65) Rozważając zrównoważenie środowiskowe ofert, czy to w formie kryteriów wstępnej kwalifikacji czy kryteriów udzielenia zamówienia, organy publiczne opracowujące aukcje na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych mogą brać pod uwagę różne elementy mające wpływ na klimat i środowisko. Te elementy mogłyby obejmować trwałość i niezawodność rozwiązania; łatwość naprawy i konserwacji oraz dostęp do takich usług; łatwość modernizacji i odnowienia; łatwość i jakość recyklingu; stosowanie substancji; zużycie energii, wody i innych zasobów na co najmniej jednym etapie cyklu życia produktu; masę i objętość produktu i jego opakowania; wykorzystanie materiałów odnawialnych, pochodzących z recyklingu lub użytych części; ilość, charakterystykę i dostępność materiałów zużywalnych koniecznych do właściwego użytkowania i prawidłowej konserwacji; ślad środowiskowy produktu i jego wpływ na środowisko w całym cyklu życia; ślad węglowy produktu; uwalnianie mikrodrobin plastiku; emisje do powietrza, wody lub gleby uwalniane na co najmniej jednym etapie cyklu życia produktu; ilość wytwarzanych odpadów; oraz warunki użytkowania.

(66) Aby wspierać projektowanie i produkcję bardziej innowacyjnych i zaawansowanych technologii energii odnawialnej, wkład ofert w zrównoważoność może uwzględniać – w formie kryteriów wstępnej kwalifikacji lub kryteriów udzielenia zamówienia – wkład w innowacje poprzez ustanowienie kryteriów wstępnej kwalifikacji lub kryteriów udzielenia zamówienia promujących stosowanie całkowicie nowych rozwiązań lub poprawę porównywalnych najnowocześniejszych rozwiązań.

(67) Aby wspierać integrację energii ze źródeł odnawialnych z unijnym systemem energetycznym i płynące z niej korzyści dla racjonalnej kosztowo dekarbonizacji, wkład ofert w zrównoważoność może uwzględniać wkład w integrację systemu energetycznego, na przykład poprzez magazynowanie energii, odzysk ciepła odpadowego i chłodu odpadowego oraz produkcję wodoru odnawialnego.

(68) Aby zwiększyć odporność dostaw technologii neutralnych emisyjnie w obszarze energii ze źródeł odnawialnych i uniknąć nadmiernej zależności od krajów o wysokiej koncentracji dostaw w Unii, organy publiczne powinny rozważyć, za pomocą kryteriów wstępnej kwalifikacji lub kryteriów udzielenia zamówienia, wkład, jaki wnoszą w odporność poszczególne projekty uczestniczące w aukcjach na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, z uwzględnieniem potrzeby dywersyfikacji dostaw technologii energii ze źródeł odnawialnych, bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii. Stosując kryterium odporności, organy publiczne powinny wziąć pod uwagę, że dostawy należy co najmniej uznać za niewystarczająco zdywersyfikowane, jeżeli ponad 50 % popytu w Unii na konkretną technologię neutralną emisyjnie lub na jej główne konkretne komponenty pochodzi z jednego państwa trzeciego.

(69) W przypadku gdy kryteria te są stosowane jako kryteria udzielenia zamówienia, waga kryteriów dotyczących wkładu oferty w zrównoważoność i odporność w odniesieniu do aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych pozostaje bez uszczerbku dla możliwości ustalenia przez organy opracowujące te aukcje wyższego progu dla kryteriów dotyczących zrównoważenia środowiskowego, innowacji i integracji systemu energetycznego, jeżeli jest to zgodne z wszelkimi wymogami dla kryteriów pozacenowych określonych na podstawie zasad pomocy państwa. W każdym razie stosowanie tych kryteriów oraz ich minimalnej i łącznej wagi na aukcjach powinno zapewnić, aby aukcje pozostały konkurencyjne i były zgodne z art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

(70) Aby zwiększyć unijne dostawy technologii energii odnawialnej w celu osiągnięcia ogólnego rocznego poziomu referencyjnego potrzeb w zakresie produkcji do 2030 r. w Unii, w niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć konkretny udział wolumenu sprzedawanego na aukcji dla którego stosuje się kryteria pozacenowe. Udział ten powinien być oceniany przez Komisję co dwa lata w celu określenia wpływu kryteriów pozacenowych na rozwój w Unii rocznej produkcji technologii energii odnawialnej oraz wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, w tym ich wpływu finansowego i wpływu na tempo wdrażania, przy jednoczesnym uwzględnieniu wykonalności i jasności systemu dla podmiotów realizujących projekty. Jeżeli oceny wykażą, że stosowanie kryteriów odporności i zrównoważoności pozytywnie przyczynia się do bezpieczeństwa dostaw w Unii w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie, w szczególności poprzez zwiększenie w Unii zdolności produkcji w odniesieniu do technologii energii odnawialnej, i nie utrudnia znacząco osiągnięcia celów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ([31]), w tym wdrażania w każdym państwie członkowskim, stosowanie tych przepisów powinno być stopniowo intensyfikowane. Każdy etap powinien podlegać ocenie skutków w celu zapewnienia, aby wyższe udziały nadal przyczyniały się w pozytywny sposób do bezpieczeństwa dostaw technologii energii odnawialnej oraz aby korzyści te przewyższały wpływ na koszty i szybkość wdrażania energii ze źródeł odnawialnych. Przy określaniu udziału wolumenu sprzedawanego na aukcji należy, o ile jest to właściwe i wykonalne, dążyć do osiągnięcia stopniowego ogólnego wzrostu, aby przyczynić się do osiągnięcia ogólnych celów niniejszego rozporządzenia oraz do osiągnięcia 50 % do końca 2029 r.

(71) W zależności od celów państw członkowskich w zakresie wdrażania energii ze źródeł odnawialnych oraz krajowych strategii dekarbonizacji stosowanie kryteriów odporności i zrównoważoności mogłoby mieć bardzo różny wpływ na państwa członkowskie. Oceniając wpływ tych kryteriów na wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych, Komisja powinna zatem przeanalizować ogólny wpływ finansowy na wdrażanie – i skutki dla tego wdrażania – w Unii, a także wpływ na państwa członkowskie i inne zainteresowane strony, w tym gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa. Aby określić wpływ na wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych i uwzględnić praktyczne doświadczenia związane ze stosowaniem kryteriów pozacenowych, Komisja powinna konsultować się, w ramach swojej oceny oraz w ustrukturyzowany i przejrzysty sposób, z organami krajowymi prowadzącymi aukcje.

(72) Kryteria dotyczące aukcji mogą stanowić nadmierne obciążenie dla promotorów projektów w obszarze energii ze źródeł odnawialnych o niewielkich zdolnościach produkcyjnych. Aby ograniczyć wpływ niniejszego rozporządzenia na aukcje w celu wsparcia projektów o maksymalnej mocy 10 megawatów, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia tych aukcji z obliczenia całkowitego wolumenu zdolności produkcji sprzedawanego na aukcji rocznie.

(73) W przypadku gdy aukcje, do których stosuje się kryteria wstępnej kwalifikacji, odporności i zrównoważonego rozwoju i nie są objęte subskrypcją, wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych nie powinno być spowalniane poprzez zobowiązanie państw członkowskich do stosowania tych kryteriów do nieobjętego subskrypcją udziału wolumenu aukcji. Państwa członkowskie powinny zatem mieć możliwość wyłączenia z wymogów dotyczących aukcji udziału wolumenu aukcji nieobjętego subskrypcją. Uważa się, że aukcja nie jest objęta subskrypcją, jeżeli oferty złożone w odniesieniu do tej aukcji obejmują wolumen niższy od całkowitego wolumenu zdolności produkcji sprzedawanego na aukcji.

(74) Do celów ustanawiania systemów korzyści dla gospodarstw domowych, przedsiębiorstw lub konsumentów, które zachęcają do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, oraz bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii dostawy należy uznać za niewystarczająco zdywersyfikowane w przypadku, gdy jedno źródło zapewnia dostawy zaspokajające ponad 50 % całkowitego popytu na konkretną technologię neutralną emisyjnie w Unii. Aby zapewnić spójne stosowanie, Komisja powinna – od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia– publikować coroczny wykaz informacji dotyczących rozmieszczenia miejsc pochodzenia produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, które należą do tej kategorii, w podziale na udział dostaw unijnych pochodzących z różnych źródeł w ostatnim roku, dla którego dostępne są dane.

([31]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

(75) Decyzją Rady 2014/115/UE ([32]) zatwierdzono między innymi zmianę GPA. Celem GPA jest ustanowienie wielostronnych ram zrównoważonych praw i obowiązków w zakresie zamówień publicznych z myślą o osiągnięciu liberalizacji i rozwoju światowego handlu. W przypadku zamówień objętych dodatkiem I Unii do GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, w tym umowami o wolnym handlu oraz art. III:8 lit. a) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 w odniesieniu do zamówień publicznych dokonywanych przez agencje rządowe dotyczących produktów nabywanych w celu ich komercyjnej odsprzedaży lub w celu ich wykorzystania do produkcji towarów przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie powinny stosować wymogów dotyczących odporności do technologii neutralnych emisyjnie lub ich głównych konkretnych komponentów pochodzących z państw będących źródłami dostaw, które są sygnatariuszami tych umów i porozumień.

(76) Stosowanie przepisów dotyczących odporności w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie niniejszego rozporządzenia powinno pozostawać bez uszczerbku dla art. 25 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 43 i 85 dyrektywy 2014/25/UE oraz powinno być zgodne z komunikatem Komisji z dnia 24 lipca 2019 r. zatytułowanym „Wytyczne dotyczące udziału oferentów z państw trzecich w unijnym rynku zamówień publicznych oraz wprowadzania na ten rynek towarów z państw trzecich". Na tej samej zasadzie przepisy dotyczące zamówień publicznych powinny nadal mieć zastosowanie do robót budowlanych, dostaw i usług objętych niniejszym rozporządzeniem, w tym art. 67 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE oraz wszelkie środki wykonawcze wynikające z rozporządzenia (UE) 2024/1781.

(77) W celu ograniczenia obciążenia administracyjnego wynikającego z konieczności uwzględnienia wymogów dotyczących wkładu oferty w zrównoważoność i odporność, w szczególności w przypadku mniejszych nabywców publicznych i zamówień o niższej wartości, które nie mają istotnego wpływu na rynek, stosowanie odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia należy odroczyć o dwa lata w przypadku nabywców publicznych niebędących centralnymi jednostkami zakupującymi oraz w przypadku zamówień o wartości poniżej 25 mln EUR.

(78) Do celów stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy produkt jest objęty aktem delegowanym przyjętym na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 ([33]), instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny nabywać wyłącznie te produkty, które są zgodne z obowiązkiem określonym w art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia.

(79) Gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa i konsumenci końcowi stanowią istotną część popytu Unii na produkty końcowe technologii neutralnych emisyjnie, a systemy wsparcia publicznego zachęcające gospodarstwa domowe do zakupu takiego produktu, w szczególności skierowane do gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji o niskich dochodach i niższych dochodach na poziomie klasy średniej, są ważnymi narzędziami przyspieszającymi przejście na zieloną gospodarkę. W ramach inicjatywy na rzecz dachowych paneli słonecznych zapowiedzianej w komunikacie Komisji z dnia 18 maja 2022 r. państwa członkowskie powinny na przykład ustanowić krajowe programy wspierające masowe zastosowanie energii słonecznej na dachach budynków. W planie REPowerEU Komisja wezwała państwa członkowskie do pełnego wykorzystania środków wspierających, które zachęcają do przestawienia się na pompy ciepła. Takie systemy wsparcia ustanowione na poziomie krajowym przez państwa członkowskie lub na poziomie lokalnym przez władze lokalne lub regionalne powinny również przyczynić się do poprawy zrównoważoności i odporności unijnych technologii neutralnych emisyjnie. Organy publiczne powinny na przykład zapewnić beneficjentom wyższe rekompensaty finansowe z tytułu nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, które w większym stopniu przyczynią się do zwiększenia odporności w Unii. Organy publiczne mogą uzależnić kwalifikowalność programów od wkładu w zrównoważoność i odporność. W ten sposób zachęca się państwa członkowskie do uwzględnienia dostępności programu dla obywateli żyjących w ubóstwie energetycznym. Organy publiczne powinny zapewnić, aby ich systemy były otwarte, przejrzyste i niedyskryminacyjne, tak aby przyczyniały się one do wzrostu popytu na produkty technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Organy publiczne powinny również ograniczyć dodatkową rekompensatę finansową za takie produkty, aby nie spowalniać wdrażania technologii neutralnych emisyjnie w Unii. W celu zwiększenia skuteczności takich systemów państwa członkowskie powinny zapewnić łatwy dostęp do informacji zarówno dla konsumentów, jak i dla producentów technologii neutralnych emisyjnie na ogólnodostępnej stronie internetowej. Wykorzystanie przez organy publiczne aspektu wkładu w zrównoważoność i odporność w systemach skierowanych do konsumentów lub gospodarstw domowych powinno pozostawać bez uszczerbku dla zasad pomocy państwa i zasad WTO dotyczących subsydiów.

(80) Przy opracowywaniu systemów korzyści dla gospodarstw domowych, przedsiębiorstw lub konsumentów, w ramach których zachęca się do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub związki złożone z co najmniej jednej takiej

([32]) Decyzja Rady 2014/115/UE z dnia 2 grudnia 2013 r. dotycząca zawarcia Protokołu zmieniającego Porozumienie w sprawie zamówień rządowych (Dz.U. L 68 z 7.3.2014, s. 1).

([33]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 1).

instytucji lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego powinny zapewniać poszanowanie międzynarodowych zobowiązań Unii, w tym przez dopilnowanie, aby takie systemy nie osiągały skali, która będzie stwarzać poważną szkodę dla interesów członków WTO.

(81) Komisja powinna również móc wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu systemów skierowanych do gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i konsumentów w celu budowania synergii i wymiany najlepszych praktyk. Ważną rolę w przyspieszaniu uwzględniania wkładu w zrównoważoność i odporność przez państwa członkowskie i organy publiczne w ich praktykach w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i aukcji powinna również odgrywać Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie (zwana dalej „Platformą"). Komisja powinna, po konsultacji z Platformą, przyjąć akt wykonawczy określający kryteria oceny wkładu w zrównoważoność i odporność. W akcie tym należy zwrócić szczególną uwagę na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), które powinny mieć równe szanse uczestnictwa w znaczącym rynku zamówień publicznych. Powinien on również zapewniać stosowanie wymogów dotyczących zrównoważoności i odporności w sposób zapewniający uczciwą i równą konkurencję między uczestnikami rynku niezależnie od ich struktury własnościowej.

(82) Aby zagwarantować, że postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i aukcje mające na celu wdrożenie odnawialnych źródeł energii rzeczywiście przyczynią się do zwiększenia odporności Unii, działania te muszą być przewidywalne dla przemysłu. Aby umożliwić przemysłowi terminowe dostosowanie produkcji, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny z wyprzedzeniem informować rynek o swoich szacunkowych potrzebach w zakresie zamówień na produkty technologii neutralnych emisyjnie.

(83) Oprócz środków ukierunkowanych na popyt publiczny i popyt w gospodarstwach domowych Unia mogłaby rozważyć podjęcie działań mających na celu ułatwienie wdrażania technologii neutralnych emisyjnie w przypadku unijnych przemysłowych łańcuchów wartości, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, przede wszystkim poprzez ułatwienie powiązania między podażą a popytem ze strony przemysłu.

(84) Jak wskazano w komunikacie w sprawie Planu przemysłowego Zielonego Ładu, udział przemysłu Unii w rynku znajduje się pod silną presją ze względu na subsydia w państwach trzecich, które naruszają równe warunki działania. Sytuacja ta stanowi konkurencyjne wyzwanie dla Unii w zakresie utrzymania i rozwoju własnego przemysłu oraz stwarza potrzebę szybkiej i ambitnej reakcji Unii w zakresie modernizacji jej ram prawnych.

(85) Biorąc pod uwagę cel Unii, jakim jest zmniejszenie strategicznych zależności od państw trzecich w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, istotne jest, aby mechanizmy wsparcia publicznego, takie jak postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i aukcje, nie pogłębiały takich zależności. W związku z tym, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach, należy ustanowić uzasadnione ograniczenia dotyczące odsetka produktów w umowach na dostawy pochodzących z państw trzecich, jeżeli Komisja ustaliła, że spełnione są warunki związane z odpornością określone w niniejszym rozporządzeniu. Ponadto należy podjąć wysiłki, aby skutecznie zwalczać nieuczciwe subsydia z państw trzecich, które naruszają równe warunki działania, na przykład poprzez wykorzystanie wszystkich możliwych środków przewidzianych w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 ([34]) i (UE) 2022/2560 ([35]).

(86) Kluczowe znaczenie dla zapewnienia otwartej strategicznej autonomii Unii oraz dla ustanowienia solidnej i konkurencyjnej bazy produkcyjnej na potrzeby technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw w całej Unii ma dostęp do finansowania publicznego i prywatnego. Większość inwestycji niezbędnych do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu będzie pochodzić z kapitału prywatnego przyciągniętego zarówno obietnicą potencjalnego wzrostu ekosystemu technologii neutralnych emisyjnie, jak i stabilnymi i ambitnymi ramami polityki. Dobrze funkcjonujące, głębokie i zintegrowane rynki kapitałowe będą zatem miały zasadnicze znaczenie dla pozyskiwania i ukierunkowania funduszy koniecznych do przejścia na zieloną gospodarkę i do realizacji projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie. W związku z tym, aby Unia mogła osiągnąć swoje cele w zakresie neutralności emisyjnej, niezbędne są szybkie postępy w tworzeniu unii rynków kapitałowych. Kluczową rolę w zwiększaniu inwestycji w technologie neutralne emisyjnie w łańcuchach wartości odgrywa również program zrównoważonego finansowania (i finansowania mieszanego), który jednocześnie gwarantuje konkurencyjność sektora. Jak wskazano w dokumencie roboczym służb Komisji towarzyszącym niniejszemu rozporządzeniu,

([34]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM) (Dz.U. L 173 z 30.6.2022, s. 1).

([35]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2560 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny (Dz.U. L 330 z 23.12.2022, s. 1).

potrzeby inwestycyjne wynoszą około 92 mld EUR w latach 2023–2030, mieszcząc się w przedziale od około 52 mld EUR do około 119 mld EUR w zależności od różnych scenariuszy, co skutkowałoby zapotrzebowaniem na finansowanie publiczne w wysokości 16 do 18 mld EUR. Biorąc pod uwagę, że ocena ta uwzględnia jedynie sześć konkretnych technologii, rzeczywiste potrzeby inwestycyjne prawdopodobnie będą znacznie wyższe.

(87) Zasadnicze znaczenie mają inwestycje prywatne dokonywane przez przedsiębiorstwa i inwestorów finansowych. W przypadku gdy same inwestycje prywatne są niewystarczające, skuteczna realizacja projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie może wymagać wsparcia publicznego, na przykład w formie gwarancji, kredytów lub inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych, przy jednoczesnym unikaniu zakłóceń na rynku wewnętrznym. Jeżeli takie wsparcie publiczne przybiera formę pomocy państwa, pomoc taka powinna wywoływać efekt zachęty oraz być konieczna, ukierunkowana, tymczasowa, odpowiednia i proporcjonalna, przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności i spójności na rynku wewnętrznym. Istniejące wytyczne w sprawie pomocy państwa, które zostały niedawno poddane gruntownemu przeglądowi zgodnie z celami dwojakiej transformacji, zapewniają szerokie możliwości wspierania inwestycji w projekty objęte zakresem niniejszego rozporządzenia pod pewnymi warunkami. Państwa członkowskie mogą odgrywać ważną rolę w ułatwianiu dostępu do finansowania dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, zaradzając niedoskonałościom rynku przez ukierunkowane i tymczasowe wsparcie w ramach pomocy państwa. Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji przyjęte 9 marca 2023 r. mają na celu zapewnienie równych warunków działania na rynku wewnętrznym, które są ukierunkowane na sektory, w których stwierdzono ryzyko przenoszenia działalności do państw trzecich, oraz które są proporcjonalne pod względem kwot pomocy. Ramy te umożliwiają państwom członkowskim wprowadzenie środków wsparcia nowych inwestycji w zakładach produkcyjnych w określonych sektorach neutralnych emisyjnie, w tym przez oferowanie korzyści podatkowych. Dozwolona kwota pomocy może być modyfikowana z uwzględnieniem wyższych poziomów intensywności pomocy i pułapów kwoty pomocy, jeżeli inwestycja byłaby zlokalizowana na obszarach objętych pomocą, aby przyczynić się do osiągnięcia celu konwergencji między państwami członkowskimi i regionami. Aby unikać fragmentacji rynku wewnętrznego, konieczne jest zapewnienie odpowiednich warunków w celu zweryfikowania, czy istnieje konkretne ryzyko przekierowania inwestycji poza EOG oraz że nie istnieje ryzyko przeniesienia inwestycji w obrębie EOG. Aby zmobilizować w tym celu zasoby krajowe, zachęca się państwa członkowskie do wydatkowania, zgodnie z art. 10 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE, 25 % dochodów z ETS, które państwa członkowskie uzyskują rocznie z aukcji ETS.

(88) Wszelkie dodatkowe uruchomienie pomocy państwa powinno być ukierunkowane, tymczasowe oraz zgodne z celami polityki Unii, takimi jak Europejski Zielony Ład i Europejski filar praw socjalnych. Takie finansowanie nie powinno prowadzić do dodatkowych różnic między państwami członkowskimi zgodnie z unijnymi politykami konkurencji i spójności.

(89) Wsparcie publiczne powinno być wykorzystywane do korygowania konkretnych stwierdzonych niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób, a działania nie powinny powielać lub wypierać finansowania prywatnego ani zakłócać konkurencji na rynku wewnętrznym. Działania te powinny tworzyć wyraźną wartość dodaną dla Unii. Inwestycje publiczne mogą w szczególności koncentrować się na niezbędnych inwestycjach infrastrukturalnych, wspieraniu innowacji i zwiększaniu skali wykorzystania przełomowych technologii.

(90) Szereg unijnych programów finansowania – takich jak Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ([36]), InvestEU ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 ([37]), programy polityki spójności lub fundusz innowacyjny ustanowiony na podstawie dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([38]) – jest również dostępnych na potrzeby finansowania inwestycji w projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Ponadto STEP pomoże lepiej ukierunkować istniejące unijne zasoby finansowe na inwestycje krytyczne mające na celu wspieranie rozwoju lub produkcji technologii krytycznych, w tym czystych technologii.

(91) W drodze rozporządzenia (UE) 2023/435 ([39]) udostępniono dodatkowe 20 mld EUR bezzwrotnego wsparcia dla państw członkowskich w celu zwiększania efektywności energetycznej i rezygnacji z paliw kopalnych, między innymi przy wykorzystaniu projektów w zakresie unijnego przemysłu technologii neutralnych emisyjnie. Jak wskazano we wskazówkach Komisji w sprawie rozdziałów dotyczących REPowerEU, zachęca się państwa

([36]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

([37]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30).

([38]) Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

([39]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1).

członkowskie, aby w swoich planach odbudowy i zwiększania odporności uwzględniały, w rozdziale dotyczącym REPowerEU, środki wspierające inwestycje w produkcję technologii neutralnych emisyjnie i w innowacje przemysłowe, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ([40]).

(92) InvestEU jest sztandarowym programem Unii mającym na celu pobudzenie inwestycji, zwłaszcza w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej, przez zapewnianie finansowania i pomocy technicznej, na przykład w ramach mechanizmów łączonych. Takie podejście pomaga przyciągnąć dodatkowy kapitał publiczny i prywatny. Ponadto zachęca się państwa członkowskie do wnoszenia wkładu w moduł państw członkowskich w ramach InvestEU w celu wspierania produktów finansowych dostępnych na potrzeby produkcji technologii neutralnych emisyjnie, bez uszczerbku dla mających zastosowanie zasad pomocy państwa.

(93) Państwa członkowskie mogą udzielać wsparcia z programów polityki spójności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ([41]), aby zachęcić do realizacji strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej oraz projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie we wszystkich regionach, szczególnie w regionach słabiej rozwiniętych, regionach w okresie przejściowym i na terytoriach objętych Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, za pomocą pakietów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury, inwestycji produkcyjnych w innowacje, zdolności produkcji w MŚP, usługi, szkolenia i środki podnoszenia kwalifikacji, w tym wsparcia na rzecz budowania zdolności organów publicznych i projektodawców. Instrument Wsparcia Technicznego ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 ([42]) może pomóc państwom członkowskim i regionom w przygotowaniu strategii wzrostu neutralnego emisyjnie, poprawie otoczenia biznesowego, ograniczeniu biurokracji i przyspieszeniu procesów wydawania pozwoleń. Należy zachęcać państwa członkowskie do promowania zrównoważenia projektów na rzecz neutralności emisyjnej przez włączenie tych inwestycji do unijnych łańcuchów wartości, w szczególności z wykorzystaniem międzyregionalnych i transgranicznych sieci współpracy. Przyjęcie takich środków należy rozważyć w szczególności w odniesieniu do dolin.

(94) Fundusz innowacyjny daje również bardzo obiecujące i opłacalne sposoby wspierania zwiększania produkcji i wdrażania czystego wodoru i innych technologii neutralnych emisyjnie w Unii, co umocni suwerenność Unii w zakresie kluczowych technologii na rzecz działań w dziedzinie klimatu i bezpieczeństwa energetycznego.

(95) Aby przezwyciężyć ograniczenia obecnych rozdrobnionych inwestycji publicznych i prywatnych oraz ułatwić integrację i zwrot z inwestycji, Komisja i państwa członkowskie powinny lepiej koordynować i tworzyć synergie między istniejącymi programami finansowania na poziomie unijnym i krajowym, a także zapewniać lepszą koordynację i współpracę z przemysłem i kluczowymi zainteresowanymi stronami z sektora prywatnego. Platforma ma do odegrania kluczową rolę w tworzeniu kompleksowej panoramy dostępnych i istotnych możliwości finansowania oraz w omawianiu indywidualnych potrzeb finansowych strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej. Aby zachęcić do produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii, Platforma może omawiać sposoby rozwiązania kwestii finansowania, ram regulacyjnych, a także gwarancji inwestycyjnych i lokalizacyjnych.

(96) Ponadto, mając na uwadze znaczenie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie i strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej dla dostaw energii do Unii, należy częściowo znieść lub uprościć niektóre ograniczenia administracyjne, aby przyspieszyć wdrażanie takich projektów.

(97) Dane satelitarne i usługi związane z przestrzenią kosmiczną udostępnione na podstawie Unijnego programu kosmicznego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 ([43]), a w szczególności programu Copernicus, w miarę możliwości wykorzystuje się do dostarczania informacji na temat geologii, biologii, ekologii, rozwoju społeczno-gospodarczego i dostępności zasobów na potrzeby ocen oddziaływania na środowisko i zezwoleń środowiskowych. Takie dane i usługi, w szczególności funkcja programu Copernicus umożliwiająca monitorowanie i weryfikację antropogenicznych emisji CO_2, są ważne pod kątem oceny wpływu projektów przemysłowych i wpływu antropogenicznych pochłaniaczy CO_2 na globalne stężenia i strumienie gazów cieplarnianych.

([40]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

([41]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

([42]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

([43]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 69).

(98) Komisja powinna – zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 ([44]) – zwrócić się do co najmniej jednej europejskiej organizacji normalizacyjnej z wnioskiem o przygotowanie norm europejskich służących wspieraniu celów niniejszego rozporządzenia.

(99) Doliny wodorowe o przemysłowych zastosowaniach końcowych odgrywają ważną rolę w dekarbonizacji sektorów energochłonnych. W ramach REPowerEU wyznaczono cel, jakim jest podwojenie liczby dolin wodorowych w Unii. Aby osiągnąć ten cel, państwa członkowskie powinny przyspieszyć wydawanie pozwoleń, rozważyć utworzenie piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie oraz priorytetowo traktować dostęp do finansowania. Aby zwiększyć odporność przemysłu neutralnego emisyjnie, państwa członkowskie powinny zapewnić wzajemne połączenie dolin wodorowych ponad granicami Unii. Instalacje przemysłowe, które wytwarzają własną energię i które mogą wnieść pozytywny wkład w produkcję energii elektrycznej, należy zachęcać – poprzez uproszczenie wymogów regulacyjnych – do włączenia się w inteligentną sieć elektroenergetyczną w charakterze producentów energii.

(100) Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie mogą być ważnym narzędziem promowania innowacji w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie i uczeniu się działań regulacyjnych. Innowacje należy umożliwiać dzięki przestrzeniom doświadczalnym, ponieważ wyniki badań naukowych wymagają testów w kontrolowanym środowisku rzeczywistym. Należy wprowadzać piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie na potrzeby testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii, które mają potencjał umożliwienia przejścia na neutralną dla klimatu, czystą gospodarkę oraz potencjał zmniejszenia zależności strategicznych, w kontrolowanym środowisku rzeczywistym przez ograniczony czas, i tym samym wspomagają uczenie się działań regulacyjnych oraz potencjalne zwiększenie skali i poszerzenie wdrożenia. Należy zachować równowagę między pewnością prawa dla uczestników piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie a osiąganiem celów prawa Unii. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przewidzenia w prawie krajowym odstępstw w przypadku piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, zapewniając jednocześnie zgodność z prawem Unii i z zasadniczymi wymogami dotyczącymi technologii neutralnych emisyjnie określonymi w prawie krajowym. W 2023 r. Komisja opublikowała wskazówki dotyczące piaskownic, zapowiedziane w Nowym europejskim planie na rzecz innowacji, aby wesprzeć państwa członkowskie w przygotowaniu piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie. Te innowacyjne technologie mogą ostatecznie mieć zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej, zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii i odporności systemu energetycznego Unii.

(101) Unijny strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (zwany dalej „planem EPSTE"), zmieniony w komunikacie Komisji z 20 października 2023 r., stanowi wsparcie rozwoju czystych, wydajnych i konkurencyjnych pod względem kosztów technologii energetycznych poprzez koordynację i współpracę w zakresie badań i innowacji w dziedzinie czystej energii, skupiając europejski przemysł, organizacje badawcze i przedstawicieli rządów z państw objętych planem EPSTE ([45]). Zmiana planu EPSTE ma na celu dostosowanie pierwotnych celów strategicznych planu EPSTE do Europejskiego Zielonego Ładu, REPowerEU i Planu przemysłowego Zielonego Ładu, a w szczególności do niniejszego rozporządzenia. Celem zmiany jest promowanie jednolitego podejścia do osiągnięcia europejskich celów dekarbonizacyjnych, wspierania europejskich technologii neutralnych emisyjnie oraz budowania zrównoważonej i odpornej przyszłości energetycznej. Plan EPSTE ustrukturyzował wspólne działania w zakresie badań i innowacji, ułatwiając szybsze i skuteczniejsze realizowanie wspólnych celów w zakresie badań i technologii w dziedzinie energii. Plan EPSTE przyczynił się do uspójnienia działań w zakresie badań naukowych i innowacji i do pozyskania krajowego finansowania publicznego ze strony uczestniczących państw na potrzeby wspólnego wspierania uzgodnionych priorytetów w zakresie badań naukowych i innowacji za pośrednictwem partnerstwa na rzecz przejścia na czystą energię i partnerstwa na rzecz wspierania transformacji miast w ramach programu „Horyzont Europa" ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ([46]) – jest to przykład udanej unijnej współpracy ponadsektorowej. Plan EPSTE odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu wymiaru unii energetycznej dotyczącego badań, innowacji i konkurencyjności w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu. Jednak od czasu jego utworzenia w 2007 r. plan EPSTE był forum nieoficjalnym. Niniejsze rozporządzenie nadaje impuls do wzmocnienia związków między europejskimi innowacjami a produkcją nowych innowacyjnych technologii.

(102) Aby transformacja ekologiczna i cyfrowa, zrównoważony wzrost i konkurencyjność Unii, zwiększenie łańcuchów dostaw sektorów technologii neutralnych emisyjnie w UE i utrzymanie wysokiej jakości miejsc pracy w Unii były możliwe, niezbędni są dodatkowi wykwalifikowani pracownicy. Oznacza to, że konieczne jest szerokie inwestowanie w zmianę kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji, w tym w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Transformacja energetyczna będzie wymagała znacznego zwiększenia liczby wykwalifikowanych

([44]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

([45]) Obecnie są to wszystkie państwa członkowskie UE oraz IS, NO i TR.

([46]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa" oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

pracowników w wielu sektorach, w tym energii odnawialnej i magazynowania energii oraz surowców, i ma ogromny potencjał pod względem tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy. W planie EPSTE szacuje się, że do 2030 r. zapotrzebowanie na umiejętności w podsektorze wodorowym ogniw paliwowych w samej tylko produkcji wyniesie 180 000 wyszkolonych pracowników, techników i inżynierów. W sektorze fotowoltaicznej energii słonecznej potrzebnych będzie nawet 66 000 miejsc pracy w samej produkcji. W związku z tym niezwykle ważne jest uatrakcyjnienie i udostępnienie miejsc pracy w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie oraz rozwiązanie problemu obecnego niedopasowania umiejętności pracowników do potrzeb przedsiębiorstw.

(103) Ponieważ zwiększenie zdolności produkcji kluczowych technologii neutralnych emisyjnie w Unii nie będzie możliwe bez znacznej liczby wykwalifikowanych pracowników, konieczne jest wprowadzenie środków mających na celu integrację i aktywizację większej liczby osób na rynku pracy, zwłaszcza kobiet i młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzież NEET), osób ze środowisk migracyjnych, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Ponadto środki te powinny objąć pracowników z państw trzecich, ponieważ Unia przyciąga jedynie niewielką część wykwalifikowanych migrantów. Zgodnie z celami zalecenia Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej ważne jest szczególne wsparcie na rzecz zmiany zatrudnienia pracowników ze zbędnych i upadających sektorów. Oznacza to inwestowanie w umiejętności dla wszystkich, przy jednoczesnym zastosowaniu ukierunkowanego podejścia do słabszych grup społecznych i regionów w okresie transformacji. Ostatecznym celem powinno być tworzenie w Unii wysokiej jakości miejsc pracy niezbędnych w kontekście technologii neutralnych emisyjnie zgodnie z celami w zakresie zatrudnienia i szkolenia przewidzianymi w Europejskim filarze praw socjalnych, polegającymi m.in. na zapewnieniu sprawiedliwych i adekwatnych wynagrodzeń, poprawy warunków życia i pracy oraz bezpiecznych i zdrowych miejsc pracy, a także prawa do wysokiej jakości uczenia się przez całe życie. Niedobór kompetencji i siły roboczej może być również wynikiem nieatrakcyjnych ofert pracy i złych warunków zatrudnienia. Poprawa jakości miejsc pracy w sektorach i przedsiębiorstwach, w których panują złe warunki zatrudnienia, jest zatem ważnym czynnikiem przyciągania pracowników. Wykorzystując i w pełni uwzględniając istniejące inicjatywy, takie jak unijny pakt na rzecz umiejętności, działania na poziomie unijnym w zakresie gromadzenia informacji na temat umiejętności i prognozowania umiejętności, np. działania Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) i Europejskiego Urzędu ds. Pracy, oraz planu działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności, należy mobilizować wszystkie podmioty, aby zapewnić adekwatność programów szkoleniowych i zwiększyć korzystanie z nich, w tym organy państw członkowskich, w tym na poziomie regionalnym i lokalnym, organizatorów kształcenia i szkolenia, partnerów społecznych i przemysł, w szczególności MŚP, a także szkoły wyższe wszystkich kategorii, w celu określenia potrzeb w zakresie umiejętności, opracowania programów kształcenia i szkolenia oraz wdrożenia ich na dużą skalę w szybki i funkcjonalny sposób. Kluczową rolę w tym względzie mają do odegrania strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej. Państwa członkowskie i Komisja powinny zapewnić odpowiednie wsparcie finansowe, m.in. poprzez wykorzystanie możliwości, jakie zapewnia budżet Unii za pośrednictwem takich instrumentów, jak: ESF +, InvestEU, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, „Horyzont Europa", Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, fundusz modernizacyjny ustanowiony na podstawie art. 10d dyrektywy 2003/87/WE, REPowerEU, Program na rzecz jednolitego rynku oraz STEP. Wsparcie finansowe powinno obejmować finansowanie zalążkowe, które ma zostać zapewnione przez Komisję w celu utworzenia europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie (zwanych dalej „akademiami") oraz umożliwienia ich funkcjonowania z myślą o osiągnięciu stabilności finansowej trzy lata po ich utworzeniu, w tym poprzez otrzymanie wkładów finansowych od sektora prywatnego.

(104) Akademie należy uruchomić w celu opracowywania programów kształcenia i szkolenia, treści i materiałów, a także poświadczeń wskazujących, że dany program kształcenia został opracowany przez jedną z akademii na potrzeby podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób w każdym wieku produkcyjnym, które są potrzebne w łańcuchach wartości kluczowych technologii neutralnych emisyjnie, oraz w celu oferowania tych programów, treści i materiałów – do dobrowolnego wykorzystania – odpowiednim organizatorom kształcenia i szkolenia i innym podmiotom zajmującym się podnoszeniem i zmianą kwalifikacji w państwach członkowskich. Akademie powinny odgrywać rolę facylitatorów, w pełni szanując odpowiedzialność państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych oraz za treść i organizację szkolenia zawodowego. W ten sposób akademie powinny przyczyniać się do realizacji długoterminowego celu, jakim jest jednocześnie reindustrializacja i dekarbonizacja Unii, reagowanie na krytyczne niedobory wykwalifikowanej siły roboczej, a także przyczynianie się do otwartej strategicznej autonomii Unii i zaspokajanie zapotrzebowania na unijne technologie neutralne emisyjnie poprzez wzmocnienie zdolności Unii do innowacji i produkcji. Akademie powinny zostać uruchomione na podstawie przeprowadzonej przez Komisję oceny niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej, w oparciu o istniejące i obiektywne badania, w sektorach technologii neutralnych emisyjnie mających kluczowe znaczenie dla transformacji przemysłowej i dekarbonizacji. Każda akademia powinna opracować plan działania określający cele pośrednie i wartości docelowe, w tym pod względem liczby osób uczących się, w oparciu o ocenę niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej.

(105) Akademie powinny zachęcać do nauczania umiejętności przekrojowych ułatwiających mobilność zawodową, obok innych wymaganych umiejętności. Akademie powinny udostępniać swoje treści edukacyjne w różnych językach, tak aby jak najwięcej osób uczących się mogło uzyskać dostęp do programów nauczania. Powinny one zapewniać szkolenia na wszystkich poziomach umiejętności w niezbędnym zakresie, obejmując tym samym wszystkie poziomy kształcenia i kwalifikacji w całym łańcuchu wartości danych sektorów. Organizatorzy kształcenia i szkolenia w państwach członkowskich mogą uzupełniać – w stosownych przypadkach z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych – treści i materiały edukacyjne i szkoleniowe opracowane przez akademie o dodatkowe

istotne informacje przygotowane na poziomie państw członkowskich i odzwierciedlające na przykład prawo krajowe dotyczące praw pracowniczych i socjalnych, mające zastosowanie układy zbiorowe lub wymogi terytorialne lub sektorowe. Treści edukacyjne powinny być również skierowane do pracowników administracji krajowej i lokalnej, szczególnie pracowników odpowiedzialnych za wydawanie pozwoleń, oceny skutków i regulacje dotyczące nowych technologii, co przyczyni się do budowania zdolności administracji krajowych i do zmniejszenia różnic między państwami członkowskimi.

(106) Aby wesprzeć przejrzystość i możliwość przenoszenia umiejętności oraz mobilność pracowników, akademie będą opracowywać i promować wdrażanie przez organizatorów kształcenia i szkolenia poświadczeń, w tym mikropoświadczeń, obejmujących efekty uczenia się. Poświadczenia opracowane przez akademie mogą być wydawane przez organizatorów kształcenia i szkolenia lub organy przyznające poświadczenia w państwach członkowskich, w których pomyślnie ukończono program kształcenia i szkolenia opracowany przez akademie. Poświadczenia te powinny być wydawane w formacie europejskich poświadczeń w dziedzinie uczenia się i mogą być włączane do Europass oraz, w stosownych przypadkach i gdy jest to wykonalne, do krajowych ram kwalifikacji. Europejska sieć służb zatrudnienia (EURES), która zapewnia informacje, doradztwo oraz rekrutację lub pośrednictwo pracy z korzyścią dla pracowników i pracodawców w całej Unii, może odegrać istotną rolę w ogłaszaniu wolnych stanowisk związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie oraz, w stosownych przypadkach, w rozwijaniu europejskich profili zawodowych.

(107) Platforma powinna pomagać w kierowaniu pracami akademii, dopilnowując, aby ich treści umożliwiały eliminowanie niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej stwierdzonych w ocenie Komisji, a także zapewniając ogólny nadzór. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wyznaczony przedstawiciel krajowy mógł działać jako łącznik między odpowiednimi ministerstwami krajowymi a właściwymi organami państw członkowskich, a także krajowymi partnerami społecznymi i przedstawicielami przemysłu. Platforma powinna monitorować postępy poszczególnych akademii, analizować pierwotne przyczyny niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej i określać, w jakim stopniu wdrożenie programów szkoleniowych akademii uwzględnia niedobory wykwalifikowanej siły roboczej w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie i uzupełnia istniejące możliwości szkoleniowe w zakresie technologii neutralnych emisyjnie w państwach członkowskich. Platforma powinna składać sprawozdania z wdrażania programów nauczania, w tym poprzez sprawozdanie z postępu prac, które ma zostać przedłożone trzy lata po utworzeniu każdej akademii, oraz określać liczbę osób uczących się, które korzystają z programów akademii, w podziale na sektory przemysłu, płeć, wiek oraz poziom wykształcenia i kwalifikacji.

(108) Wobec braku określonych w prawie Unii szczegółowych przepisów wprowadzających minimalne wymogi w zakresie szkolenia dotyczące dostępu do danego zawodu regulowanego lub jego wykonywania to państwa członkowskie posiadają kompetencje w zakresie decydowania o zasadności i sposobie regulacji zawodu. Przepisy krajowe organizujące dostęp do zawodów regulowanych nie powinny stwarzać nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych przeszkód dla korzystania z tych praw podstawowych. Kompetencje w zakresie regulowania dostępu do zawodu należy wykonywać w granicach zasad niedyskryminacji i proporcjonalności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 ([47]). W swojej ocenie państwa członkowskie powinny uwzględnić wszelkie szkodliwe skutki, jakie regulacje dotyczące zawodów mogą mieć dla dostępności umiejętności w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, i powinny dążyć do jak największego ograniczenia regulacji w tych dziedzinach.

(109) W przypadku gdy państwa członkowskie stwierdzą, że programy nauczania opracowane przez akademie są równoważne szczególnym kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanych wchodzących w zakres zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w tym państwie członkowskim, państwa członkowskie powinny – w kontekście dostępu do zawodu regulowanego i w celu ułatwienia mobilności w zawodach przemysłu neutralnego emisyjnie – traktować te poświadczenia jako wystarczający dowód formalnych kwalifikacji, zgodnie z art. 11 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([48]).

(110) Wkład technologii neutralnych emisyjnie w realizację celów Unii w zakresie dekarbonizacji może urzeczywistnić się dopiero po wdrożeniu tych technologii. Takie wdrożenie do pewnego stopnia może mieć miejsce w prywatnych gospodarstwach domowych, jednak dekarbonizacja prawdopodobnie nastąpi głównie drogą dekarbonizacji procesów przemysłowych. Aby zagwarantować, że w Unii będą realizowane inwestycje na rzecz takiej dekarbonizacji, co jest niezbędne do zapewnienia wysokiej jakości miejsc pracy i dobrobytu w Unii, a także do realizacji unijnych celów w zakresie dekarbonizacji, istotne jest, aby niniejsze rozporządzenie przyczyniało się do poprawy klimatu inwestycyjnego dla przemysłu w Unii.

([47]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów (Dz.U. L 173 z 9.7.2018, s. 25).

([48]) Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22).

(111) Na poziomie Unii należy ustanowić platformę złożoną z państw członkowskich i kierowaną przez Komisję. Platforma może doradzać Komisji i państwom członkowskim i wspierać je w konkretnych kwestiach oraz stanowić organ referencyjny, w ramach którego Komisja i państwa członkowskie koordynują swoje działania i ułatwiają wymianę informacji na temat kwestii związanych z niniejszym rozporządzeniem. Platforma powinna ponadto wykonywać zadania określone w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności w odniesieniu do wydawania pozwoleń, w tym dotyczących pojedynczych punktów kontaktowych, strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, koordynacji finansowania, dostępu do rynków, umiejętności, piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, a także w odniesieniu do wspierania Komisji przy ocenie wykonalności i proporcjonalności proponowania środków, jeżeli Komisja stwierdzi, że osiągnięcie ogólnych celów niniejszego rozporządzenia jest mało prawdopodobne. W razie potrzeby w ramach Platformy można tworzyć stałe lub tymczasowe podgrupy i zapraszać osoby trzecie, takie jak eksperci lub przedstawiciele przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.

(112) W stosownych przypadkach i gdy jest to użyteczne, Platforma powinna dążyć do ścisłej współpracy z innymi odpowiednimi inicjatywami, platformami i grupami Komisji, aby poszukiwać synergii, wymieniać wiedzę fachową, informacje i wspierać zaangażowanie zainteresowanych stron, przy jednoczesnym unikaniu powielania i nakładania się działań. Platforma będzie współpracować z istniejącymi sojuszami przemysłowymi Unii, a tym samym wnosić wkład w prace sojuszy poprzez angażowanie państw członkowskich. Kluczowymi sojuszami na rzecz współpracy z Platformą są: europejski sojusz na rzecz baterii, europejski sojusz na rzecz przemysłu fotowoltaicznego, europejski sojusz na rzecz czystego wodoru, sojusz na rzecz lotnictwa bezemisyjnego, sojusz przemysłowy na rzecz procesorów i technologii półprzewodnikowych oraz sojusz przemysłowy na rzecz łańcucha wartości paliw odnawialnych i niskoemisyjnych. Sektory, które obecnie nie są reprezentowane w sojuszach przemysłowych, korzystają w równym stopniu z ustrukturyzowanych ram zapewnianych przez Platformę. Jeżeli chodzi o partnerstwa strategiczne na rzecz technologii neutralnych emisyjnie, w stosownych przypadkach przewiduje się ścisłą współpracę z Europejską Radą ds. Surowców Krytycznych.

(113) Zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych oraz wprowadzenie odpowiednich ram regulacyjnych jest szczególnie ważne dla przemysłu, gdyż umożliwi mu skuteczne dostosowanie się do transformacji klimatycznej i energetycznej. Dlatego Unia powinna dążyć do osiągnięcia do 2030 r. znacznego zmniejszenia ogólnych obciążeń regulacyjnych dla przemysłu, w szczególności obciążeń związanych z wprowadzaniem nowych produktów na rynek wewnętrzny. Wysiłki te powinny być podejmowane w szczególności w ramach lepszego stanowienia prawa i bez uszczerbku dla unijnych norm środowiskowych i norm pracy. Komisja powinna informować platformę Europy neutralnej emisyjnie o sytuacji dotyczącej obciążeń regulacyjnych i administracyjnych dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w Unii, opierając się na sprawozdaniu Komisji z dnia 24 października 2023 r. z postępów w dziedzinie konkurencyjności w zakresie czystych technologii energetycznych i corocznym badaniu obciążenia, przygotowywanych przez Komisję Europejską. Aby ułatwić instytucjom Unii prace nad minimalizowaniem obciążeń regulacyjnych dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, w niniejszym rozporządzeniu ustanawia się naukową grupę doradczą ds. obciążenia regulacyjnego związanego z neutralnością emisyjną (zwaną dalej „naukową grupą doradczą"). Naukowa grupa doradcza powinna przygotowywać opinie naukowe na temat wpływu obciążenia regulacyjnego w Unii na przemysł technologii neutralnych emisyjnie, stosując metodologię naukową i w stosownych przypadkach uwzględniając zestaw instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa, aby ocenić wpływ tego obciążenia. Prace naukowej grupy doradczej pozostają bez uszczerbku dla uprawnień instytucji Unii.

(114) Rozporządzenie (UE) 2018/1999 przewiduje, że państwa członkowskie miały przedłożyć zaktualizowane projekty krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030. Jak podkreślono we wskazówkach Komisji dla państw członkowskich dotyczących tych aktualizacji, zaktualizowane plany powinny opisywać cele i polityki państw członkowskich ułatwiające zwiększanie na ich terytorium skali projektów produkcji dostępnych na rynku, energooszczędnych i niskoemisyjnych technologii, urządzeń i kluczowych komponentów. Plany te powinny również opisywać cele i polityki państw członkowskich, które mają pomóc w zwiększeniu tej skali poprzez działania na rzecz dywersyfikacji w państwach trzecich oraz które mają umożliwić przemysłowi w państwach członkowskich wychwytywanie, transport i trwałe składowanie emisji CO_2 w geologicznych składowiskach. Plany te powinny stanowić podstawę do określenia zapotrzebowania na technologie neutralne emisyjnie. Uwzględniając niniejsze rozporządzenie podczas przygotowywania krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, państwa członkowskie powinny mieć na uwadze zarówno ogólną konkurencyjność, jak i badania i innowacje w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie w dłuższej perspektywie.

(115) W ramach Planu przemysłowego Zielonego Ładu Komisja ogłosiła zamiar zawarcia partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej obejmujących technologie neutralne emisyjnie, przyspieszając dążenia do połączenia sił z partnerami zaangażowanymi w realizację porozumienia paryskiego. Współpraca w ramach takich partnerstw może sprzyjać przyjmowaniu technologii neutralnych emisyjnie na całym świecie i wspierać wzajemnie wzmacniające się partnerstwa między Unią a państwami trzecimi, obejmujące zrównoważone inwestycje i pomoc techniczną. Partnerstwa przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej powinny przynosić wzajemne korzyści Unii i jej partnerom oraz przyczyniać się do osiągnięcia globalnych celów klimatycznych. Partnerstwa te mogą również przyczyniać się do dywersyfikacji i odporności unijnych dostaw technologii neutralnych emisyjnie i ich komponentów, usprawnić wymianę informacji między Unią i jej partnerami na temat rozwoju takich technologii

oraz wspierać unijny przemysł technologii neutralnych emisyjnie w dostępie do światowego rynku czystej energii, a jednocześnie wspierać nowo powstające gałęzie przemysłu w dziedzinie czystych technologii energetycznych w państwach trzecich o wyraźnej przewadze komparatywnej. Komisja i państwa członkowskie mogą koordynować partnerstwa przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej w ramach Platformy, omawiając istniejące odpowiednie partnerstwa i procesy, takie jak zielone partnerstwa, dialogi w dziedzinie energii i inne formy istniejących dwustronnych ustaleń umownych, a także potencjalne synergie z odpowiednimi umowami dwustronnymi państw członkowskich z państwami trzecimi.

(116) Unia powinna dążyć do dywersyfikacji i stymulowania handlu międzynarodowego i inwestycji w technologie neutralne emisyjnie, tworząc wzajemnie wzmacniające się partnerstwa, a zarazem propagując na całym świecie wysokie standardy społeczne, normy pracy i normy środowiskowe. Powinno to odbywać się w ścisłej współpracy i w partnerstwie z państwami o zbieżnych poglądach na podstawie istniejących umów lub nowych porozumień strategicznych. Podobnie, w ścisłej współpracy z krajami partnerskimi i w otwarty oraz wyważony sposób, a także w oparciu o wzajemność i wspólne interesy, należy zacieśniać współpracę międzynarodową w zakresie badań i innowacji w celu opracowywania i wdrażania technologii neutralnych emisyjnie.

(117) W celu zidentyfikowania i ograniczenia potencjalnego ryzyka dotyczącego dostaw w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie należy umożliwić monitorowanie na bieżąco wskaźników dotyczących tendencji rynkowych, zdolności produkcji, innowacji, zatrudnienia i umiejętności, terminów wydawania pozwoleń w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie oraz mocy zatłaczania CO_2. Obecnie nie ma jednak wystarczających danych wysokiej jakości, aby monitorować te wskaźniki. Ponieważ zadania przewidziane w niniejszym rozporządzeniu zależą od dostępności danych wysokiej jakości, konieczne jest, aby Komisja w ramach monitorowania priorytetowo traktowała technologie neutralne emisyjnie ze względu na ich znaczenie w Unii, a jednocześnie pracowała nad poprawą dostępności takich danych. Komisja będzie również ściśle współpracować z Eurostatem, organem statystycznym Unii, w celu opracowania wspólnych kodów dla technologii neutralnych emisyjnie niezbędnych do prowadzenia sprawozdawczości i statystyk długoterminowych i wysokiej jakości.

(118) Jeżeli na mocy niniejszego rozporządzenia przekazuje się Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE, szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. ([49]) W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

(119) W zakresie, w jakim którykolwiek ze środków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu stanowi pomoc państwa, przepisy dotyczące takich środków pozostają bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 TFUE.

(120) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Ogólnym celem niniejszego rozporządzenia jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez ustanowienie ram zapewniających Unii dostęp do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw technologii neutralnych emisyjnie, w tym poprzez zwiększenie zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i wzmocnienie ich łańcuchów

([49]) Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

dostaw z myślą o ochronie ich odporności, przy jednoczesnym przyczynianiu się do osiągnięcia unijnych celów klimatycznych i celu neutralności klimatycznej, zdefiniowanych w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, tak by zdekarbonizować gospodarkę i społeczeństwo Unii, a także poprzez wnoszenie wkładu w dobrej jakości miejsca pracy związane z technologiami neutralnymi emisyjnie, a tym samym również poprawę konkurencyjności Unii.

2. Aby osiągnąć cel ogólny, o którym mowa w ust. 1, niniejsze rozporządzenie ustanawia środki służące:

a) zmniejszeniu ryzyka zakłóceń w dostawach związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie mogących zakłócać konkurencję i powodować fragmentację rynku wewnętrznego, w szczególności poprzez określenie i wspieranie zwiększania zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i wzmacniania ich łańcuchów dostaw;

b) ustanowieniu unijnego rynku usług składowania CO_2;

c) pobudzaniu popytu na zrównoważone i odporne technologie neutralne emisyjnie poprzez postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, aukcje i inne formy interwencji publicznej;

d) podnoszeniu umiejętności poprzez wspieranie akademii, a tym samym ochronie i tworzeniu dobrej jakości miejsc pracy;

e) wspieraniu innowacji poprzez tworzenie piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, koordynację działań w zakresie badań i innowacji za pośrednictwem grupy sterującej ds. strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych, a także poprzez wykorzystanie przedkomercyjnych zamówień publicznych i zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania;

f) poprawie zdolności Unii w zakresie monitorowania i ograniczania ryzyk związanych z dostawami technologii neutralnych emisyjnie.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Z wyjątkiem art. 33 i 34 niniejszego rozporządzenia, które mają zastosowanie do innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do technologii neutralnych emisyjnie. Surowce krytyczne objęte zakresem rozporządzenia (UE) 2024/1252 są wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku zintegrowanych zakładów produkcyjnych, które zajmują się produkcją materiałów objętych zarówno zakresem stosowania rozporządzenia (UE) 2024/1252, jak i niniejszego rozporządzenia, o tym, które rozporządzenie ma zastosowanie, decyduje produkt końcowy danego zakładu.

3. Z wyjątkiem art. 5, 25, 26 i 28, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do projektów dekarbonizacji sektorów energochłonnych, które stanowią część łańcucha dostaw technologii neutralnej emisyjnie, znacząco i trwale zmniejszających wskaźniki emisji ekwiwalentu CO_2 z procesów przemysłowych w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „technologie neutralne emisyjnie” oznaczają technologie wymienione w art. 4, będące produktami końcowymi, konkretnymi komponentami lub konkretnymi maszynami używanymi głównie do wytwarzania tych produktów;

2) „komponent” oznacza część produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie, w tym materiał przetworzony, która to część jest produkowana i sprzedawana przez przedsiębiorstwo;

3) „technologie energii odnawialnej” oznaczają technologie, które pozwalają wytwarzać energię ze źródeł odnawialnych;

4) „energia ze źródeł odnawialnych” oznacza energię ze źródeł odnawialnych lub energię odnawialną zdefiniowane w art. 2 akapit drugi pkt 1 dyrektywy (UE) 2018/2001;

5) „magazynowanie energii" oznacza magazynowanie energii elektrycznej i cieplnej, a także inne formy magazynowania wykorzystywane do magazynowania energii wolnej od paliw kopalnych;

6) „paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego" oznaczają paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego zdefiniowane w art. 2 akapit drugi pkt 36 dyrektywy (UE) 2018/2001;

7) „zrównoważone paliwa alternatywne" oznaczają zrównoważone paliwa lotnicze, syntetyczne niskoemisyjne paliwa lotnicze lub wodór dla lotnictwa zdefiniowane w art. 3 pkt 7, 13 lub 17 rozporządzenia (UE) 2023/2405 przeznaczone dla sektora lotnictwa lub paliwa przeznaczone dla sektora morskiego określone zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2023/1805;

8) „transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji" oznaczają zwiększenie zdolności produkcji transformacyjnych technologii przemysłowych, które są wykorzystywane do znaczącego i trwałego zmniejszenia wskaźników emisji ekwiwalentu CO_2 z obiektu gospodarczego w zakładzie energochłonnym zdefiniowanym w art. 17 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2003/96/WE ([50]) w sektorach stalowym, aluminium, metali nieżelaznych, chemikaliów, cementu, wapna, szkła, ceramiki, nawozów, a także masy celulozowej i papieru, w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne;

9) „rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii" oznaczają technologie oparte na wykorzystaniu mikrorganizmów lub cząsteczek biologicznych, takich jak enzymy, żywice lub biopolimery, które to technologie pozwalają ograniczyć emisje CO_2 poprzez zastąpienie energochłonnych środków produkcji opartych na paliwach kopalnych lub substancjach chemicznych w przemysłowych procesach produkcyjnych istotnych między innymi dla wychwytywania dwutlenku węgla, produkcji biopaliw i produkcji materiałów pochodzenia biologicznego, zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym;

10) „używane głównie" oznacza produkty końcowe i konkretne komponenty, które mają zasadnicze znaczenie dla produkcji technologii neutralnych emisyjnie, określone w załączniku, lub produkty końcowe, konkretne komponenty i konkretne maszyny, które są niezbędne do produkcji technologii neutralnych emisyjnie, co jest stwierdzane na podstawie dowodów dostarczonych właściwemu organowi krajowemu przez projektodawcę, z wyjątkiem projektów dekarbonizacji sektorów energochłonnych, w odniesieniu do których to projektów takie dowody nie są wymagane;

11) „materiał przetworzony" oznacza materiał, który został przetworzony w taki sposób, aby mógł spełniać określoną funkcję w łańcuchu dostaw technologii neutralnych emisyjnie, z wyjątkiem surowców krytycznych zdefiniowanych zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) 2024/1252;

12) „innowacyjne technologie neutralne emisyjnie" oznaczają technologie neutralne emisyjnie zawierające prawdziwe innowacje, które nie są obecnie dostępne na rynku i które są na tyle zaawansowane, że można je testować w kontrolowanym środowisku;

13) „inne technologie innowacyjne" oznaczają technologie związane z energią lub klimatem, które mają udowodniony potencjał w zakresie przyczyniania się do dekarbonizacji systemów przemysłowych lub energetycznych oraz w zakresie zmniejszenia strategicznych zależności, zawierające prawdziwe innowacje, które nie są obecnie dostępne na rynku Unii i które są na tyle zaawansowane, że można je testować w kontrolowanym środowisku;

14) „przedkomercyjne zamówienie publiczne" oznacza zamówienie na technologie neutralne emisyjnie w fazie przedkomercyjnej, obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych oraz rozwój konkurencyjny w fazach;

15) „zamówienie publiczne na innowacyjne rozwiązania" oznacza postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w przypadku którego instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające odgrywają rolę pierwszego nabywcy technologii neutralnych emisyjnie i które może obejmować testy zgodności;

16) „projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie" oznacza planowany obiekt gospodarczy lub rozbudowę lub zmianę przeznaczenia istniejącego obiektu do celów produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub projekt dekarbonizacji sektorów energochłonnych;

17) „projekty dekarbonizacji sektorów energochłonnych" oznaczają budowę lub przebudowę obiektu gospodarczego w zakładzie energochłonnym zdefiniowanym w art. 17 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2003/96/WE w sektorach stali, aluminium, metali nieżelaznych, chemikaliów, cementu, wapna, szkła, ceramiki, nawozów, a także masy celulozowej i papieru, będących częścią łańcucha dostaw technologii neutralnej emisyjnie i mających znacząco i trwale zmniejszyć wskaźniki emisji ekwiwalentu CO_2 z procesów przemysłowych w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne;

([50]) Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

18) „strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej" oznacza zlokalizowany w Unii projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, projekt wychwytywania CO_2, projekt składowania CO_2 lub projekt w dziedzinie infrastruktury transportu CO_2, który państwo członkowskie uznało za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej zgodnie z art. 13 i 14;

19) „proces wydawania pozwoleń" oznacza proces obejmujący wszystkie odpowiednie pozwolenia na budowę, rozbudowę, przekształcanie i eksploatację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie i strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, w tym pozwolenia na budowę, pozwolenia w zakresie chemikaliów i pozwolenia na podłączenie do sieci oraz oceny oddziaływania na środowisko i zezwolenia środowiskowe, jeżeli są wymagane, a także obejmujący wszystkie wnioski i procedury od potwierdzenia kompletności wniosku do powiadomienia o decyzji kompleksowej w sprawie wyniku procedury przez odpowiedni pojedynczy punkt kontaktowy, a także jeśli chodzi o geologiczne składowanie CO_2, proces wydawania pozwoleń na składowanie, który dotyczy wydania wszystkich niezbędnych pozwoleń na instalacje powierzchniowe wymagane do eksploatacji składowiska, w tym pozwoleń na budowę i pozwoleń na rurociągi, oraz zezwoleń środowiskowych na zatłaczanie i składowanie CO_2, ukończony zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE;

20) „decyzja kompleksowa" oznacza decyzję lub zestaw decyzji podjętych przez organy państwa członkowskiego określające, czy projektodawca jest upoważniony do wdrażania projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie, bez uszczerbku dla jakiejkolwiek decyzji podjętej w kontekście procedury odwoławczej;

21) „projektodawca" oznacza dowolne przedsiębiorstwo lub konsorcjum przedsiębiorstw rozwijające projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej;

22) „piaskownica regulacyjna technologii neutralnych emisyjnie" oznacza system umożliwiający przedsiębiorstwom testowanie innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii w kontrolowanym środowisku rzeczywistym, w ramach konkretnego planu opracowanego i monitorowanego przez właściwy organ;

23) „postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego" oznacza którekolwiek z poniższych:

   a) dowolny rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia objęty dyrektywą 2014/24/UE lub dyrektywą 2014/25/UE w odniesieniu do udzielenia zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi;

   b) postępowanie o udzielenie koncesji na roboty budowlane lub na usługi objęte dyrektywą 2014/23/UE;

24) „instytucja zamawiająca" oznacza w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego instytucję zamawiającą zdefiniowaną w art. 6 dyrektywy 2014/23/UE, art. 2 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE i art. 3 dyrektywy 2014/25/UE;

25) „podmiot zamawiający" oznacza w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podmiot zamawiający zdefiniowany w art. 7 dyrektywy 2014/23/UE i art. 4 dyrektywy 2014/25/UE;

26) „zamówienie" w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznacza zamówienia publiczne zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 5 dyrektywy 2014/24/UE, zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi zdefiniowane w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2014/25/UE oraz koncesje zdefiniowane w art. 5 pkt 1 dyrektywy 2014/23/UE;

27) „aukcja" oznacza mechanizm konkurencyjnych procedur przetargowych wspierających produkcję lub zużycie energii ze źródeł odnawialnych, nieobjęty dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE ([51]) ani dyrektywami 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE;

28) „moc zatłaczania CO_2" oznacza roczną ilość CO_2, którą można zatłoczyć do eksploatowanego składowiska geologicznego, posiadającego pozwolenie na mocy dyrektywy 2009/31/WE, w celu zmniejszenia emisji lub zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla, w szczególności z wielkoskalowych instalacji przemysłowych, i która jest mierzona w tonach rocznie;

29) „infrastruktura transportu CO_2" oznacza sieć rurociągów, w tym powiązanych stacji wspomagających, służących do transportu CO_2 do składowiska, a także wszelkie statki, środki transportu drogowego lub kolejowego, w tym urządzenia do skraplania i, w razie potrzeby, obiekty tymczasowego magazynowania, w celu transportu CO_2 do urządzeń portowych i na składowisko;

([51]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

30) „integracja systemu energetycznego” oznacza rozwiązania dotyczące planowania i eksploatacji systemu energetycznego jako całości, z uwzględnieniem różnych nośników energii, infrastruktur i sektorów zużycia energii, poprzez stworzenie między nimi silniejszych powiązań, aby świadczyć wolne od paliw kopalnych, elastyczne, niezawodne i zasobooszczędne usługi energetyczne po możliwie najniższych kosztach dla społeczeństwa, gospodarki i środowiska;

31) „partnerstwo przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej” oznacza zobowiązanie podjęte przez Unię i państwo trzecie dotyczące zwiększenia współpracy związanej z technologiami neutralnymi emisyjnie, ustanowione w drodze niewiążącego instrumentu określającego konkretne działania będące we wspólnym interesie stron;

32) „pierwszy w swoim rodzaju” oznacza nowy lub znacząco zmodernizowany zakład technologii neutralnych emisyjnie, który wprowadza innowacje w odniesieniu do procesu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i który nie jest jeszcze w znacznym stopniu obecny w Unii ani którego budowa nie jest jeszcze w znacznym stopniu zaplanowana w Unii;

33) „zdolność produkcji” oznacza całkowitą wydajność technologii neutralnych emisyjnie produkowanych w ramach projektu produkcyjnego lub, w przypadku gdy w ramach projektu produkcyjnego wytwarza się konkretne komponenty lub konkretne maszyny używane głównie do produkcji takich produktów, a nie same produkty końcowe, wydajność produktów końcowych, na potrzeby których produkowane są takie komponenty lub konkretne maszyny.

Artykuł 4

Wykaz technologii neutralnych emisyjnie

1. Technologie neutralne emisyjnie objęte zakresem niniejszego rozporządzenia to:

a) technologie słoneczne, w tym technologie fotowoltaiczne, technologie słonecznej termicznej energii elektrycznej i technologie słonecznej energii termicznej;

b) technologie lądowej energetyki wiatrowej i technologie morskiej energii odnawialnej;

c) technologie baterii i magazynowania energii;

d) technologie pomp ciepła i energii geotermicznej;

e) technologie wodorowe, w tym elektrolizery i ogniwa paliwowe;

f) zrównoważone technologie biogazu i biometanu;

g) technologie CCS;

h) technologie sieci elektroenergetycznej, w tym technologie ładowania elektrycznego w transporcie oraz technologie służące cyfryzacji sieci;

i) technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego, w tym technologie jądrowego cyklu paliwowego;

j) technologie zrównoważonych paliw alternatywnych;

k) technologie energii wodnej;

l) technologie energii odnawialnej nieobjęte poprzednimi kategoriami;

m) technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym, w tym technologie sieci ciepłowniczej;

n) technologie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego;

o) rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii;

p) transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji nieobjęte poprzednimi kategoriami;

q) technologie transportowania i wykorzystywania CO_2;

r) technologie napędu wiatrowego i elektrycznego w transporcie;

s) technologie jądrowe nieobjęte poprzednimi kategoriami.

2. Ustęp 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do wyboru między różnymi źródłami energii i wyboru ogólnej struktury swojego zaopatrzenia w energię.

3. Ustęp 1 pozostaje bez uszczerbku dla przydziału środków unijnych, w szczególności w odniesieniu do kryteriów kwalifikowalności lub kryteriów wyboru, przyjętych zgodnie z odpowiednimi procedurami, ani dla wsparcia unijnego za pośrednictwem EBI.

ROZDZIAŁ II

WARUNKI PODSTAWOWE DLA PRODUKCJI TECHNOLOGII NEUTRALNYCH EMISYJNIE

SEKCJA I

Poziomy referencyjne

Artykuł 5

Poziomy referencyjne

1. Komisja i państwa członkowskie wspierają projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie zgodnie z niniejszym rozdziałem, aby zapewnić zmniejszenie w Unii strategicznych zależności technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw poprzez osiągnięcie następujących zdolności produkcji tych technologii:

a) poziom referencyjny wynoszący co najmniej 40 % rocznych potrzeb Unii w zakresie wdrażania odpowiednich technologii niezbędnych do osiągnięcia celów Unii w dziedzinie klimatu i energii na 2030 r.;

b) zwiększenie udziału Unii w odpowiednich technologiach w celu osiągnięcia do 2040 r. 15 % światowej produkcji zgodnie z monitorowaniem na podstawie art. 42, z wyjątkiem przypadków, w których zwiększona unijna zdolność produkcji byłaby znacznie wyższa niż potrzeby Unii w zakresie wdrażania odpowiednich technologii niezbędnych do osiągnięcia celów Unii w dziedzinie klimatu i energii na 2040 r.

SEKCJA II

Usprawnienie procesów administracyjnych i procesów wydawania pozwoleń

Artykuł 6

Pojedyncze punkty kontaktowe

1. Do 30 grudnia 2024 r. państwa członkowskie ustanawiają lub wyznaczają co najmniej jeden organ jako pojedynczy punkt kontaktowy na odpowiednim poziomie administracyjnym. Każdy pojedynczy punkt kontaktowy odpowiada za ułatwianie i koordynowanie procesu wydawania pozwoleń dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, oraz za dostarczanie informacji na temat usprawnienia procesów administracyjnych zgodnie z art. 7, w tym informacji na temat tego, kiedy wniosek uznaje się za kompletny zgodnie z art. 9 ust. 10.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie ustanawia lub wyznacza więcej niż jeden pojedynczy punkt kontaktowy zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, to państwo członkowskie zapewnia narzędzia pomagające projektodawcom zidentyfikować odpowiedni ustanowiony lub wyznaczony punkt kontaktowy na stronie internetowej utworzonej zgodnie z art. 7.

3. Pojedynczy punkt kontaktowy ustanowiony lub wyznaczony zgodnie z ust. 1 jest jedynym punktem kontaktowym dla projektodawcy w procesie wydawania pozwolenia na projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej. Koordynuje on i ułatwia przedkładanie wszystkich istotnych dokumentów i informacji oraz powiadamia projektodawcę o wyniku decyzji kompleksowej.

4. Projektodawcy mogą przedkładać wszelkie dokumenty istotne dla procesu wydawania pozwoleń w formie elektronicznej.

5. Właściwe organy zapewniają, aby wszelkie stosowne analizy przeprowadzone lub pozwolenia lub zezwolenia wydane w odniesieniu do danego projektu były brane pod uwagę oraz aby nie wymagano powielania analiz, pozwoleń lub zezwoleń, chyba że prawo Unii lub prawo krajowe stanowi inaczej.

6. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom łatwy dostęp do informacji na temat procedur rozstrzygania sporów dotyczących procesu wydawania pozwoleń i łatwy dostęp do takich procedur, w tym, w stosownych przypadkach, alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, jeżeli takie procedury są przewidziane w prawie krajowym.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby pojedynczy punkt kontaktowy i wszystkie właściwe organy odpowiedzialne za którykolwiek etap procesu wydawania pozwoleń, w tym za wszystkie etapy proceduralne, dysponowały wystarczającą liczbą wykwalifikowanych pracowników i wystarczającymi niezbędnymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi, w tym, w stosownych przypadkach, na potrzeby podnoszenia i zmiany kwalifikacji, aby mogły skutecznie wykonywać zadania powierzone im na podstawie niniejszego rozporządzenia.

8. Platforma, o której mowa w art. 38 i 39, okresowo omawia wdrażanie przepisów niniejszej sekcji oraz art. 15 i 16, a także dzieli się najlepszymi praktykami w zakresie organizacji pojedynczych punktów kontaktowych.

9. Ponadto organy zaangażowane w proces wydawania pozwoleń i inne zainteresowane organy powinny przed rozpoczęciem procesu wydawania pozwoleń określić wymogi i zakres informacji wymaganych od projektodawcy i udostępnić te wymogi i ten zakres informacji odpowiedniemu pojedynczemu punktowi kontaktowemu.

Artykuł 7

Dostępność informacji w internecie

Państwa członkowskie umożliwiają łatwy i scentralizowany dostęp w internecie do następujących informacji na temat procesów związanych z projektami produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznymi projektami na rzecz neutralności emisyjnej:

a) pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1;

b) proces wydawania pozwoleń, w tym informacje na temat rozstrzygania sporów;

c) informacje na temat usług finansowych i inwestycyjnych;

d) informacje na temat możliwości finansowania na poziomie Unii lub państwa członkowskiego;

e) informacje na temat usług wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej, w tym m.in. deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od osób prawnych, lokalnego prawa podatkowego czy prawa pracy.

Artykuł 8

Przyspieszona realizacja

Aby ułatwić terminową i skuteczną realizację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie zlokalizowanych na ich terytorium, państwa członkowskie udzielają wsparcia administracyjnego, zwracając szczególną uwagę na MŚP zaangażowane w te projekty, w tym zapewniając:

a) pomoc w odniesieniu do wypełniania istniejących obowiązków administracyjnych i sprawozdawczych;

b) pomoc projektodawcom w informowaniu opinii publicznej w celu zwiększenia akceptacji społecznej dla projektu;

c) pomoc projektodawcom, w szczególności MŚP, w procesie wydawania pozwoleń.

Artykuł 9

Czas trwania procesu wydawania pozwoleń

1. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie nie może przekraczać następujących terminów:

a) dwanaście miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji poniżej 1 GW;

b) osiemnaście miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji co najmniej 1 GW.

2. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, których roczna zdolność produkcji nie jest mierzona w GW, nie może przekraczać 18 miesięcy.

3. W przypadku gdy projekty dekarbonizacji sektorów energochłonnych, także te uznane za projekty strategiczne, wymagają budowy kilku zakładów lub obiektów w jednej lokalizacji, projektodawca i pojedynczy punkt kontaktowy mogą uzgodnić podział projektu na kilka mniejszych projektów w celu dotrzymania mających zastosowanie terminów.

4. W przypadku gdy zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko, etapy oceny, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (i) tej dyrektywy, nie są wliczane do czasu trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

5. W przypadku gdy konsultacje zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (ii) dyrektywy 2011/92/UE skutkują koniecznością uzupełnienia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dodatkowymi informacjami, pojedynczy punkt kontaktowy może dać projektodawcy możliwość przedstawienia dodatkowych informacji. W takim przypadku pojedynczy punkt kontaktowy powiadamia projektodawcę o terminie, w którym należy przekazać dodatkowe informacje i który jest nie krótszy niż 30 dni od daty powiadomienia. Okres między terminem na dostarczenie dodatkowych informacji a przedłożeniem tych informacji nie jest wliczany do czasu trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2.

6. W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego charakter, złożoność, lokalizacja lub rozmiar proponowanego projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej, państwo członkowskie może jednokrotnie wydłużyć terminy, o których mowa w ust. 1, 2 i 7 niniejszego artykułu oraz w art. 16 ust. 1 i 2, o maksymalnie trzy miesiące przed upływem tych terminów i indywidualnie dla każdego przypadku.

7. W przypadku gdy państwo członkowskie uzna, że proponowany projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej stwarza wyjątkowe ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników lub ogółu społeczeństwa, oraz w przypadku gdy potrzebny jest dodatkowy czas na ustalenie, czy wprowadzono odpowiednie środki mające na celu wyeliminowanie możliwego do zidentyfikowania ryzyka, państwo to w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń może wydłużyć terminy, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu oraz w art. 16 ust. 1 i 2, o 6 miesięcy.

8. W przypadku zastosowania ust. 6 lub 7 pojedynczy punkt kontaktowy informuje projektodawcę na piśmie o przyczynach wydłużenia terminu i o spodziewanej dacie wydania decyzji kompleksowej.

9. Pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, powiadamia projektodawcę o terminie sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w art. 5 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE, biorąc pod uwagę organizację procesu wydawania pozwoleń w danym państwie członkowskim oraz potrzebę zapewnienia wystarczającej ilości czasu na ocenę raportu. Okres między terminem na dostarczenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko a przedłożeniem tego raportu nie jest wliczany do czasu trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2.

10. Nie później niż 45 dni od otrzymaniu wniosku o wydanie pozwolenia odpowiedni pojedynczy punkt kontaktowy potwierdza, że wniosek jest kompletny, lub, jeżeli projektodawca nie przesłał wszystkich informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, zwraca się do projektodawcy o przedłożenie bez zbędnej zwłoki kompletnego wniosku i bez zbędnej zwłoki wskazuje, których informacji brakuje. W przypadku gdy złożony wniosek zostanie po raz drugi uznany za niekompletny, pojedynczy punkt kontaktowy może, w terminie 30 dni od złożenia drugiego wniosku, po raz drugi zwrócić się o przedłożenie informacji. Pojedynczy punkt kontaktowy nie zwraca się o przedłożenie informacji w obszarach, których nie dotyczyły informacje, o które zwrócił się za pierwszym razem, i jest uprawniony jedynie do zwrócenia się o dalsze dowody w celu uzupełnienia stwierdzonego braku informacji. Data potwierdzenia kompletności wniosku przez pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1, stanowi początek procesu wydawania pozwoleń dla tego konkretnego wniosku.

11. Nie później niż dwa miesiące od daty otrzymania wniosku pojedynczy punkt kontaktowy sporządza w ścisłej współpracy z innymi odpowiednimi organami szczegółowy harmonogram procesu wydania pozwolenia. Harmonogram zaczyna mieć zastosowanie z chwilą potwierdzenia przez pojedynczy punkt kontaktowy kompletności wniosku. Harmonogram ten publikowany jest przez pojedynczy punkt kontaktowy na ogólnodostępnej stronie internetowej.

12. Terminy określone w niniejszym artykule oraz w art. 16 pozostają bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawa Unii i prawa międzynarodowego oraz dla administracyjnych procedur odwoławczych i środków zaskarżenia rozpatrywanych przed sądem lub trybunałem.

13. Terminy określone w niniejszym artykule oraz w art. 16 w odniesieniu do wszelkich procesów wydawania pozwoleń pozostają bez uszczerbku dla jakichkolwiek krótszych terminów określonych przez państwa członkowskie.

Artykuł 10

Oceny wpływu na środowisko i zezwolenie środowiskowe

1. Jeżeli przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest na mocy art. 5–9 dyrektywy 2011/92/UE, projektodawca może zwrócić się, przed złożeniem wniosku, do pojedynczego punktu kontaktowego o opinię dotyczącą zakresu i stopnia szczegółowości informacji, jakie należy zawrzeć w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko na podstawie art. 5 ust. 1 tej dyrektywy. Pojedynczy punkt kontaktowy zapewnia, by opinia została wydana jak najszybciej i nie później niż 45 dni od dnia, w którym projektodawca zwrócił się o opinię.

2. W przypadku gdy obowiązek oceny wpływu na środowisko wynika jednocześnie z przynajmniej dwóch z następujących: dyrektywy 2000/60/WE, dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([52]), dyrektywy 2008/98/WE, dyrektywy 2009/147/WE, dyrektywy 2010/75/UE, dyrektywy 2011/92/UE, dyrektywy 2012/18/UE lub dyrektywy 92/43/EWG, państwa członkowskie zapewniają, aby stosowane były skoordynowane lub wspólne procedury spełniające wymogi wszystkich tych aktów prawnych Unii.

W ramach skoordynowanej procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ koordynuje prowadzenie poszczególnych ocen wpływu na środowisko danego projektu wymaganych przez właściwe akty ustawodawcze Unii.

W ramach wspólnej procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ przewiduje przeprowadzenie jednej oceny wpływu na środowisko danego projektu wymaganej przez właściwe akty ustawodawcze Unii. Zastosowanie wspólnej lub skoordynowanej procedury nie może mieć wpływu na treść oceny oddziaływania na środowisko.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy wydały uzasadnioną konkluzję, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (iv) dyrektywy 2011/92/UE, dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w terminie 90 dni od otrzymania wszystkich niezbędnych informacji zgodnie z art. 5, 6 i 7 tej dyrektywy oraz po zakończeniu konsultacji, o których mowa w art. 6 i 7 tej dyrektywy.

4. W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego charakter, złożoność, lokalizacja lub rozmiar proponowanego projektu, państwa członkowskie mogą wydłużać termin, o którym mowa w ust. 3, o maksymalnie 20 dni przed jego upływem i indywidualnie dla każdego przypadku. W takim przypadku właściwy pojedynczy punkt kontaktowy pisemnie informuje projektodawcę o powodach uzasadniających wydłużenie oraz o terminie wydania uzasadnionej konkluzji.

5. Ramy czasowe konsultacji z zainteresowaną społecznością, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. e) dyrektywy 2011/92/UE, oraz z organami, o których mowa w art. 6 ust. 1 tej dyrektywy, na temat raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w art. 5 ust. 1 tej dyrektywy, nie trwają dłużej niż 85 dni i – zgodnie z art. 6 ust. 7 tej dyrektywy – nie krócej niż 30 dni. W przypadkach objętych art. 6 ust. 4 akapit drugi tej dyrektywy okres ten wydłuża się w indywidualnych przypadkach do maksymalnie 90 dni.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy i inne organy wyznaczone zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE dysponowały wystarczającą liczbą wykwalifikowanych pracowników oraz wystarczającymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi niezbędnymi do wypełniania obowiązków wynikających z niniejszego artykułu.

Artykuł 11

Planowanie

1. Krajowe, regionalne i lokalne organy odpowiedzialne za przygotowanie planów, w tym planów podziału na strefy, zagospodarowania przestrzennego i planów użytkowania gruntów, rozważają uwzględnienie w takich planach, w stosownych przypadkach, przepisów dotyczących rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej i, w stosownych przypadkach, dolin przemysłowej neutralności emisyjnej, a także całej niezbędnej infrastruktury. W przypadku gdy rozważa się uwzględnienie takich przepisów, pierwszeństwo przyznaje się powierzchniom sztucznym i zabudowanym, terenom przemysłowym i terenom zdegradowanym. Aby ułatwić rozwijanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie istotne dane dotyczące planowania przestrzennego były dostępne w internecie zgodnie z art. 7.

([52]) Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

2. W przypadku gdy plany zawierają przepisy dotyczące rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, i ich wymaganej infrastruktury, i podlegają ocenie zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE i zgodnie z art. 6 dyrektywy 92/43/EWG, takie oceny przeprowadza się łącznie. Tam, gdzie ma to zastosowanie, ta połączona ocena dotyczy również wpływu na potencjalnie zagrożone jednolite części wód, o których mowa w dyrektywie 2000/60/WE. Jeżeli odpowiednie państwa członkowskie są zobowiązane do oceny wpływu już realizowanych lub przyszłych działań na środowisko morskie, w tym na wzajemne oddziaływanie lądu i morza, zgodnie z art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE ([53]), połączona ocena obejmuje również te wpływy. Fakt, że oceny są łączone zgodnie z niniejszym ustępem, nie wpływa na ich treść ani jakość. Połączoną ocenę przeprowadza się w sposób, który nie prowadzi do przedłużenia terminów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 12

Stosowanie konwencji EKG ONZ

1. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w Aarhus 25 czerwca 1998 r., oraz z Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Espoo 25 lutego 1991 r., i protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do tej konwencji, podpisanego w Kijowie 21 maja 2003 r.

2. Wszystkie decyzje przyjęte na podstawie niniejszej sekcji oraz art. 8, 15, 16 i 28 są udostępniane publicznie w łatwo zrozumiały sposób, a wszystkie decyzje dotyczące projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej są dostępne na tej samej stronie internetowej.

SEKCJA III

Strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej

Artykuł 13

Kryteria kwalifikacji

1. Państwa członkowskie uznają za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej znajdujące się w Unii projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, które przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 1, w tym przyczyniają się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu lub energii, i spełniają co najmniej jedno z następujących kryteriów:

a) projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie przyczynia się do zwiększenia odporności technologicznej i przemysłowej technologii neutralnych emisyjnie Unii dzięki zwiększeniu zdolności produkcji komponentu lub segmentu w łańcuchu dostaw technologii neutralnych emisyjnie przez:

   (i) zwiększenie zdolności produkcji w Unii w odniesieniu do technologii neutralnej emisyjnie, w przypadku której Unia jest w ponad 50 % zależna od przywozu z państw trzecich;

   (ii) znaczne zwiększenie zdolności produkcji drogą istotnego wkładu w osiągnięcie celów klimatycznych lub energetycznych Unii na 2030 r.; lub

   (iii) zwiększenie zdolności produkcji lub aktualizację istniejących w Unii zdolności produkcji do poziomu technologii neutralnej emisyjnie, w przypadku której udział unijnej zdolności produkcji jest znaczący w skali światowej i która odgrywa kluczową rolę w odporności Unii;

b) projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie ma wyraźny pozytywny wpływ na unijny łańcuch dostaw przemysłu technologii neutralnych emisyjnie lub na sektory niższego szczebla, zapewniając europejskiemu przemysłowi technologii neutralnych emisyjnie dostęp do najlepszej osiągalnej technologii neutralnej emisyjnie lub do produktów wytwarzanych w pierwszym w swoim rodzaju zakładzie produkcyjnym i spełnia co najmniej jedno z następujących kryteriów:

([53]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135).

(i) wprowadzanie środków mających na celu przyciągnięcie, zatrzymanie siły roboczej potrzebnej do technologii neutralnych emisyjnie oraz podnoszenie lub zmianę kwalifikacji tej siły roboczej, w tym w ramach przygotowania zawodowego, staży, kształcenia i szkolenia ustawicznego, w ścisłej współpracy z organami regionalnymi i lokalnymi, instytucjami kształcenia i szkolenia oraz z partnerami społecznymi, w tym związkami zawodowymi;

(ii) przyczynianie się do konkurencyjności MŚP w ramach łańcucha dostaw technologii neutralnych emisyjnie;

c) projekt przyczynia się do osiągnięcia celów klimatycznych i energetycznych Unii poprzez produkcję technologii neutralnych emisyjnie za pomocą praktyk wdrażających lepsze zrównoważenie środowiskowe i efektywność środowiskową lub cechy obiegu zamkniętego, w tym kompleksową efektywność niskoemisyjną, energetyczną, wodną lub materiałową oraz praktyki w tych obszarach, które to efektywność i praktyki znacząco i trwale obniżają poziomy emisji ekwiwalentu CO_2.

2. W terminie do dnia 1 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający wytyczne zapewniające jednolite warunki wdrażania kryteriów wymienionych w niniejszym artykule. Wytyczne te zawierają co najmniej szczegółowe wskazówki dotyczące kryteriów, które należy stosować do oceny:

a) czy dodatkowe zdolności produkcji dotyczą pierwszych w swoim rodzaju lub najlepszych osiągalnych zdolności produkcji technologii;

b) czy dodatkowe zdolności produkcji można uznać za znaczące.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

3. Za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej państwa członkowskie uznają projekty składowania CO_2, które spełniają wszystkie poniższe kryteria:

a) składowisko CO_2 znajduje się na terytorium Unii, w jej wyłącznych strefach ekonomicznych lub na jej szelfie kontynentalnym w rozumieniu Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS);

b) projekt składowania CO_2 przyczynia się do osiągnięcia celu określonego w art. 20;

c) w ramach projektu składowania CO_2 złożono wniosek o pozwolenie na bezpieczne i stałe geologiczne składowanie CO_2 zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.

Każdy projekt wychwytywania CO_2 związany z projektem składowania CO_2 spełniający kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym, oraz każdy powiązany projekt infrastruktury CO_2 niezbędny do transportu wychwyconego CO_2 również uznaje się za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej.

4. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie odpowiadające technologii neutralnej emisyjnie, znajdujące się w „regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym" oraz na terytoriach objętych Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i kwalifikujące się do finansowania na podstawie przepisów polityki spójności są, po zakończeniu postępowania o udzielenie zamówienia, uznawane przez państwa członkowskie na pisemny wniosek projektodawcy za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej zgodnie z art. 14 ust. 3 bez konieczności składania przez projektodawcę formalnego wniosku zgodnie z art. 14 ust. 2.

5. Znajdujący się w Unii projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, który przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 1 ust. 1 i który korzysta z funduszu innowacyjnego ETS lub jest częścią ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, europejskich dolin wodorowych lub Banku Wodoru, w przypadku gdy z funduszy wspiera się inwestycje w zdolności produkcji, jest uznawany przez państwa członkowskie na pisemny wniosek projektodawcy za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej zgodnie z art. 14 ust. 3 bez konieczności składania przez projektodawcę formalnego wniosku zgodnie z art. 14 ust. 2.

6. W przypadku gdy strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej wnosi wkład w łańcuch wartości technologii, której państwo członkowskie nie akceptuje w ramach ogólnej struktury swoich dostaw energii, to państwo członkowskie może odmówić uznania projektu za projekt strategiczny. Jeżeli istnieją technologie neutralne emisyjnie, w odniesieniu do których państwo członkowskie nie zamierza uznawać projektów za projekty strategiczne, to państwo członkowskie informuje o tym jak najszybciej i publicznie.

Artykuł 14

Stosowanie i uznawanie

1. Wnioski o uznanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej projektodawca przedkłada odpowiedniemu państwu członkowskiemu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące informacje:

a) odpowiednie dowody dotyczące spełnienia kryteriów określonych w art. 13 ust. 1 lub 3;

b) biznesplan zawierający ocenę rentowności projektu zgodnie z celem polegającym na tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy; oraz

c) pierwszy projekt harmonogramu projektu wskazujący orientacyjnie, kiedy projekt byłby w stanie przyczynić się do osiągnięcia unijnego poziomu referencyjnego zdolności produkcji określonego w art. 5 lub unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO_2 określonego w art. 20.

Komisja dostarcza z góry ustalony formularz do składania wniosków, o których mowa w ust. 1.

3. Państwa członkowskie oceniają wniosek, o którym mowa w ust. 1, w drodze sprawiedliwego i przejrzystego procesu w terminie jednego miesiąca od otrzymania kompletnego wniosku. Jeżeli projektodawca nie przesłał wszystkich istotnych i kompletnych informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, państwo członkowskie zwraca się, tylko raz, do projektodawcy o przedłożenie bez zbędnej zwłoki informacji uzupełniających w celu otrzymania kompletnego wniosku. Data potwierdzenia kompletności złożonego wniosku służy za początek procesu oceny. Decyzja wynikająca z tego procesu jest uzasadniana i przekazywana projektodawcy oraz Platformie, o której mowa w art. 38 i 39.

4. W przypadku niepodjęcia decyzji w terminie, o którym mowa w ust. 3, projektodawca może powiadomić państwo członkowskie i bez zbędnej zwłoki zwrócić się do tego państwa członkowskiego o przekazanie projektodawcy zaktualizowanego terminu, nie późniejszego niż 30 dni od pierwotnego terminu.

5. Komisja może przedstawić opinię na temat zatwierdzonych strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej. Jeżeli państwo członkowskie odrzuci wniosek, wnioskodawca ma prawo przedłożyć wniosek Komisji, która ocenia wniosek w terminie 20 dni roboczych. Ocena Komisji pozostaje bez uszczerbku dla decyzji państwa członkowskiego.

6. W przypadku gdy po dokonaniu oceny zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu Komisja potwierdzi odrzucenie wniosku przez państwo członkowskie, powiadamia wnioskodawcę o swojej konkluzji w formie pisma. W przypadku gdy ocena Komisji różni się od oceny państwa członkowskiego, Platforma, o której mowa w art. 38 i 39 omawia dany projekt.

7. W przypadku gdy Komisja lub państwo członkowskie stwierdzi, że strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej poddano istotnym zmianom lub że nie spełnia on już kryteriów określonych w art. 13 lub gdy uznanie go za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej odbyło się na podstawie wniosku zawierającego nieprawidłowe informacje, informuje o tym zainteresowanego projektodawcę. Po wysłuchaniu projektodawcy państwo członkowskie może uchylić decyzję uznającą projekt za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej.

8. Projekt, którego nie uznaje się już za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej, traci wszystkie prawa związane z tym statusem wynikające z niniejszego rozporządzenia.

9. Komisja tworzy i prowadzi otwarty rejestr strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej.

Artykuł 15

Status priorytetowy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej

1. Projektodawcy i wszystkie zainteresowane organy w przypadku strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej zapewniają jak najszybsze przeprowadzanie właściwych procesów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym.

2. Bez uszczerbku dla obowiązków przewidzianych w prawie Unii, jeżeli projekt uznano za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej, państwa członkowskie przyznają temu strategicznemu projektowi na rzecz neutralności emisyjnej status projektu o najwyższym możliwym znaczeniu krajowym, jeżeli taki status istnieje w prawie krajowym, i strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej jest odpowiednio traktowany w procesach wydawania pozwoleń, w tym procesach związanych z ocenami wpływu na środowisko oraz, w razie dostępności danych, z planowaniem przestrzennym.

3. Uznaje się, że strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej przyczyniają się do bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii, a zatem leżą w interesie publicznym. Jeżeli chodzi o wpływ na środowisko lub obowiązki, o których mowa w art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE, art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG, oraz w aktach ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej w Unii uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym i leżące w interesie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych aktach.

4. Wszelkie procedury rozstrzygania sporów, postępowania sądowe, odwołania i środki zaskarżenia dotyczące strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej rozpatrywane przed wszelkimi krajowymi sądami, trybunałami i panelami, w tym w odniesieniu do mediacji lub arbitrażu, jeżeli istnieją na mocy prawa krajowego, uznaje się za pilne, jeżeli – i w zakresie, w jakim – taki pilny tryb procedur wydawania pozwoleń jest przewidziany w prawie krajowym, i pod warunkiem przestrzegania mającego zwykle zastosowanie prawa do obrony osób fizycznych lub społeczności lokalnych. Tam gdzie ma to zastosowanie, projektodawcy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej uczestniczą w takich pilnych procedurach.

Artykuł 16

Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej

1. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej nie przekracza:

a) 9 miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej o rocznej zdolności produkcji poniżej 1 GW;

b) 12 miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej o rocznej zdolności produkcji co najmniej 1 GW;

c) 18 miesięcy w przypadku wszystkich niezbędnych pozwoleń na eksploatację składowiska zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.

2. W przypadku strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie, których roczna zdolność produkcji nie jest mierzona w GW, czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie przekracza 12 miesięcy.

3. W przypadku gdy zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko, etap oceny, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (i) tej dyrektywy, nie jest uwzględniany w czasie trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 17

Doliny neutralności emisyjnej

1. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wyznaczeniu dolin neutralności emisyjnej (zwanych dalej „dolinami") jako konkretnych obszarów mających za zadanie przyspieszyć neutralną emisyjnie działalność przemysłową, w szczególności w celu przyspieszenia realizacji projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej lub ich klastrów, lub w celu testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie. Celem dolin jest tworzenie klastrów neutralnej emisyjnie działalności przemysłowej oraz dalsze usprawnianie procedur administracyjnych.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1:

a) określa jasny zakres geograficzny i technologiczny dla dolin;

b) uwzględnia obszary, które obejmują powierzchnie sztuczne i zabudowane, tereny przemysłowe i tereny zdegradowane;

c) podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w stosownych przypadkach, ocenie zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG; w miarę możliwości wyniki tych ocen ułatwiają przygotowanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej z myślą o osiągnięciu celów niniejszego rozporządzenia i unikaniu powielania ocen; przepis ten pozostaje bez uszczerbku dla zgodności poszczególnych projektów z mającym zastosowanie prawem Unii dotyczącym ochrony środowiska;

d) zapewnia, w miarę możliwości, synergie z wyznaczeniem obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 ([54]).

3. Decyzji państwa członkowskiego o wyznaczeniu doliny towarzyszy plan określający konkretne środki krajowe służące zwiększeniu atrakcyjności doliny jako miejsca prowadzenia działalności produkcyjnej, obejmujący co najmniej następujące systemy wsparcia gospodarczego i administracyjnego w celu:

a) ułatwiania rozwoju niezbędnej infrastruktury w dolinie;

b) wspierania inwestycji prywatnych w dolinę;

c) osiągnięcia odpowiedniego przekwalifikowania i podniesienia kwalifikacji lokalnej siły roboczej;

d) udostępniania w internecie informacji o dolinie zgodnie z art. 7.

4. Inwestycje publiczne mające na celu utworzenie dolin, wyposażenie ich w odpowiednią infrastrukturę, przekształcenie terenów zdegradowanych i rozwój adekwatności lokalnej puli umiejętności mogą w stosownych przypadkach korzystać z maksymalnych stóp dofinansowania na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056 i (UE) 2021/1057.

Artykuł 18

Wydawanie pozwoleń w dolinach

1. Sekcje I i II stosuje się do indywidualnych projektów w dolinach. Dla każdej doliny wyznacza się pojedynczy punkt kontaktowy.

2. Aby uniknąć powielania ocen, przy wydawaniu opinii, o której mowa w art. 10 ust. 1, właściwy organ uwzględnia wyniki ocen przeprowadzonych zgodnie z art. 17 ust. 2 lit. c).

3. Pojedynczy punkt kontaktowy udostępnia projektodawcom wzory określające konkretne pozwolenia potrzebne do realizacji projektów w dolinach. Wzory te zawierają informacje na temat wszelkich cech projektu i środków przewidzianych w celu uniknięcia znaczących niekorzystnych skutków dla środowiska lub zapobieżenia im w celu zapewnienia, aby ocenie zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE podlegały wyłącznie projekty mające znaczący wpływ na środowisko, oraz aby ułatwić właściwemu organowi ustalenie, czy projekt ma zostać poddany ocenie zgodnie z art. 4 ust. 2–6 tej dyrektywy.

4. Uznaje się, że projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie w dolinach przyczyniają się do bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii, a zatem leżą w interesie publicznym. Jeżeli chodzi o wpływ na środowisko lub obowiązki, o których mowa w art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG oraz w aktach ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie w dolinach w Unii uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym i leżące w interesie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych aktach.

Artykuł 19

Koordynacja finansowania

1. Platforma ustanowiona w art. 38 bada wąskie gardła i ogólnounijne potrzeby finansowe strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, doradza w sprawie sposobów koordynacji finansowania unijnego i krajowego w odniesieniu do tych potrzeb finansowych oraz gromadzi potencjalne najlepsze praktyki, między innymi do celów rozwoju

([54]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

transgranicznych łańcuchów dostaw w Unii, w szczególności na podstawie regularnej wymiany informacji i zaleceń grupy ds. przemysłu neutralnego emisyjnie oraz z odpowiednimi sojuszami przemysłowymi.

2. Platforma na wniosek projektodawcy strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej omawia i doradza, w jaki sposób można uzupełnić finansowanie danego projektu, biorąc pod uwagę już zapewnione finansowanie i uwzględniając co najmniej następujące elementy:

a) dodatkowe prywatne źródła finansowania;

b) wsparcie za pomocą środków z Grupy EBI lub innych międzynarodowych instytucji finansowych, w tym Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju;

c) istniejące instrumenty i programy państw członkowskich, w tym te, które są wkładem krajowych banków prorozwojowych, krajowych instytucji prorozwojowych oraz agencji kredytów eksportowych;

d) stosowne programy finansowania unijnego.

3. W terminie do dnia 30 września 2024 r., a następnie co dwa lata Platforma wydaje Komisji zalecenia dotyczące zapewnienia wystarczających środków finansowych, w tym z budżetu Unii, na osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia.

4. Państwa członkowskie i, w stosownych przypadkach, Komisja podejmują działania mające na celu przyspieszenie publicznych inwestycji w projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Działania takie mogą, bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE, obejmować doradztwo w zakresie wsparcia i koordynowanie wsparcia dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w przypadku których występują trudności w dostępie do finansowania.

ROZDZIAŁ III

MOC ZATŁACZANIA CO_2

Artykuł 20

Cel na poziomie Unii dotyczący mocy zatłaczania CO_2

1. Do 2030 r. musi zostać osiągnięta roczna moc zatłaczania wynosząca co najmniej 50 mln ton CO_2 w składowiskach, tj. geologicznych składowiskach dopuszczonych na mocy dyrektywy 2009/31/WE, takich jak wyeksploatowane pola naftowe i gazowe czy solankowe warstwy wodonośne, które znajdują się na terytorium Unii, w jej wyłącznych strefach ekonomicznych lub na jej szelfie kontynentalnym w rozumieniu Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza i które nie są powiązane z intensyfikacją wydobycia węglowodorów.

2. Wszystkie składowiska są zaprojektowane tak, aby działały przez co najmniej pięć lat, i są zgodne z zasadami sprawiedliwego i otwartego dostępu, zapewnianego w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny, jak określono w dyrektywie 2009/31/WE.

3. W terminie do dnia 30 czerwca 2027 r., a następnie co dwa lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w realizacji unijnego rocznego celu w zakresie mocy zatłaczania, w tym na temat stanu rynku w odniesieniu do mocy zatłaczania. Sprawozdania zawierają przegląd geograficznego rozmieszczenia składowisk w całej Unii. W pierwszym sprawozdaniu ocenia się, czy uznaje się za konieczne wprowadzenie ogólnounijnego celu na 2040 r. lub wcześniej, jeżeli zajdzie taka potrzeba.

4. Sprawozdania, o których mowa w ust. 3, zawierają ocenę zdolności składowania i mocy zatłaczania CO_2, z wykorzystaniem w szczególności informacji zebranych zgodnie z art. 21 ust. 2 i art. 23 ust. 6. W sprawozdaniach:

a) przedstawia się szczegółową analizę geograficznego i czasowego planowania składowisk CO_2 oraz projektów wychwytywania CO_2 z emisji CO_2 pochodzących z instalacji przemysłowych w Unii, z uwzględnieniem szczególnego potencjału wykorzystania CO_2 w celu przyczynienia się do trwałego składowania CO_2;

b) określa się główną infrastrukturę potrzebną do transportu i składowania emisji CO_2 pochodzących z instalacji przemysłowych w całej Unii;

c) przedstawia się szczegółową analizę ewentualnych barier utrudniających rozwój rynku CCS.

5. Do dnia 31 grudnia 2028 r. Komisja może przedłożyć, na podstawie oceny, o której mowa w ust. 3, wniosek ustawodawczy dotyczący wprowadzenia nowego celu na poziomie Unii w zakresie mocy zatłaczania CO_2 na 2040 r. lub, w razie potrzeby, wcześniej. Jeżeli Komisja postanowi nie przedstawiać wniosku ustawodawczego mającego na celu wprowadzenie tego celu, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie uzasadnienie swojej decyzji.

6. W terminie trzech miesięcy od podpisania przez Unię umowy międzynarodowej odnoszącej się do niniejszego rozdziału Komisja przedkłada sprawozdanie oceniające skutki tej umowy międzynarodowej, w szczególności w odniesieniu do promowania i ochrony unijnych norm środowiskowych, celów klimatycznych oraz potencjalnej potrzeby dodatkowych unijnych polityk i środków w świetle postanowień tej umowy międzynarodowej. Na podstawie tego sprawozdania Komisja, w stosownych przypadkach, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany niniejszego rozporządzenia zgodnie z ust. 1.

7. Komisja publikuje wytyczne określające odpowiednie poziomy czystości CO_2 i pierwiastków śladowych w strumieniu CO_2 dla projektów składowania CO_2 przyczyniających się do osiągnięcia unijnego celu w zakresie zdolności zatłaczania.

Artykuł 21

Przejrzystość danych dotyczących zdolności składowania CO_2

1. W terminie do dnia 30 grudnia 2024 r. państwa członkowskie:

a) podają do wiadomości publicznej – bez uszczerbku dla wymogów dotyczących ochrony informacji poufnych – dane dotyczące wszystkich obszarów na ich terytorium, w tym solankowych warstw wodonośnych, na których składowiska CO_2 mogłyby być dopuszczone;

b) zobowiązują podmioty posiadające na ich terytorium zezwolenia zdefiniowane w art. 1 pkt 3 dyrektywy 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([55]) do podania do wiadomości publicznej, na zasadzie ograniczonego zaufania, danych geologicznych dotyczących miejsca wydobycia, które zostały zlikwidowane lub których likwidację zgłoszono właściwemu organowi, oraz ocen ekonomicznych, o ile są dostępne, poszczególnych kosztów zatłaczania CO_2, chyba że dany podmiot złożył wniosek o pozwolenie na poszukiwania zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE, w tym danych dotyczących:

(i) zdatności obszaru do zrównoważonego, bezpiecznego i trwałego zatłaczania i składowania CO_2;

(ii) dostępności lub potrzeby infrastruktury transportowej i środków transportu odpowiednich do bezpiecznego transportu CO_2 w celu dotarcia do miejsca.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) niniejszego ustępu dane te obejmują co najmniej informacje wskazane w zawiadomieniach Komisji w sprawie wskazówek dla państw członkowskich dotyczących zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zgłoszonych zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz ich aktualizacjach przedłożonych zgodnie z art. 14 tego rozporządzenia (krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu).

2. W terminie do dnia 30 grudnia 2024 r., a następnie co roku każde państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie, które podaje się do wiadomości publicznej i które pozostaje bez uszczerbku dla wymogów dotyczących ochrony informacji poufnych, w którym to sprawozdaniu opisuje:

a) mapowanie projektów wychwytywania CO_2 będących w toku na jego terytorium lub realizowanych we współpracy z innymi państwami członkowskimi oraz oszacowanie odpowiednich potrzeb w zakresie mocy zatłaczania i zdolności składowania, a także transportu CO_2;

b) mapowanie projektów składowania CO_2 i projektów transportu CO_2 będących w toku na jego terytorium, w tym status wydawania pozwoleń na podstawie dyrektywy 2009/31/WE, przewidywane daty ostatecznych decyzji inwestycyjnych i wprowadzenia do eksploatacji;

c) krajowe środki wsparcia, które zostały lub zostaną przyjęte w celu przyspieszenia realizacji projektów, o których mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu, a także środki dotyczące transgranicznego transportu CO_2;

([55]) Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

d) w stosownych przypadkach – krajową strategię i cele, które zostaną i zostały ustalone w odniesieniu do wychwytywania CO_2 do 2030 r.;

e) dwustronną i regionalną współpracę ułatwiającą transgraniczny transport CO_2, w tym jej konsekwencje dla dostępu podmiotów wychwytujących CO_2 do bezpiecznych i nienaruszających zasady niedyskryminacji środków transportu CO_2;

f) projekty transportu CO_2 w toku oraz oszacowanie niezbędnej zdolności przyszłych projektów transportu CO_2 w celu dopasowania do odpowiedniej zdolności wychwytywania i składowania.

3. Jeżeli ze sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, wynika, że na ich terytorium nie są realizowane żadne projekty składowania CO_2, państwa członkowskie składają sprawozdanie na temat planów ułatwiających dekarbonizację sektorów przemysłu. Jeżeli ma to zastosowanie, obejmuje ono transgraniczny transport CO_2 do składowisk znajdujących się w innych państwach członkowskich, a także projekty wykorzystania CO_2.

Artykuł 22

Infrastruktura transportu CO_2

1. Aby ułatwić osiągnięcie celu określonego w art. 20, Unia i jej państwa członkowskie, w stosownych przypadkach we współpracy z odpowiednimi przedsiębiorstwami, dokładają wszelkich racjonalnych starań, aby rozwijać niezbędną infrastrukturę transportową CO_2, w tym infrastrukturę transgraniczną, uwzględniając jednocześnie gospodarcze i środowiskowe korzyści płynące z bliskości miejsc wychwytywania i składowania.

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu umożliwienia dostępu do sieci transportowych CO_2 i do składowisk dla celów geologicznego składowania wytworzonego i wychwyconego CO_2 w stopniu, w jakim jest to wykonalne ekonomicznie lub gdy potencjalny klient wyraża chęć pokrycia kosztów, zgodnie z art. 21 dyrektywy 2009/31/WE.

3. W przypadku gdy CO_2 jest wychwytywany i transportowany w jednym państwie członkowskim, a następnie transportowany i składowany w innymi państwie członkowskim, państwa członkowskie koordynują podejmowane przez nie środki zgodnie z ust. 2. Komisja może ułatwić taką koordynację poprzez ustanowienie regionalnych grup CCS na wspólny wniosek zainteresowanych państw członkowskich.

Artykuł 23

Wkład producentów ropy naftowej i gazu ziemnego posiadających zezwolenie

1. Każdy podmiot posiadający zezwolenie zdefiniowane w art. 1 pkt 3 dyrektywy 94/22/WE jest zobowiązany wnieść indywidualny wkład w ogólnounijny cel dotyczący dostępnej mocy zatłaczania CO_2 określony w art. 20 niniejszego rozporządzenia. Te indywidualne wkłady oblicza się proporcjonalnie na podstawie udziału każdego podmiotu w unijnej produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. i stanowią one moc zatłaczania CO_2 w składowisku dopuszczonym zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE i dostępną na rynku do 2030 r. Podmioty, których produkcja ropy naftowej i gazu ziemnego nie przekracza progu określonego w akcie delegowanym na podstawie ust. 12 niniejszego artykułu, są wyłączone z tych obliczeń i nie podlegają wspomnianemu wkładowi.

2. W terminie do dnia 30 września 2024 r. państwa członkowskie identyfikują i zgłaszają Komisji Europejskiej podmioty, o których mowa w ust. 1, oraz wielkość ich produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

3. Po otrzymaniu sprawozdań przedłożonych na podstawie art. 21 ust. 2 Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, określa wkłady podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO_2 do 2030 r.

4. W terminie do dnia 30 czerwca 2025 r. podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają Komisji plan określający szczegółowo sposób, w jaki zamierzają wywiązać się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO_2 do 2030 r. Plany te zawierają:

a) potwierdzenie wkładu podmiotu wyrażonego w postaci docelowej wielkości nowych zdolności składowania i mocy zatłaczania CO_2, które zostaną oddane do użytku do 2030 r.;

b) określenie środków i celów pośrednich na potrzeby osiągnięcia docelowej wielkości.

5. Aby osiągnąć docelowe wielkości dostępnej mocy zatłaczania, podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą:

a) inwestować w projekty składowania CO_2 lub je opracowywać, samodzielnie lub we współpracy;

b) zawierać umowy z innymi podmiotami, o których mowa w ust. 1;

c) zawierać umowy z osobami trzecimi realizującymi projekty składowania lub inwestorami w celu wywiązania się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu.

6. W terminie do dnia 30 czerwca 2026 r., a następnie co dwa lata, podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają Komisji sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje na temat ich postępów w wywiązywaniu się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu. Komisja podaje te sprawozdania do publicznej wiadomości.

7. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o zwolnienie podmiotów, o których mowa w tym ustępie, z indywidualnych wkładów w odniesieniu do działalności produkcyjnej prowadzonej przez nie na terytorium tego państwa członkowskiego od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., pod warunkiem że:

a) całkowita roczna moc zatłaczania wszystkich składowisk eksploatowanych przez dowolny podmiot, który otrzymał pozwolenie na składowanie w rozumieniu dyrektywy 2009/31/WE i który podjął ostateczną decyzję inwestycyjną na terytorium tego państwa członkowskiego, przekracza sumę indywidualnych wkładów podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w odniesieniu do odpowiedniej działalności produkcyjnej, oraz że roczne moce zatłaczania związane z tymi składowiskami odpowiadają mocom wymienionym w pozwoleniach na składowanie i w ostatecznych decyzjach inwestycyjnych oraz przyczyniają się do osiągnięcia ogólnounijnego celu w zakresie dostępnej mocy zatłaczania CO_2 określonego w art. 20 niniejszego rozporządzenia;

b) wniosek składa się przed końcem 2027 r.

8. Pod warunkiem spełnienia warunków określonych w ust. 7 Komisja przyjmuje decyzję zwalniającą zainteresowane podmioty z ich indywidualnego wkładu w związku z działalnością produkcyjną prowadzoną przez nie na terytorium państwa członkowskiego składającego wniosek.

9. Podmioty zwolnione na podstawie ust. 8 mogą zawierać umowy zgodnie z ust. 5 lit. b) i c) wyłącznie w odniesieniu do mocy zatłaczania przekraczającej indywidualny wkład, z którego są zwolnione, oraz sumy wkładów indywidualnych, które zostały objęte zwolnieniem.

10. Rok po podjęciu decyzji o zwolnieniu, a następnie co roku, państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje na temat postępów podmiotów zwolnionych na podstawie ust. 8 w realizacji ich wkładu w ogólnounijny cel dotyczący dostępnej mocy zatłaczania CO_2 określony w art. 20. Komisja podaje te sprawozdania do publicznej wiadomości.

11. Do 31 grudnia 2028 r. Komisja ocenia na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. c) i art. 42 ust. 8, związek między zapotrzebowaniem na moc zatłaczania w ramach projektów wychwytywania CO_2 i głównej infrastruktury potrzebnej do transportu CO_2 działających lub planowanych do uruchomienia do 2030 r. a sumą indywidualnych wkładów podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w związku z działalnością produkcyjną na terytorium danego państwa członkowskiego. W przypadku znaczącej nierównowagi dane państwo członkowskie może w drodze wyjątku zwrócić się do Komisji o odstępstwo dotyczące terminu, w którym poszczególne wkłady mają być zrealizowane.

12. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 44 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do:

a) zasad dotyczących identyfikacji podmiotów zobowiązanych wnieść wkład zgodnie z ust. 1, w tym progu, poniżej którego podmioty są zwolnione z wkładów;

b) uzgodnień, na których podstawie umowy między podmiotami, o których mowa w ust. 1, oraz inwestycje w zdolności magazynowania będące w posiadaniu osób trzecich są uwzględniane w celu pokrycia ich indywidualnego wkładu na mocy ust. 5 lit. b) i c);

c) treści sprawozdań, o których mowa w ust. 6;

d) szczegółowych warunków, na jakich Komisja może przyznać zwolnienie lub odstępstwo podmiotom na mocy ust. 7, 8 lub 11.

13. Nie później niż dnia 30 czerwca 2026 r. państwa członkowskie ustanawiają kary w drodze procedur administracyjnych lub postępowania sądowego mające zastosowanie do naruszeń przez podmioty, o których mowa w ust. 1, obowiązków wynikających z ust. 3. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 24

Ramy regulacyjne rynku wychwyconego CO_2

1. W terminie do dnia 30 czerwca 2027 r. Komisja dokonuje oceny funkcjonowania rynku dla wychwyconego CO_2. Ocena ta opiera się na jasnej metodyce, uwzględnia sprawozdania roczne, o których mowa w art. 21 ust. 2, a w szczególności bierze pod uwagę, czy:

a) obowiązki określone w art. 23 ust. 1 skutecznie wspierają rozwój rynku składowania CO_2 w Unii;

b) rynek zapewnia otwarty, sprawiedliwy i niedyskryminacyjny dostęp do sieci składowania i transportu CO_2 oraz bezpieczeństwo tej sieci;

c) rynek zapewnia otwarty, sprawiedliwy i niedyskryminacyjny dostęp do wychwytywania CO_2 do celów wykorzystania lub składowania;

d) adekwatność sieci transportu CO_2 i innej infrastruktury w całej Unii wystarczająco wspiera cele w zakresie mocy zatłaczania, jak również potrzebę wychwytywania CO_2;

e) funkcjonowanie rynku CO_2 zapewnia wystarczający dostęp do mocy zatłaczania dla trudnych do wyeliminowania emisji CO_2.

2. Na podstawie oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja może zaproponować akt ustawodawczy dla uregulowania rynku w celu usunięcia wszelkich stwierdzonych niedociągnięć, w szczególności w odniesieniu do trudnych do wyeliminowania emisji.

ROZDZIAŁ IV

DOSTĘP DO RYNKÓW

Artykuł 25

Wkład w zrównoważoność i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

1. W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektywy 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, o ile zamówienia obejmują technologie neutralne emisyjnie wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–k) niniejszego rozporządzenia jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, które wykorzystują tę technologię, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują minimalne obowiązkowe wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego ustanowione w akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

2. Ust. 1 nie uniemożliwia instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym stosowania dodatkowych minimalnych wymogów lub kryteriów udzielenia zamówienia w odniesieniu do zrównoważenia środowiskowego.

3. Niezależnie od ust. 1 instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują co najmniej jeden z następujących warunków, wymogów lub zobowiązań umownych w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, o których mowa w ust. 1:

a) warunek specjalny odnoszący się do względów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w postaci klauzuli dotyczącej realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE;

b) wymóg wykazania zgodności z mającymi zastosowanie wymogami cyberbezpieczeństwa określonymi w rozporządzeniu w sprawie cyberodporności, w tym, w stosownych przypadkach i w miarę dostępności, za pośrednictwem odpowiedniego europejskiego programu certyfikacji cyberbezpieczeństwa;

c) szczególne zobowiązanie umowne do terminowego zrealizowania elementu zamówienia dotyczącego technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–k), które może prowadzić do powstania obowiązku uiszczenia odpowiedniej opłaty, jeżeli obowiązek ten nie zostanie spełniony, i które wykracza poza wymogi przewidziane w mających zastosowanie przepisach krajowych, jeżeli takie przepisy istnieją.

4. Minimalne obowiązkowe wymogi, o których mowa w ust. 1, o ile mają zastosowanie, w stosownych przypadkach przyjmują formę:

a) specyfikacji technicznych lub wymogów w rozumieniu art. 36 dyrektywy 2014/23/UE, art. 42 dyrektywy 2014/24/UE i art. 60 dyrektywy 2014/25/UE; lub

b) klauzuli dotyczących realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE.

5. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający minimalne wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego na potrzeby postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, o których mowa w ust. 1.

Przyjmując akt wykonawczy, Komisja bierze pod uwagę co najmniej następujące elementy:

a) sytuację rynkową na poziomie Unii w zakresie odpowiednich technologii;

b) przepisy dotyczące zrównoważenia środowiskowego określone w innych unijnych aktach ustawodawczych i nieustawodawczych mających zastosowanie do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych obowiązkiem określonym w ust. 1;

c) zobowiązania międzynarodowe Unii, w tym GPA i inne umowy międzynarodowe, którymi Unia jest związana.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

6. Państwo członkowskie nie dyskryminuje ani nie traktuje inaczej w sposób nieuzasadniony dostawcy lub produktów technologii neutralnych emisyjnie z innego państwa członkowskiego.

7. Wkład oferty w odporność uwzględnia się w przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, w przypadku gdy takie zamówienia obejmują technologie neutralne emisyjnie wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–k) niniejszego rozporządzenia jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowalne, o których mowa w ust. 1, które wykorzystują tę technologię, a także w przypadku zamówień udzielanych na podstawie umowy ramowej, gdy szacunkowa wartość tych umów jest równa wartościom określonym w art. 8 dyrektywy 2014/23/UE, art. 4 dyrektywy 2014/24/UE i art. 15 dyrektywy 2014/25/UE lub wyższa, zgodnie z niniejszym ustępem.

Jeżeli w momencie zaproszenia do ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub w momencie rozpoczęcia takiego postępowania Komisja ustaliła zgodnie z art. 29 ust. 2, że udział konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego stanowi ponad 50 % dostaw tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii, lub jeżeli Komisja ustaliła zgodnie z art. 29 ust. 2, że udział dostaw w Unii konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego wzrósł średnio o co najmniej 10 punktów procentowych i osiąga co najmniej 40 % dostaw w Unii, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające uwzględniają następujące warunki uczestnictwa w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu:

a) zobowiązanie w okresie obowiązywania zamówienia, aby nie dostarczyć więcej niż 50 % wartości konkretnej technologii neutralnej emisyjnie, o której mowa w niniejszym ustępie, z każdego indywidualnego państwa trzeciego określonego przez Komisję;

b) zobowiązanie w okresie obowiązywania zamówienia, zgodnie z którym maksymalnie 50 % wartości głównych konkretnych komponentów konkretnej technologii neutralnej emisyjnie, o której mowa w niniejszym ustępie, jest dostarczane lub bezpośrednio zapewnione przez zwycięskiego oferenta lub przez podwykonawcę z każdego państwa trzeciego określonego przez Komisję;

c) zobowiązanie do dostarczenia instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym, na ich żądanie, odpowiednich dowodów dotyczących lit. a) lub b), najpóźniej w chwili zakończenia realizacji zamówienia;

d) zobowiązanie do uiszczenia proporcjonalnej opłaty w przypadku nieprzestrzegania warunków, o których mowa w lit. a) lub b), w wysokości co najmniej 10 % wartości konkretnych technologii neutralnych emisyjnie objętych zamówieniem, o którym mowa w niniejszym ustępie.

8. W przypadku zamówień objętych dodatkiem I Unii do GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie stosują wymogów ust. 7 akapit drugi lit. a)–d) jeżeli konkretna technologia neutralna emisyjnie lub jej główne konkretne komponenty pochodzą z państw będących źródłami dostaw, które są sygnatariuszami tych umów lub porozumień.

9. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą w drodze wyjątku podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1–4 jeżeli:

a) wymagana technologia neutralna emisyjnie może być dostarczona jedynie przez konkretny podmiot gospodarczy i nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;

b) w ciągu dwóch lat bezpośrednio poprzedzających planowane nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono żadnych odpowiednich ofert lub żadnych odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na podobne poprzednie postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego wszczęte przez tę samą instytucję zamawiającą lub ten sam podmiot zamawiający;

c) stosowanie tych ustępów zobowiązywałoby tę instytucję zamawiającą lub ten podmiot zamawiający do nabycia sprzętu, który wiąże się z nieproporcjonalnymi kosztami lub skutkowałoby niekompatybilnością techniczną w eksploatacji i utrzymaniu.

10. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą zakładać, że nieproporcjonalne są różnice kosztów oszacowane na podstawie obiektywnych i przejrzystych danych jako przekraczające 20 %.

11. W przypadku gdy zastosowanie wkładu oferty w odporność zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu doprowadziło do sytuacji, w której w odpowiedzi na postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono odpowiednich ofert lub odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą w drodze wyjątku:

a) podjąć decyzję o zastosowaniu procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2014/24/UE, art. 50 lit. a) dyrektywy 2014/25/UE lub art. 31 ust. 5 dyrektywy 2014/23/UE; lub

b) podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 7 niniejszego artykułu w konkretnym późniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia mającego na celu zaspokojenie tych samych potrzeb co te, które doprowadziły do rozpoczęcia pierwotnej procedury, o której mowa w niniejszym ustępie.

12. Artykuł ten ma zastosowanie bez uszczerbku dla:

a) możliwości zastosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych;

b) możliwości wykluczenia rażąco niskich ofert zgodnie z art. 69 dyrektywy 2014/24/UE i art. 84 dyrektywy 2014/25/UE;

c) art. 107 i 108 TFUE w przypadku niekonkurencyjnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Artykuł 26

Aukcje mające na celu wdrażanie odnawialnych źródeł energii

1. W przypadku technologii wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–j), które są technologiami energii odnawialnej, państwa członkowskie, przygotowując aukcje na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, uwzględniają:

a) kryteria wstępnej kwalifikacji związane:

(i) z odpowiedzialnym prowadzeniem działalności gospodarczej;

(ii) z cyberbezpieczeństwem i bezpieczeństwem danych; oraz

(iii) ze zdolnością do pełnej i terminowej realizacji projektu;

b) kryteria wstępnej kwalifikacji lub kryteria udzielenia zamówienia służące ocenie wkładu aukcji w zrównoważony rozwój i odporność, o którym mowa w ust. 2.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla art. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz art. 107 i 108 TFUE, a także dla zobowiązań międzynarodowych Unii.

2. Wkład aukcji w zrównoważoność i odporność opiera się na kryteriach określonych w niniejszym ustępie. Te kryteria powinny być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne.

Aukcje powinny przyczyniać się do zwiększania odporności, biorąc pod uwagę odsetek technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów, które pochodzą z państwa trzeciego, stanowiących ponad 50 % dostaw dla tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii.

Do celów akapitu drugiego niniejszego ustępu państwo pochodzenia określa się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ([56]).

Aukcje powinny przyczyniać się również do co najmniej jednego z następujących celów:

a) zrównoważenie środowiskowe wykraczające poza minimalne wymogi określone w mającym zastosowanie prawie;

b) innowacje poprzez zapewnienie całkowicie nowych rozwiązań lub poprawę porównywalnych najnowocześniejszych rozwiązań;

c) integracja systemu energetycznego.

Niniejszy ustęp nie uniemożliwia to państwom członkowskim stosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych wykraczających poza kryteria wymienione w niniejszym ustępie.

3. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy doprecyzowujący kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia, o których mowa w ust. 1.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

4. Państwa członkowskie przyznają każdemu z kryteriów oceny wkładu aukcji w zrównoważoność i odporność, jeżeli stosowane są jako kryteria udzielenia zamówienia, minimalną wagę wynoszącą 5 % i łączną wagę wynoszącą od 15 % do 30 % kryteriów udzielenia zamówienia. Pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości nadania większej wagi kryteriom, o których mowa w ust. 2 akapit czwarty, zgodnie z wszelkimi wymogami dla kryteriów pozacenowych określonych zgodnie z zasadami pomocy państwa.

5. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do brania pod uwagę czynników związanych z kryteriami wstępnej kwalifikacji i kryteriami udzielenia zamówienia określonymi w ust. 1, jeżeli uwzględnienie tych kryteriów skutkowałoby poniesieniem przez nie nieproporcjonalnych kosztów. Państwa członkowskie mogą zakładać, że różnice kosztów oszacowane na podstawie obiektywnych i sprawdzalnych danych jako przekraczające 15 % na aukcję są nieproporcjonalne.

6. W stosownych przypadkach państwa członkowskie podejmują środki mające na celu maksymalizację wskaźnika realizacji projektów poprzez odpowiednie zachęty, na przykład poprzez stosowanie indeksacji cen. Państwa członkowskie mogą ocenić wpływ składania ofert z ujemnymi cenami na szybkość i skalę wdrożenia.

7. Ust. 1–5 mają zastosowanie do co najmniej 30 % wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie na państwo członkowskie lub, alternatywnie, do co najmniej 6 gigawatów rocznie na państwo członkowskie.

8. Do dnia 31 grudnia 2027 r., a następnie co dwa lata, Komisja przeprowadza kompleksową ocenę stosowania kryteriów odporności i zrównoważoności w odniesieniu do aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych oraz ich wpływu na przyspieszone wdrażanie technologii energii odnawialnej. W szczególności Komisja ocenia wpływ kryteriów odporności i zrównoważoności na:

a) rozwój rocznej produkcji technologii energii odnawialnej w Unii;

([56]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

b) wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym ich skutki finansowe i wpływ na tempo wdrażania, przy jednoczesnym uwzględnieniu wykonalności, w tym obciążenia administracyjnego, oraz jasności systemu dla podmiotów realizujących projekty i administracji krajowej, na podstawie dostępnych danych.

W ramach tej oceny Komisja konsultuje się z ekspertami z państw członkowskich w dziedzinie sprzedaży aukcyjnej.

9. Jeżeli ocena, o której mowa w ust. 8, jest pozytywna, w szczególności jeżeli stosowanie kryteriów odporności i zrównoważoności nie utrudniło znacząco wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, Komisja, w stosownych przypadkach, przedkłada wniosek w sprawie zmiany ust. 7 w celu określenia udziału wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie na państwo członkowskie lub bezwzględnego wolumenu, do którego mają zastosowanie ust. 1–5, w szczególności z myślą o zwiększeniu tych wolumenów, oraz w celu dostosowania progu szacowanych różnic kosztów, o którym mowa w ust. 5.

10. Do celów obliczania wolumenów sprzedawanych na aukcji rocznie na państwo członkowskie można wykluczyć aukcje dla instalacji o maksymalnej wielkości projektu wynoszącej 10 MW. W przypadku aukcji dotyczących konkretnej technologii, do której mają zastosowanie ust. 1–5 i które następnie nie zostały objęte subskrypcją, niewystarczający udział wolumenu aukcji może zostać wyłączony ze stosowania ust. 1–5.

11. Aby ułatwić wdrożenie we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności w przypadku państw o niskim wolumenie aukcji, państwa członkowskie, które w ciągu dwóch poprzedzających lat rozpoczęły nie więcej niż dwie aukcje rocznie, mogą obliczyć udział aukcji, do których mają zastosowanie ustępy 1–5 w tych okresach dwóch lat.

Artykuł 27

Przedkomercyjne zamówienia publiczne i zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania

1. Państwa członkowskie dążą do wykorzystania, w stosownych przypadkach, przedkomercyjnych zamówień publicznych i zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania w celu stymulowania innowacji w zakresie technologii neutralnych emisyjnie i tworzenia nowych zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Przedkomercyjne zamówienie publiczne i zamówienie publiczne dotyczące innowacyjnych rozwiązań mogą być uzupełniane finansowaniem na poziomie Unii w ramach istniejących programów unijnych na rzecz wspólnych przedkomercyjnych zamówień publicznych lub zamówień publicznych w poszczególnych państwach członkowskich.

2. Platforma przygotowuje zalecenia dotyczące projektowania przedkomercyjnych zamówień lub zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania.

Artykuł 28

Inne formy interwencji publicznej

1. Bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE oraz art. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001, a także zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, przy podejmowaniu decyzji o ustanowieniu nowych lub aktualizacji istniejących systemów korzyści dla gospodarstw domowych, przedsiębiorstw lub konsumentów, które zachęcają do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie, instytucje regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego opracowują te systemy w taki sposób, aby promować nabywanie przez beneficjentów produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie o wysokim wkładzie w zrównoważoność i odporność, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, dzięki zapewnieniu dodatkowej proporcjonalnej rekompensaty finansowej lub poprzez uzależnienie kwalifikowalności do systemu od kryteriów określonych w ust. 4 niniejszego artykułu, przy jednoczesnym uwzględnieniu dostępności systemów dla obywateli żyjących w ubóstwie energetycznym.

2. Dodatkowa rekompensata finansowa przyznawana przez instytucje zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu za stosowanie kryteriów określonych w ust. 4 akapit pierwszy, formuła wprowadzająca oraz lit. b) i c), nie może przekraczać 5 % kosztu produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie ponoszonego przez konsumenta, z wyjątkiem systemów ukierunkowanych na obywateli żyjących w ubóstwie energetycznym, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 ([57]), dla których limit wynosi 15 %.

([57]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

3. Opracowując i wdrażając system zgodnie z ust. 1, instytucja ocenia wkład w odporność i zrównoważoność dostępnych na rynku produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie w oparciu o otwartą, niedyskryminacyjną i przejrzystą procedurę. Każdy produkt końcowy technologii neutralnych emisyjnie kwalifikuje się do ubiegania się o objęcie go systemem w dowolnej chwili. Instytucja określa wymagane minimum kwalifikujące produkty końcowe technologii neutralnych emisyjnie do dodatkowej rekompensaty finansowej w ramach systemu wsparcia.

4. Wkład innych form interwencji publicznej w zrównoważoność i odporność opiera się na ich wkładzie w odporność, z uwzględnieniem odsetka technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów, które pochodzą z państwa trzeciego, odpowiadających za ponad 50 % dostaw tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie w Unii, oraz co najmniej jednego z poniższych kryteriów:

a) zrównoważenie środowiskowe wykraczające poza minimalne wymogi określone w mającym zastosowanie prawie;

b) wkład w innowacje poprzez zapewnienie całkowicie nowych rozwiązań lub poprawę porównywalnych najnowocześniejszych rozwiązań;

c) wkład w integrację systemu energetycznego.

Kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne.

Nie uniemożliwia to państwom członkowskim stosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych wykraczających poza kryteria określone w akapicie pierwszym.

Do celów wkładu w odporność, o którym mowa w akapicie pierwszym formuła wprowadzająca niniejszego ustępu, państwo pochodzenia określa się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013.

5. Państwa członkowskie publikują na jednej ogólnodostępnej stronie internetowej wszystkie informacje dotyczące systemów, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do każdego odpowiedniego produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie.

Artykuł 29

Koordynacja inicjatyw w zakresie dostępu do rynków

1. W stosownych przypadkach Komisja przedstawia wskazówki dotyczące stosowania kryteriów oceny wkładu produktów technologii neutralnej emisyjnie objętych formami interwencji publicznej, o których mowa w art. 25, 26 i 28, w zrównoważoność i odporność.

2. Do celów oceny wkładu w odporność Komisja przyjmuje akt wykonawczy zawierający wykaz każdego z produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych komponentów. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

Na podstawie aktu wykonawczego, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja przedstawia zaktualizowane informacje na temat udziałów dostaw unijnych pochodzących z różnych państw trzecich w ostatnim roku, dla którego dostępne są dane dotyczące każdej ze strategicznych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych komponentów. Państwo pochodzenia określa się zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 952/2013.

3. Platforma omawia środki wprowadzane przez państwa członkowskie w celu wdrożenia art. 25–28 oraz prowadzi wymianę najlepszych praktyk między innymi w odniesieniu do praktycznego stosowania kryteriów określających wkład w zrównoważoność i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, lub systemów zachęcających do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie.

ROZDZIAŁ V

PODNOSZENIE UMIEJĘTNOŚCI W CELU TWORZENIA MIEJSC PRACY O WYSOKIEJ JAKOŚCI

Artykuł 30

Europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie

1. W oparciu o przeprowadzoną przez Komisję, z wykorzystaniem istniejących danych i sprawozdań, ocenę niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie kluczowych dla transformacji przemysłowej i dekarbonizacji oraz w pełni respektując kompetencje państw członkowskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia, Komisja wspiera, w tym poprzez zapewnienie finansowania zalążkowego, uruchomienie europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie (zwanych dalej „akademiami"), jako organizacji lub konsorcjów lub projektów odpowiednich zainteresowanych stron, które mają następujące cele:

a) opracowywanie, do dobrowolnego stosowania przez państwa członkowskie i organizatorów kształcenia i szkolenia na ich terytoriach, programów nauczania, treści oraz materiałów edukacyjnych i szkoleniowych na potrzeby szkoleń i kształcenia, na przykład dotyczących opracowywania, produkcji, instalowania, zlecania, obsługi, konserwacji, naprawiania, ekoprojektowania, ponownego wykorzystania i recyklingu technologii neutralnych emisyjnie oraz dotyczących surowców, a także odpowiednich aspektów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kompetencji przekrojowych; ma to odzwierciedlać ocenę niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej i wspierać zdolności organów publicznych, w szczególności organów właściwych do wydawania pozwoleń i zezwoleń, o których mowa w rozdziale II, oraz instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających, o których mowa w rozdziale IV niniejszego rozporządzenia;

b) propagowanie dobrowolnego korzystania przez organizatorów kształcenia i szkolenia w państwach członkowskich z programów nauczania, treści i materiałów edukacyjnych;

c) oferowanie wsparcia organizatorom kształcenia i szkolenia, którzy korzystają z programów nauczania, treści i materiałów opracowanych przez akademie w celu utrzymania jakości oferowanego szkolenia i wypracowania mechanizmów zapewniających jakość oferowanego szkolenia;

d) opracowanie poświadczeń, w tym, w stosownych przypadkach, mikropoświadczeń, do dobrowolnego stosowania przez państwa członkowskie i organizatorów kształcenia i szkolenia na ich terytorium, w celu ułatwienia identyfikacji umiejętności, oraz, w stosownych przypadkach, uznawania kwalifikacji w celu poprawy mobilności między miejscami pracy i sektorami, ułatwiania transgranicznej mobilności siły roboczej, jak również promowania dopasowywania kwalifikacji do miejsc pracy o wysokiej jakości za pomocą takich narzędzi, jak europejska sieć służb zatrudnienia (EURES) i EURAXESS, a także w celu wyeksponowania, że dany program nauczania lub treści edukacyjne zostały opracowane przez daną akademię.

2. Akademie angażują w swoje działania odpowiednie podmioty, takie jak przedstawicieli przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, organizatorów kształcenia i szkolenia oraz partnerów społecznych z szeregu państw członkowskich. Akademie opracowują plany działania określające między innymi cele pośrednie, wartości docelowe, w tym pod względem liczby osób uczących się, które mają być oparte na ocenie niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej, a także plan finansowy mający na celu osiągnięcie stabilności finansowania. W planach działania zwraca się szczególną uwagę, w stosownych przypadkach, na regiony przechodzące transformację przemysłową lub charakteryzujące się wysoką stopą bezrobocia.

3. Akademie tworzą treści zrównoważone w aspekcie płci, przyczyniają się do zwalczania stereotypów płci i promują równy dostęp do treści nauczania dla wszystkich, zwracając szczególną uwagę na potrzebę aktywizacji większej liczby kobiet i osób młodych, w szczególności młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (NEET), osób starszych, pracowników zawodów, które są zagrożone zniknięciem lub których zakres i zadania są w dużym stopniu zmieniane przez nowe technologie, oraz osób pracujących w regionach w okresie transformacji i osób z niepełnosprawnościami. Akademie promują różnorodność i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, migrantów i osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

4. Bez uszczerbku dla odpowiednich uprawnień władzy budżetowej, w stosownych przypadkach na poziomie Unii udostępnia się środki finansowe na wsparcie uruchomienia akademii poprzez finansowanie zalążkowe, o którym mowa w ust. 1. Ponadto zachęca się państwa członkowskie do korzystania z odpowiednich funduszy unijnych, takich jak EFS+, w celu wspierania wdrażania treści dydaktycznych opracowanych przez akademie.

Artykuł 31

Zawody regulowane w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie i uznawanie kwalifikacji zawodowych

1. W ciągu dziewięciu miesięcy od ukończenia prac nad treściami i materiałami edukacyjnymi opracowanymi przez daną akademię, a następnie co dwa lata, państwa członkowskie starają się określić, czy programy nauczania opracowane przez tę akademie są równoważne szczególnym kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanych wchodzących w zakres zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w tym państwie członkowskim. Państwa członkowskie zapewniają, aby wyniki ocen były podawane do wiadomości publicznej i łatwo dostępne w internecie. W przypadku gdy programy nauczania uznaje się za nierównoważne kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do uzyskania dostępu do działalności regulowanych lub jeżeli państwo członkowskie nie dążyło do stwierdzenia równoważności, to państwo członkowskie informuje Platformę, przekazując odpowiednie informacje na temat:

a) uzasadnienia nieukończenia stwierdzenia równoważności; lub

b) różnic między programami nauczania opracowanymi przez akademie a szczególnymi kwalifikacjami wymaganymi przez przyjmujące państwo członkowskie oraz sposobów osiągnięcia równoważności.

2. Jeżeli państwo członkowskie stwierdzi, że programy nauczania opracowane przez daną akademię są równoważne szczególnym kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanych, ułatwia ono uznawanie poświadczeń wydanych przez organizatorów kształcenia i szkolenia na podstawie programów nauczania opracowanych przez tę akademię, zgodnie z tytułem III rozdział I dyrektywy 2005/36/WE, traktując poświadczenie jako wystarczający dowód formalnych kwalifikacji, zgodnie z art. 11 dyrektywy 2005/36/WE, w przypadku gdy posiadacz takiego poświadczenia ubiega się o dostęp do zawodu regulowanego w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE i mającego szczególne znaczenie dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.

3. W przypadku gdy dostęp do zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie jest regulowany w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE, państwa członkowskie dążą do opracowania wspólnego minimalnego zestawu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które są niezbędne do wykonywania tego konkretnego zawodu, w celu ustanowienia wspólnych ram kształcenia, o których mowa w art. 49a ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE, aby umożliwić automatyczne uznawanie kwalifikacji. Platforma może również przedstawiać sugestie dotyczące wspólnych ram kształcenia, o których mowa w art. 49a ust. 3 dyrektywy 2005/36/WE.

Artykuł 32

Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie a umiejętności

Platforma wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich na rzecz wykorzystywania umiejętności w obszarze technologii neutralnych emisyjnie, przy poszanowaniu kompetencji tych państw, poprzez doradzanie i pomoc Komisji i państwom członkowskim, w tym właściwym organom, oraz instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym, o których mowa w rozdziałach II i IV, w następujący sposób:

a) stale monitorując i prognozując popyt i podaż w odniesieniu do siły roboczej posiadającej zestawy umiejętności potrzebne w technologiach neutralnych emisyjnie, a także dostępność i wykorzystanie odpowiednich możliwości kształcenia i szkolenia – dokonuje oceny, by w stosownych przypadkach dostarczać informacje na potrzeby działań akademii;

b) monitoruje działalność akademii na podstawie danych i informacji na temat liczby osób korzystających z programów nauczania opracowanych przez akademie, w tym danych zdezagregowanych według sektora przemysłu, wieku, płci oraz poziomu kształcenia i kwalifikacji, wspiera synergie z unijnymi i krajowymi inicjatywami i projektami w zakresie umiejętności oraz wzmacnia i rozpowszechnia dobre praktyki, między innymi w celu przyciągnięcia zróżnicowanej siły roboczej i zapewnienia ogólnego nadzoru;

c) analizuje pierwotne przyczyny niedoborów siły roboczej i kwalifikacji na podstawie istniejących spostrzeżeń i danych, w tym dotyczących jakości oferty pracy, a tym samym ocenia, czy potrzebne są dodatkowe środki, by w określonych gałęziach przemysłu przyciągnąć większą liczbę pracowników o różnych poziomach kwalifikacji;

d) wspomaga mobilizację zainteresowanych stron, w tym przemysłu, przedsiębiorstw, w tym MŚP, partnerów społecznych oraz organizatorów kształcenia i szkolenia, takich jak szkoły wyższe, w celu promowania oraz, zgodnie z praktykami krajowymi, ich ewentualnego udziału we wdrażaniu programów nauczania opracowanych przez akademie;

e) wspomaga upowszechnianie opracowanych przez akademie w państwach członkowskich poświadczeń w dziedzinie uczenia się, by promować identyfikację umiejętności i, w razie potrzeby, uznawanie kwalifikacji, oraz dopasowywanie umiejętności do miejsc pracy, m.in. przez działanie na rzecz uznawania ważności i akceptacji poświadczeń na całym rynku pracy w Unii;

f) monitoruje upowszechnianie i uznawanie poświadczeń w dziedzinie uczenia oraz pomaga w rozwiązaniu ewentualnych problemów z nieuznawaniem;

g) ułatwia, w stosownych przypadkach, rozwój europejskich profili zawodowych – które mogą być dobrowolnie stosowane przez państwa członkowskie – obejmujących wspólny zestaw wiedzy, umiejętności i kompetencji w kluczowych zawodach w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, z wykorzystaniem m.in. programów nauczania opracowanych przez akademie oraz, w stosownych przypadkach, terminologii zawartej w europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów (ESCO), aby sprzyjać przejrzystości i mobilności między miejscami pracy i ponad granicami rynku wewnętrznego;

h) promuje perspektywy zawodowe i wysoką jakość warunków pracy, w tym adekwatnych wynagrodzeń, na stanowiskach pracy w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, włączenie w rynek pracy w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie większej liczby kobiet i młodych ludzi, w szczególności młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się, osób starszych, pracowników wykonujących zawody, którym grozi zniknięcie lub których zakres i zadania są w dużym stopniu przekształcane przez nowe technologie, osób pracujących w regionach w okresie przejściowym oraz osób z niepełnosprawnościami, oraz przyciąga wykwalifikowanych pracowników z państw trzecich za pomocą instrumentów takich jak europejska niebieska karta i zgodnie z krajowymi kompetencjami, przepisami prawa i praktyką, osiągając tym samym większą różnorodność siły roboczej;

i) zachęca do mobilności pracowników w całej Unii i wspiera tą mobilność oraz promuje publikowanie przez EURES ogłoszeń dotyczących wolnych stanowisk związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 ([58]);

j) ułatwia ściślejszą koordynację i wymianę najlepszych praktyk i wiedzy fachowej między państwami członkowskimi i w ramach sektora prywatnego w celu zwiększenia dostępności umiejętności w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, w tym wnosząc wkład w polityki Unii i państw członkowskich służące przyciągnięciu nowych talentów z państw trzecich i na wszystkich poziomach kształcenia, zgodnie z krajowymi kompetencjami, przepisami prawa i praktyką, oraz w koordynacji z już istniejącymi strukturami europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia;

k) poszukuje synergii z istniejącymi programami szkolenia lub kształcenia, między innymi w celu dostosowania programów nauczania akademii do potrzeb unijnego przemysłu.

ROZDZIAŁ VI

INNOWACJE

Artykuł 33

Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie

1. W terminie do dnia 30 marca 2025 r. przy tworzeniu piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie państwa członkowskie ustanawiają lub wyznaczają co najmniej jeden punkt kontaktowy. Za każdy wniosek w sprawie ustanowienia – zgodnie z niniejszym artykułem – piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie odpowiada jeden punkt kontaktowy.

2. Państwa członkowskie, wraz z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz, w stosownych przypadkach, z innymi państwami członkowskimi, mogą z własnej inicjatywy ustanawiać piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie. Państwa członkowskie ustanawiają piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie w ścisłej współpracy z przedstawicielami przemysłu i, w stosownych przypadkach, z instytutami badawczymi, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim, zgodnie z ust. 1 na wniosek każdego przedsiębiorstwa, organizacji lub konsorcjum opracowujących innowacyjne technologie neutralne emisyjnie i spełniających kryteria kwalifikowalności i wyboru, o których mowa w ust. 3 akapit drugi lit. a), wybranych przez właściwe organy w wyniku procedury wyboru, o której mowa w ust. 3 akapit drugi lit. b).

([58]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 107 z 22.4.2016, s. 1).

3. Ustalenia i warunki ustanawiania i funkcjonowania piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie na podstawie ust. 2 przyjmuje się w drodze aktów wykonawczych. Te ustalenia i warunki wspierają właściwe organy w osiągnięciu większej elastyczności co do ustalania priorytetów w odniesieniu do wniosków dotyczących piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i zatwierdzania tych wniosków. Sprzyjają one innowacjom i uczeniu się działań regulacyjnych, a zwłaszcza uwzględnia się w nich szczególne okoliczności i zdolności uczestniczących MŚP i przedsiębiorstw typu start-up.

Te akty wykonawcze zawierają główne wspólne zasady dotyczące następujących kwestii:

a) kryteriów kwalifikowalności i procedury wyboru do udziału w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;

b) procedury składania wniosków, uczestnictwa, monitorowania, opuszczania piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie oraz ich likwidacji;

c) warunków mających zastosowanie do uczestników.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

4. Uczestnictwo w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie nie ma wpływu na uprawnienia nadzorcze i naprawcze organów nadzorujących piaskownicę regulacyjną technologii neutralnych emisyjnie. Testowanie, opracowywanie i walidacja innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii odbywa się pod nadzorem i ze wsparciem właściwych organów. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia nadzorcze w elastyczny sposób w granicach odpowiednich przepisów prawa, dostosowując istniejące praktyki regulacyjne i wykorzystując swoje uprawnienia dyskrecjonalne przy wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów prawnych w odniesieniu do konkretnego projektu piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie w celu usunięcia barier, zmniejszenia obciążenia regulacyjnego i niepewności regulacyjnej oraz wspierania innowacji w zakresie technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii.

5. Aby osiągnąć cel niniejszego artykułu, właściwe organy rozważają przyznanie w prawie krajowym odstępstw lub zwolnień w zakresie dozwolonym przez odpowiednie przepisy prawa Unii. Właściwe organy zapewniają, aby plan działania piaskownicy technologii neutralnych emisyjnie gwarantował poszanowanie wymogów prawa Unii oraz kluczowych celów i zasadniczych wymogów prawa krajowego. Właściwe organy dopilnowują, aby informacje o wszelkim istotnym ryzyku dla zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska stwierdzonym podczas opracowywania i testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii były podawane do wiadomości publicznej i skutkowały natychmiastowym zawieszeniem procesu opracowywania i testowania do czasu ograniczenia takiego ryzyka. W przypadku gdy właściwe organy uznają, że proponowany projekt stwarza wyjątkowe ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, ogółu ludności lub środowiska, zwłaszcza ze względu na fakt, że dotyczy testowania, opracowywania lub walidacji substancji szczególnie toksycznych, zatwierdzają plan działania piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie dopiero po upewnieniu się, że wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia współmierne do stwierdzonego wyjątkowego ryzyka.

6. Uczestnicy korzystający z piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie ponoszą odpowiedzialność, przewidzianą w mających zastosowanie przepisach dotyczących odpowiedzialności przyjętych na poziomie Unii i na poziomie państw członkowskich, za wszelkie szkody materialne wyrządzone osobom trzecim w wyniku testowania prowadzonego w ramach piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie.

7. Czas trwania piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie może zostać przedłużony w ramach tej samej procedury za zgodą krajowego właściwego organu.

8. Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie projektuje się i wdraża w taki sposób, aby w stosownych przypadkach ułatwiały współpracę transgraniczną między krajowymi właściwymi organami. Państwa członkowskie, które ustanowiły piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie, koordynują swoje działania i współpracują w ramach Platformy w celu wymiany istotnych informacji z innymi państwami członkowskimi. Platforma może zapraszać przedsiębiorstwa, które uczestniczyły w piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie, do dzielenia się swoimi doświadczeniami związanymi z tym procesem. Komisja – na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie i dyskusji przeprowadzonych za pośrednictwem Platformy – regularnie składa sprawozdania z wyników wdrażania piaskownic regulacyjnych, w tym dobrych praktyk, zdobytych doświadczeń i zaleceń dotyczących ich organizacji oraz, w stosownych przypadkach, stosowania w piaskownicy regulacyjnej niniejszego rozporządzenia i innych przepisów prawa Unii w sposób dostosowany do celów piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie.

Artykuł 34

Środki dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up

1. Państwa członkowskie:

a) zapewniają MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up priorytetowy dostęp do piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, o ile przedsiębiorstwa te spełniają warunki kwalifikowalności ustanowione w art. 33;

b) organizują działania na rzecz podnoszenia świadomości na temat udziału MŚP i przedsiębiorstw typu start-up w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;

c) w stosownych przypadkach ustanawiają specjalny kanał komunikacji z MŚP i przedsiębiorstwami typu start-up w celu dostarczania wskazówek i udzielania odpowiedzi na zapytania dotyczące wdrażania art. 33.

2. Państwa członkowskie uwzględniają szczególne interesy i potrzeby MŚP i przedsiębiorstw typu start-up oraz zapewniają odpowiednie wsparcie administracyjne uczestnictwa w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie. Bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 TFUE państwa członkowskie powinny informować MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up o dostępnym wsparciu finansowym na ich działalność w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie.

Artykuł 35

Ustanowienie grupy sterującej ds. strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych

1. Niniejszym ustanawia się grupę sterującą ds. strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych (zwaną dalej „grupą sterującą ds. planu EPSTE").

2. Grupa sterująca ds. planu EPSTE wypełnia zadania określone w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 36

Zadania grupy sterującej ds. planu EPSTE

1. Grupa sterująca ds. planu EPSTE zapewnia wskazówki i kierunek działań odnośnie do strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych.

2. Komisja i państwa członkowskie podejmują i koordynują działania w ramach grupy sterującej ds. planu EPSTE, aby pomóc wspierać rozwój czystych, wydajnych i opłacalnych technologii energetycznych poprzez koordynację i współpracę w zakresie badań i innowacji w dziedzinie czystej energii – w stosownych przypadkach, z udziałem zaproszonych państw trzecich.

3. Grupa sterująca ds. planu EPSTE doradza Komisji i wspiera ją w podejmowaniu inicjatyw związanych z zadaniami, o których mowa w ust. 1 i 2.

Artykuł 37

Struktura i funkcjonowanie grupy sterującej ds. planu EPSTE

1. W skład grupy sterującej ds. planu EPSTE wchodzą państwa członkowskie i Komisja. Przewodniczy jej co najmniej jeden przedstawiciel Komisji.

2. Każde państwo członkowskie wyznacza do grupy sterującej ds. planu EPSTE przedstawiciela wysokiego szczebla. W przypadkach, gdy jest to istotne w związku z funkcją i wiedzą fachową, państwo członkowskie może wyznaczyć więcej niż jednego przedstawiciela w odniesieniu do różnych zadań związanych z pracą grupy. Każdy przedstawiciel wyznaczony do grupy sterującej ds. planu EPSTE ma zastępcę.

3. Grupa sterująca ds. planu EPSTE na wniosek Komisji przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów swoich członków.

4. Grupa sterująca ds. planu EPSTE zbiera się w regularnych odstępach czasu w celu zapewnienia skutecznego wykonywania swoich zadań. W razie potrzeby posiedzenia grupy sterującej ds. planu EPSTE odbywają się na uzasadniony wniosek Komisji lub za zgodą zwykłej większości głosów jej członków.

5. Komisja wspomaga grupę sterującą ds. planu EPSTE za pośrednictwem sekretariatu wykonawczego zapewniającego wsparcie techniczne i logistyczne.

6. Grupa sterująca ds. planu EPSTE może utworzyć stałe lub tymczasowe grupy robocze i zadaniowe zajmujące się konkretnymi sprawami i zadaniami.

ROZDZIAŁ VII

ZARZĄDZANIE

Artykuł 38

Ustanowienie Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie i jej zadania

1. Niniejszym ustanawia się Platformę Europy Neutralnej Emisyjnie (zwaną dalej „Platformą").

2. Platforma wypełnia zadania określone w niniejszym rozporządzeniu.

3. Platforma może doradzać Komisji i państwom członkowskim i wspierać je w działaniach służących osiągnięciu celów określonych w rozdziale I niniejszego rozporządzenia, unikając przy tym, w miarę możliwości, nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich oraz uwzględniając krajowe plany państw członkowskich w dziedzinie energii i klimatu.

4. Członkowie Platformy koordynują swoje działania dotyczące partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej w ramach Platformy, aby wspomóc promowanie przyjmowania technologii neutralnych emisyjnie na świecie, współpracować w dziedzinie rozwoju innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i wspierać rolę zdolności przemysłowych Unii w torowaniu drogi dla globalnego przechodzenia na czystą energię, zgodnie z ogólnym celem niniejszego rozporządzenia ustanowionym w art. 1. Platforma może okresowo omawiać między innymi:

a) sposoby poprawy i promowania współpracy oraz dzielenia się wiedzą fachową i technologiami między Unią a państwami trzecimi na całej długości łańcucha wartości technologii neutralnych emisyjnie;

b) wzmocnienie odporności, w tym poprzez zwiększenie konkurencyjności przemysłu europejskiego objętego zakresem niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do globalnych łańcuchów wartości oraz zalecane działania na rzecz poprawy konkurencyjności;

c) w stosownych przypadkach poprawę spójności między niniejszym rozporządzeniem a innymi inicjatywami unijnymi, które mogłyby przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia, oraz czy należy wydać zalecenia w tym zakresie;

d) postępy dotyczące łańcuchów wartości technologii neutralnych emisyjnie, zachodzące zmiany technologiczne i przemysłowe oraz wyłaniające się potencjalnie w przyszłości strategiczne łańcuchy wartości w obliczu celów niniejszego rozporządzenia;

e) najlepsze praktyki w odniesieniu do wdrażania rozdziału II sekcja II oraz art. 15 i 16, a także przyspieszenie terminów wydawania pozwoleń;

f) sposoby zaradzenia barierom pozataryfowym w handlu, np. przez wzajemne uznawanie oceny zgodności lub zobowiązania do unikania ograniczeń wywozowych;

g) kwestię tego, które państwa trzecie mogą być traktowane priorytetowo w kontekście zawierania partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej, biorąc pod uwagę następujące kryteria:

   (i) ewentualny wkład w bezpieczeństwo dostaw, z uwzględnieniem zdolności produkcyjnych technologii neutralnych emisyjnie;

   (ii) czy między państwem trzecim a Unią istnieją umowy o współpracy;

   (iii) to, czy ramy regulacyjne państwa trzeciego i ich wdrożenie zapewniają monitorowanie i minimalizowanie wpływu na środowisko oraz zapobieganie mu, stosowanie odpowiedzialnych społecznie praktyk, w tym poszanowania praw człowieka i praw pracowniczych oraz znaczącego i sprawiedliwego zaangażowania społeczności lokalnych, stosowanie przejrzystych praktyk działalności gospodarczej oraz przeciwdziałanie negatywnym wpływom na prawidłowe funkcjonowanie administracji publicznej i państwa prawa;

   (iv) moc zatłaczania i zdolności składowania CO_2 na swoich terytoriach;

h) sposoby zachęcania do produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii poprzez zajęcie się kwestią finansowania, ram regulacyjnych oraz gwarancji inwestycyjnych i lokalizacyjnych.

i) ocenę stosowania środków handlowych w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla prerogatyw Rady zgodnie z Traktatami w odniesieniu do międzynarodowych instrumentów niewiążących.

5. Państwa członkowskie mogą wspierać Komisję we wdrażaniu środków na rzecz współpracy określonych w partnerstwie przemysłowym na rzecz neutralności emisyjnej.

6. Biorąc pod uwagę sprawozdanie Komisji z dnia 24 października 2023 r. zatytułowane „Postępy w dziedzinie konkurencyjności w zakresie czystych technologii energetycznych" oraz coroczne badanie obciążenia za 2022 r. przeprowadzone przez Komisję Europejską, Komisja składa Platformie sprawozdanie dotyczące dynamiki obciążeń regulacyjnych dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w Unii.

7. Platforma regularnie koordynuje prace z Forum Wysokiego Szczebla ds. Normalizacji, by omawiać wykorzystanie normalizacji do wsparcia rozwoju technologii neutralnych emisyjnie w Unii.

Artykuł 39

Struktura i funkcjonowanie Platformy

1. W skład Platformy wchodzą przedstawiciele państw członkowskich oraz Komisji. Przewodniczy jej przedstawiciel Komisji.

2. Każde państwo członkowskie wyznacza przedstawiciela wysokiego szczebla w Platformie. W przypadkach, gdy jest to istotne w związku z funkcją i wiedzą fachową, państwo członkowskie może wyznaczyć więcej niż jednego przedstawiciela w odniesieniu do różnych zadań Platformy. Każdy przedstawiciel wyznaczony do Platformy ma zastępcę. Tylko państwa członkowskie mają prawo do głosowania. Każde państwo członkowskie dysponuje tylko jednym głosem niezależnie od liczby przedstawicieli.

3. Platforma na wniosek Komisji przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów swoich członków.

4. Platforma zbiera się w regularnych odstępach czasu w celu zapewnienia skutecznego wykonywania swoich zadań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. W razie potrzeby nadzwyczajne posiedzenia Platformy odbywają się na uzasadniony wniosek Komisji lub państwa członkowskiego.

5. Komisja wspomaga Platformę za pośrednictwem sekretariatu wykonawczego zapewniającego wsparcie techniczne i logistyczne.

6. Platforma może utworzyć stałe lub tymczasowe podgrupy zajmujące się konkretnymi sprawami i zadaniami powiązanymi z niniejszym rozporządzeniem.

Platforma ustanawia co najmniej podgrupę w celu zapewnienia odpowiedniego wdrożenia akademii zgodnie z rozdziałem V.

7. Platforma zaprasza przedstawicieli Parlamentu Europejskiego do udziału w charakterze obserwatorów w swoich posiedzeniach, w tym w posiedzeniach podgrup stałych lub tymczasowych, o których mowa w ust. 6. Parlament Europejski otrzymuje wszelką dokumentację i informacje związane z pracami Platformy w tym samym czasie co członkowie Platformy.

8. Platforma powołuje grupę ds. przemysłu neutralnego emisyjnie. Grupa ta, z własnej inicjatywy lub na wniosek Platformy, przedstawia Platformie zalecenia, by przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia.

9. W stosownych przypadkach Platforma lub Komisja mogą zaprosić ekspertów reprezentujących przemysł, społeczeństwo obywatelskie, środowiska akademickie, związki zawodowe i inne osoby trzecie do udziału w posiedzeniach Platformy i podgrup lub zwrócić się o przedstawienie pisemnych opinii. Wspomniani eksperci nie uczestniczą w podejmowaniu decyzji.

10. Platforma wprowadza niezbędne środki w celu zapewnienia bezpiecznego postępowania z informacjami poufnymi i szczególnie chronionymi informacjami handlowymi oraz bezpiecznego przetwarzania ich.

11. Platforma dokłada wszelkich starań, aby podejmować decyzje w drodze konsensusu.

12. Platforma koordynuje działania i współpracuje z istniejącymi i odpowiednimi sojuszami przemysłowymi oraz, w stosownych przypadkach, zaprasza ich do udziału w swoich posiedzeniach, w tym w posiedzeniach stałych lub tymczasowych podgrup, o których mowa w ust. 6.

13. Platforma spotyka się co najmniej raz w roku z przedstawicielami grupy sterującej ds. planu EPSTE, o której mowa w art. 35, w celu omówienia najnowszych zmian, synergii między wdrażaniem niniejszego rozporządzenia a realizacją strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych oraz w celu wydania zaleceń w tym zakresie.

Artykuł 40

Naukowa grupa doradcza ds. obciążenia regulacyjnego związanego z neutralnością emisyjną

1. Niniejszym ustanawia się naukową grupę doradczą ds. obciążenia regulacyjnego związanego z neutralnością emisyjną (zwaną dalej „naukową grupą doradczą").

2. W skład naukowej grupy doradczej wchodzi co najmniej 7 wyższych rangą ekspertów naukowych zajmujących się szerokim zakresem odpowiednich dyscyplin. Członkowie naukowej grupy doradczej spełniają kryteria określone w ust. 4.

3. Nie więcej niż dwóch członków naukowej grupy doradczej może mieć obywatelstwo tego samego państwa członkowskiego. Niezależność członków naukowej grupy doradczej powinna być niekwestionowana.

4. Członków naukowej grupy doradczej wyznacza się na czteroletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego odnowienia, w wyniku otwartej, sprawiedliwej i przejrzystej procedury selekcji. Członków wybiera się w oparciu o następujące kryteria:

a) doskonałość naukowa;

b) doświadczenie w przeprowadzaniu ocen naukowych i udzielaniu porad naukowych w dziedzinach, w których kandydat dysponuje wiedzą fachową;

c) wiedza fachowa w dziedzinie administracji publicznej lub w innych dziedzinach istotnych dla zadań naukowej grupy doradczej;

d) doświadczenie zawodowe w środowisku interdyscyplinarnym w kontekście międzynarodowym.

5. Członkowie naukowej grupy doradczej są powoływani jako osoby prywatne i wydają opinie z zachowaniem pełnej niezależności od państw członkowskich i instytucji Unii. Naukowa grupa doradcza wybiera spośród swoich członków przewodniczącego na okres czterech lat. Grupa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

6. Naukowa grupa doradcza w ramach swojej działalności pełni wyłącznie funkcję doradczą i działa bez uszczerbku dla prawa inicjatywy Komisji, Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa oraz funkcji Komisji w zakresie nadzoru i kontroli jakości w Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej.

7. Naukowa grupa doradcza wspiera, zgodnie z ust. 6, prace Komisji, Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich, działając niezależnie w wykonywaniu swoich zadań poprzez składanie sprawozdań doradczych na temat skutków regulacji i obciążenia wynikającego z prawa Unii w odniesieniu do działalności przemysłowej objętej zakresem niniejszego rozporządzenia. Aby zapewnić spójne doradztwo, naukowa grupa doradcza ocenia skutki regulacji i obciążenie regulacyjne dla działalności przemysłowej objętej zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, stosując metodykę opartą na wiedzy naukowej oraz, w stosownych przypadkach, uwzględniając Zestaw instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa.

8. Komisja zapewnia obsługę sekretariatu naukowej grupy doradczej.

9. Naukowa grupa doradcza regularnie wymienia poglądy na temat swoich prac z Platformą.

Artykuł 41

Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu

Państwa członkowskie uwzględniają niniejsze rozporządzenie przy przygotowywaniu swoich krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, w szczególności w odniesieniu do wymiaru „badania, innowacje i konkurencyjność" unii energetycznej, odzwierciedlając priorytety strategii na rzecz unii energetycznej i strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych, a także przy składaniu dwuletnich sprawozdań z postępów zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

ROZDZIAŁ VIII

MONITOROWANIE

Artykuł 42

Monitorowanie

1. Komisja na bieżąco monitoruje:

a) postępy Unii w osiąganiu celów Unii, o których mowa w art. 1, w szczególności ryzyko związane z podażą technologii neutralnych emisyjnie, które zakłócałoby konkurencję lub prowadziłoby do fragmentacji rynku wewnętrznego, oraz związane z tym skutki niniejszego rozporządzenia;

b) postępy Unii w osiąganiu poziomów referencyjnych, o których mowa w art. 5, z uwzględnieniem ograniczeń i możliwości na rynku światowym;

c) wartość lub wielkość przywozu na terytorium Unii oraz wywozu poza jej terytorium technologii neutralnych emisyjnie;

d) postępy w osiąganiu celu na poziomie Unii dotyczącego mocy zatłaczania CO_2, o którym to celu mowa w art. 20, oraz powiązanej z nim infrastruktury transportu CO_2, a także powiązanych działań w zakresie wychwytywania CO_2.

2. Państwa członkowskie i wyznaczone przez nie w tym celu organy krajowe gromadzą i dostarczają dane i inne dowody wymagane na podstawie ust. 1.

W szczególności co najmniej raz na trzy lata gromadzą one dane dotyczące:

a) przeszkód w prowadzonym na rynku wewnętrznym handlu technologiami neutralnymi emisyjnie lub towarami wykorzystującymi technologie neutralne emisyjnie i potencjalne uwarunkowania powodujące te przeszkody, w tym gdy przeszkody te wynikają z zakłóceń w globalnym łańcuchu dostaw;

b) rozwoju technologii neutralnych emisyjnie i tendencji rynkowych, a także cen rynkowych odpowiednich technologii neutralnych emisyjnie, w tym informacji na temat aukcji i częstotliwości ich przeprowadzania, stosowanych cen i wolumenów, stosownie do wymogów rozdziału IV;

c) zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i powiązanych działań, w tym dane dotyczące zatrudnienia i umiejętności;

d) liczby MŚP, które stanowią część projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie;

e) następujących informacji dotyczących procesów wydawania pozwoleń w podziale na poszczególne technologie neutralne emisyjnie:

(i) liczby rozpoczętych procesów wydawania pozwoleń, liczby odrzuconych wniosków oraz liczby podjętych decyzji kompleksowych, z wyszczególnieniem, czy zatwierdzono projekt, czy też go odrzucono;

(ii) czasu trwania procedur wydawania pozwoleń, w przypadku których podjęto decyzję kompleksową, w tym na jaki czas przedłużono terminy;

(iii) informacji na temat zasobów przeznaczonych na działalność pojedynczych punktów kontaktowych;

f) liczby i charakteru piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;

g) ilości CO_2 składowanego stale pod ziemią zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.

3. Do dnia 15 marca 2027 r., a następnie co trzy lata, każde państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie zawierające dane, o których mowa w ust. 2, chyba że dane te zostały już uwzględnione w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu lub są zgodne z elementami tych planów.

4. Obowiązek sprawozdawczy, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, nie ma zastosowania w przypadku, gdy państwa członkowskie uznają, że byłby on sprzeczny z ich podstawowymi interesami bezpieczeństwa zgodnie z art. 346 TFUE.

5. Komisja może przyjmować akty wykonawcze, aby udostępnić wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

6. Na podstawie sprawozdań przedkładanych zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu Komisja monitoruje postępy Unii, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, i publikuje powiązane zalecenia w ramach rocznych sprawozdań z postępów w dziedzinie konkurencyjności czystych technologii energetycznych zgodnie z art. 35 ust. 2 lit. m) rozporządzenia (UE) 2018/1999. W zaleceniach rozpatruje się także, czy wszystkie technologie neutralne emisyjnie niezbędne do osiągnięcia celów określonych w art. 1 niniejszego rozporządzenia są objęte jego zakresem.

7. Na podstawie projektów wniosków o pozwolenie przedkładanych zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/31/WE oraz na podstawie sprawozdań przedkładanych zgodnie z art. 21 ust. 2 oraz art. 23 ust. 4 i art. 23 ust. 6 niniejszego rozporządzenia Komisja monitoruje postępy w osiąganiu ogólnounijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO_2, o którym mowa w ust. 1 lit. d) niniejszego artykułu. Komisja co roku składa sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

8. Komisja informuje Platformę o swoich ustaleniach powiązanych z niniejszym artykułem.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 43

Przekazanie uprawnień

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 44 w celu zmiany ustaleń, na mocy których uwzględnia się umowy między podmiotami, o których mowa w art. 23 ust. 1, i inwestycje w zdolność składowania będące w posiadaniu osób trzecich w celu osiągnięcia ich indywidualnego wkładu określonego w art. 23 ust. 5 oraz w celu ustalenia treści sprawozdań, o których mowa w art. 23 ust. 6.

Artykuł 44

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 23 ust. 12, art. 43 i art. 46 ust. 7, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 29 czerwca 2024 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 23 ust. 12, art. 43 i art. 46 ust. 7, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 23 ust. 12, art. 43 lub art. 46 ust. 7 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 45

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011. W sprawach związanych z art. 25 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony decyzją Rady 71/306/EWG ([59]). W kwestiach związanych z art. 26 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet ds. Unii Energetycznej ustanowiony na mocy art. 44 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 46

Ocena

1. Do dnia 30 czerwca 2028 r., a następnie co trzy lata, Komisja dokonuje jego oceny i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z głównymi ustaleniami.

2. W ocenie, o której mowa w ust. 1, sprawdza się:

a) czy osiągnięto cele niniejszego rozporządzenia określone w art. 1, w szczególności czy przyczynia się ono do funkcjonowania rynku wewnętrznego, oraz ocenia się skutki niniejszego rozporządzenia dla użytkowników biznesowych, w szczególności MŚP, i użytkowników końcowych, a także dla celów Europejskiego Zielonego Ładu;

b) czy niniejsze rozporządzenie jest odpowiednie do osiągnięcia po 2030 r. i w dłuższej perspektywie, do 2050 r., długoterminowego celu neutralności klimatycznej, o którym mowa w art. 1, z uwzględnieniem między innymi możliwości włączenia do niniejszego rozporządzenia innych technologii, które mogą odegrać znaczącą rolę w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.;

c) czy potrzebne są poziomy referencyjne dla konkretnych technologii, by osiągnąć w Unii bezpieczeństwo dostaw tych technologii.

3. W ocenie tej bierze się pod uwagę:

a) wynik procesu monitorowania, o którym mowa w art. 42;

b) potrzeby technologiczne wynikające z aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, w tym strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych, z uwzględnieniem najnowszego sprawozdania na temat stanu unii energetycznej.

4. W tym samym terminie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, a także po każdym odnowieniu lub aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu i po konsultacji z Platformą, Komisja ocenia potrzebę rozszerzenia wykazu technologii neutralnych emisyjnie określonego w art. 4 i w stosownych przypadkach przedkłada wniosek w tym zakresie.

5. Właściwe organy państw członkowskich dostarczają Komisji wszelkie będące w ich posiadaniu istotne informacje, których Komisja może potrzebować do sporządzenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

([59]) Decyzja Rady 71/306/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

6. Jeżeli na podstawie sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja stwierdzi, że Unia prawdopodobnie nie osiągnie celów określonych w art. 1 ust. 1, po konsultacji z Platformą Europy Neutralnej Emisyjnie ocenia wykonalność i proporcjonalność zaproponowania środków, aby zapewnić osiągnięcie tych celów.

7. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt delegowany zgodnie z art. 44 w celu zmiany załącznika na podstawie wykazu technologii neutralnych emisyjnie określonego w art. 4 w celu określenia podkategorii technologii neutralnych emisyjnie oraz wykazu konkretnych komponentów używanych na potrzeby tych technologii. Ten akt delegowany opiera się na kompleksowej ocenie mającej na celu określenie konkretnych istotnych komponentów, które można racjonalnie uważać za używane głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Ocena ta opiera się na analizie metodologicznej łańcuchów dostaw technologii neutralnych emisyjnie, z uwzględnieniem w szczególności dostępności komponentów na rynku, odpowiedniego poziomu szczegółowości i rozwoju technologii. Komisja może dokonać przeglądu tego aktu delegowanego na podstawie tej oceny.

Artykuł 47

Postępowanie z informacjami poufnymi

1. Informacje uzyskane w trakcie wdrażania niniejszego rozporządzenia są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby niniejszego rozporządzenia i chronione stosownym prawem unijnym i krajowym.

2. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy handlowej oraz innych szczególne chronionych, poufnych i niejawnych informacji otrzymanych i przetwarzanych w wyniku stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym w odniesieniu do zaleceń i środków, które należy zastosować, zgodnie z prawem Unii i odpowiednimi przepisami prawa krajowego.

3. Komisja i państwa członkowskie zapewniają, by klauzule tajności informacji niejawnych dostarczanych lub wymienianych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie były obniżane ani znoszone bez uprzedniej pisemnej zgody wytwórcy zgodnie z odpowiednim prawem unijnym lub krajowym.

4. W przypadku gdy państwo członkowskie uzna, że ujawnienie zagregowanych informacji zgodnie z art. 23 może naruszać jego interes bezpieczeństwa narodowego, może ono, w drodze uzasadnionego wniosku, sprzeciwić się ujawnieniu przez Komisję tych informacji.

5. Komisja i organy krajowe, ich urzędnicy, pracownicy oraz inne osoby wykonujące pracę pod nadzorem tych organów zapewniają poufność informacji uzyskanych w trakcie wypełniania swoich zadań i przeprowadzania swoich działań zgodnie z odpowiednim prawem unijnym lub krajowym. Obowiązek ten obejmuje również wszystkich przedstawicieli państw członkowskich, obserwatorów, ekspertów oraz innych uczestników biorących udział w posiedzeniach Platformy na podstawie art. 39.

Artykuł 48

Zmiana rozporządzenia (UE) 2018/1724

W rozporządzeniu (UE) 2018/1724 wprowadza się następujące zmiany:

1) w załączniku I, w kolumnie pierwszej, dodaje się nowy wiersz „R. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie";

2) w załączniku I, w kolumnie drugiej, w wierszu „R. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie" dodaje się punkty w brzmieniu:

„1. informacje na temat procesu wydawania pozwoleń;

2. informacje na temat usług finansowych i inwestycyjnych;

3. informacje na temat możliwości finansowania na poziomie Unii lub państwa członkowskiego;

4. informacje na temat usług wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej, w tym m.in. deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od osób prawnych, lokalnego prawa podatkowego, prawa pracy.";

3) w załączniku II, w kolumnie pierwszej, dodaje się nowy wiersz „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie";

4) w załączniku II, w kolumnie drugiej, w wierszu „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie" dodaje się punkt w brzmieniu:

„Procedury odnoszące się do wszystkich odpowiednich pozwoleń na budowę, rozbudowę, przekształcanie i eksploatację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie i strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, w tym pozwolenia na budowę, pozwolenia w zakresie chemikaliów i pozwolenia na podłączenie do sieci, oceny wpływu na środowisko i zezwolenia środowiskowe, jeżeli są wymagane, a także obejmujące wszystkie wnioski i procedury";

5) w załączniku II, w kolumnie trzeciej, w wierszu „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie" dodaje się punkt w brzmieniu:

„Wszystkie rezultaty procedur, od potwierdzenia kompletności wniosku do powiadomienia o decyzji kompleksowej w sprawie wyniku procedury przez wyznaczony krajowy punkt kontaktowy.";

6) w załączniku III dodaje się punkt w brzmieniu:

„8) Pojedyncze punkty kontaktowe ustanowione lub wyznaczone na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 (*), w tym do celów art. 18 ust. 1 tego rozporządzenia, oraz punkty kontaktowe ustanowione lub wyznaczone na podstawie art. 33 ust. 1 tego rozporządzenia.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz.U. L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).".

Artykuł 49

Wejście w życie i stosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 29 czerwca 2024 r.

3. Do dnia 30 czerwca 2026 r. art. 25 ust. 1 stosuje się wyłącznie do zamówień udzielanych przez centralne jednostki zakupujące zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 16 dyrektywy 2014/24/UE i art. 2 ust. 1 pkt 12 dyrektywy 2014/25/UE oraz do zamówień o wartości co najmniej 25 mln EUR.

4. Art. 26 i 28 stosuje się od dnia 30 grudnia 2025 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 czerwca 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodnicząca	*Przewodnicząca*
R. METSOLA	H. LAHBIB

ZAŁĄCZNIK

Wykaz produktów końcowych i konkretnych komponentów uważanych za używane głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Technologie energii słonecznej	Technologie fotowoltaiczne	
	Technologie słonecznej termicznej energii elektrycznej	
	Technologie słonecznej energii termicznej	
	Inne technologie słoneczne	
Technologie lądowej energetyki wiatrowej i technologie morskiej energii odnawialnej	Technologie lądowej energetyki wiatrowej	
	Technologie morskiej energii odnawialnej	
Technologie baterii i magazynowania energii	Technologie baterii	
	Technologie magazynowania energii	
Pompy ciepła i technologie energii geotermicznej	Technologie pomp ciepła	
	Technologie energii geotermicznej	
Technologie wodorowe	Elektrolizery	
	Wodorowe ogniwa paliwowe	
	Inne technologie wodorowe	
Zrównoważone technologie biogazu i biometanu	Zrównoważone technologie biogazu	
	Zrównoważone technologie biometanu	
Technologie CCS	Technologie wychwytywania dwutlenku węgla	
	Technologie składowania dwutlenku węgla	

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Technologie sieci elektroenergetycznej	Technologie sieci elektroenergetycznej	
	Technologie ładowania elektrycznego w transporcie	
	Technologie służące cyfryzacji sieci	
	Inne technologie sieci elektroenergetycznej	
Technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego	Technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego	
	Technologie jądrowego cyklu paliwowego	
Technologie zrównoważonych paliw alternatywnych	Technologie zrównoważonych paliw alternatywnych	
Technologie energii wodnej	Technologie energii wodnej	
Inne technologie energii odnawialnej	Technologie energii dyfuzji	
	Technologie energetyczne otoczenia inne niż pompy ciepła	
	Technologie biomasy	
	Technologie pozyskiwania biogazu składowiskowego	
	Technologie gazu z oczyszczalni ścieków	
	Inne technologie energii odnawialnej	
Technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym	Technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym	
	Technologie sieci ciepłowniczej	
	Inne technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym	

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Technologie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego	Technologie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego	
Rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii	Rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii	
Transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji	Transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji	
Technologie transportowania i wykorzystywania dwutlenku węgla	Technologie transportowania dwutlenku węgla	
	Technologie wykorzystywania dwutlenku węgla	
Technologie napędu wiatrowego i elektrycznego w transporcie	Technologie napędu wiatrowego	
	Technologie napędu elektrycznego	
Inne technologie jądrowe	Inne technologie jądrowe	